

ግጭት ልብ ውስጥ ይጀምራል

በእናንተ መካከል ያለው ጦርነትና ጠብ ከየት የመጣነው?
በውስጣችሁ ከሚዋጉት ምኞታችሁ አይደለምን?

ያዕቆብ 4:1

ቀኑን ሙሉ በሥራ ተጠምጄ ቢሮዬ ውስጥ ከዋልኩ በኋላ ቤቴ ገብቼ በሰላምና በፀጥታ ትንሽ ማረፍ ነበር የፈለኩት። ነገር ግን የፈለኩት አልሆነም። ልጆቼ ሜጋንና ጀፍ ሳምንቱን በሙሉ አንዱ ሌላውን ሊቆጣጠሩ ሲሞክሩ ነው የቆዩት። በመሆኑም የማያቋርጠው ግጭታቸው የእናታቸውን ትእግሥት አሟጦታል። በተለመደው አርጋታዋ ፀባቸውን በማብረድ ፈንታ፤ «ቆይ አባታችሁ ይምጣ» በማለት በከባድ ቃላት መጠቀምንና ማስፈራራትን መርጣለች። ስለዚህ ወደ ቤቴ በገባሁ ጊዜ የጠበቀኝ፤ በፈገግታ ከተሞሉ ልጆች፤ ከተረጋጋችና አፍቃሪ ሚስት ይልቅ ያኮረፉ ፊቶች፤ የቀጣ ድምፅና ወደ ጦርነት ክልል የገባሁ እንዲመስለኝ የሚያደርገኝ ሁኔታ ነው። እኔና ሚስቴ ይህን ተደጋጋሚ የቤት ውስጥ ግጭት ለማስወገድ በየምሽቱ ጥረት ብናደርግም፤ ከአንድ ወይም ሁለት ቀን በኋላ እንደገና ይቀጥላል። አንድ ቀን እሁድ ጠዋት በልጆቼ ተቆጥቼ ተስፋ በቆረጥኩበት ሁኔታ ውስጥ ነበርኩ።

ያን አለት በማለዳ ሚስቴ ከሌሎች ሴቶች ጋር የምትገናኝበት ጉዳይ ስለነበራት፤ ቀድሞ ነበር ወደ ቤተክርስቲያን የሄደችው። ከግማሽ ሰዓት በኋላ ልጆቻችንን ይገፍ ተከተልኳት። ጉዟችንን ለመጀመር ወደመኪናዬ ስንቀርብ ክርክሩ ተጀመረ።

«ፊተኛው ወንበር ላይ የመቀመጥ ተራው የኔ ነው!»

«አይደለም፤ ትናንት እዚያ ነው የተቀመጥኩት!»

«አንተ እዚህ ልትቀመጥ አትችልም በጣም ትንሽ ነህ!»

«አላውቅም። ከኋላ አልቀመጥም!»

ጣልቃ ገባሁና «ዝምበሉ!» ብዬ ጮህኩ። ከዚያም ተራ በተራ ወደያንዳንዱ

ልጅ እያመለከትኩ «አንተ አሁኑኑ ጊላ ወንበር ላይ ተቀመጥ፤ አንቺ ደግሞ ፊተኛው ወንበር ላይ ሁኚ፤ ከማንኛችሁም አንዳች ቃል ለመስማት አልፈልግም!» አልኩ።

መኪናዬ ውስጥ እየገባሁ ሳምንቱን ሙሉ ውስጤ የተጠራቀመውን ቁጣ ከትንፋሼ ጋር አስወጣሁት። ከኋላ ለተቀመጠችው ልጅ በምክራዊ ግላዬ እየተናገርኩ በደንብ እንዳያት የፊት ለፊቴን የውስጥ መመልከቻ መስታወት አስተካክልኩት። ከዚያም ከሌሎች ነገሮች ጋር በማክል፤ ሳምንቱን በሙሉ ባሳዩት ፀባይ ማዘኔን ገልጬ፤ ከባድ የቅጣት እርምጃ የምወስድባቸው መሆኔን ነገርኳቸው። በመጨረሻ ንግግራን ገታ አድርጌ ተንፈስ ስል፤ ወንዱ ልጅ ጀፈራይ አጋጣሚ አገኘና።

«አባ፤ ቁጣህ ተገቢ መሆን አለመሆኑን ለማወቅ ኢየሱስን በጸሎት መጠየቅ የሚኖርብህ አይመስልህም?» አለ በትህትና።

የተናገራቸው ቃላት ከመንፈስ ቅዱስ የተሰጡት መሆን አለባቸው፤ ምክንያቱም፤ በቀጥታ ነው ወደውስጠኛው እኔነቴ የገቡት። አንድ ባዶ የመኪና ማቆሚያ አየሁና ወደዚያው አመራሁ። የመኪናዬን ሞተር እንኳን ከማጥፋቴ በፊት ነው ምን ማለት እንደሚገባኝ የተረዳሁት። በዚሁ መሠረት ወደልጆቼ ዞር አልኩና ወደግጭታችን መሠረታዊ ነገር ገባሁ።

የዚያን ዕለት ጠዋቱ የኔ ድርጊትና፤ ቤተሰቤ ሳምንቱን በሙሉ ያሳይ የነበረው ፀባይ ያዕቆብ 4:1-3 ውስጥ ልብ በሚነካ አካሄድ ተገልጿል።

በእናንተ መካከል ያለው ጦርነትና ጠብ ከየት የመጣ ነው? በውስጣችሁ ከሚዋጉት ምኞታችሁ አይደለምን? ትመኛላችሁ! ነገር ግን አታገኙም። ትገድላላችሁ! በብርቱም ትመኛላችሁ! ልታገኙ አትችሉም። ትጣላላችሁ! ትዋጋላችሁ! አትለምንምና ለእናንተ አይሆንም። ትለምናላችሁ ግን አትቀበሉም፤ ለራሳችሁ ሥጋዊ ደስታ በማሰብ በከፋ ምኞት ትለምናላችሁና (ያዕቆብ 4:1-3)።

ያዕቆብ ኢየሱስ ማቴ. 15:19 ውስጥ ፡ «ከፉ አሳብ፤ ነፍስ መግደል፤ ማመንዘር፤ ዝሙት፤ መስረት፤ በሐሰት መመስከር ስም ማጉደፍ ከልብ ይመነጫልና» በማለት ያስተማረውን ቃል ትክክለኛና መሠረታዊ በሆነ መንገድ አቅርቧል። ልቦቻችን፤ የአሳቦቻችን፤ የምኞቶቻችን፤ የቃሎቻችንና የድርጊቶቻችን

ሁሉ መመንጫዎች ናቸው። በመሆኑም ልባችን የግጭቶቻችን ምንጭም ነው። (ሉቃስ 12:13-15)

እነዚህ ምንባቦች፣ የግጭትን፣ ዋና ምክንያት ማለት ያልተሟሉ የልባችን ምኞቶችን ነው የሚገልጡት። አንድ ነገር ፈልገን፣ ካላገኘን የማንረካ መሆናችን ሲሰማን፣ ያ ፍላጎታችን ይቆጣጠረናል። አንዳንድ ጊዜ ሰዎች ፍላጎታችንን ማርካት ሲያቅታቸው፣ በልባችን እንረግማቸዋለን፣ የምንፈልገውን በራሳችን መንገድ ለማግኘትም ከፍተኛ ጥረት እናደርጋለን። ይህን ሂደት በየተራ እንመልከተው።

የጣኦት እድገት

እመኛለሁ/እፈልጋለሁ

ግጭት ሁልጊዜ የሚጀምረው ከተወሰነ ምኞት ወይም ፍላጎት ነው። እንደበቀል፣ መጎምጀትና፣ ስግብግብነትን የመሳሰሉ አንዳንድ ምኞቶች ስህተት ናቸው። ብዙዎቹ ግን ስህተት አይደሉም። ለምሳሌ ሰላምና ፀጥታ፣ ሰው አክባሪ ልጆች፣ የባልና ሚስት መፋቀር፣ ከቤተሰብ ጋር ጊዜ ማሳለፍ፣ አዲስ ዕቃዎችን መግዛት፣ በሞያ ውጤታማ መሆን ወይም የቤተክርስቲያን እድገትን የማሳሰሉ ነገሮችን በመመኘት ውስጥ ምንም ዓይነት ተፈጥሮአዊ ስህተት የለም። እነዚህ መልካም ነገሮች ናቸው። ተገቢ በሆነ መንገድ እነዚህን መመኘቱም ጥሩ ነው።

ወደመልካም ምኞት በሚወስድ መንገድ እንቅፋት የሆነ ሰው ቢገጥመን ከዚያ ሰው ጋር ስለጉዳዩ መነጋገር ተገቢ ነው። በምትነጋገሩበት ጊዜ፣ ሁለታችሁም የምታደርጉትን ነገርና የምትጠቀሙበትን መንገድ ታገኙ ይሆናል። የሁለታችሁ የግል ውይይት መፍትሔ ካላመጣ የአንድን መጋቢ የታመነ አማካሪ ወይም አስታራቂ እርዳታ መጠየቁ ተገቢ ነው።

ሌላኛው ሰው ፍላጎትህን ሳያሟላ ቢቀርስ? ሰውዬው የቀጠርክው ሠራተኛህ ከሆነ፣ ከሥራ ማባረሩ፣ ተቀጣሪው አንተ ከሆንክ ሌላ ሥራ መፈለግህ ምናልባት ተገቢ ይሆናል። ነገር ግን መሰናክል የሆነብህ ወይም የሆነብሽ ሰው የትዳር ጓደኛህ/ጓደኛሽ፣ ልጆቻችሁ፣ የረጅም ጊዜ ወዳጅ ወይም የቤተርስቲያን/ሽ አባል ቢሆንህ? ይህን የመሰለው ግንኙነት በቀላሉ መፍረስ የለበትም። ስለዚህ እንዲህ ካሉት የቅርብ ሰዎችህ እንዲ ቢያሰናክልህ፣ ከሁለት መንገዶች አንዱን መምረጥ

አለብህ። በአንድ በኩል በእግዚአብሔር በመታመን ለእቅድህ መከናወን ከእርሱ መከናወንን ለመፈለግ ትችላለህ (መዝ. 73:35)። ሌላው ሰው ምንም ያድርግብህ ምን፣ በማደግ እንድትቀጥል ይረዳህ ዘንድ እግዚአብሔርን ልትለምነው ትችላለህ (ያዕ. 12-4)። እንዲሁም ምኞትህ እንዳይከናወንልህ መንገድ የሚዘጋብህን ሰው እንደወደድከው ልትቀጥል፣ የእግዚአብሔር የመቀደስ ሥራ በሕይወቱ እንዲበዛለት ልትፀልይለትና፣ በሚቀጥለው ጊዜ ጌታ የተሻለ ነገር እንደሚፈጥር በማመን ልትጠብቀው ትችላለህ (1ዮሐ. 4:19-21፣ ሉቃስ 6:27)። ይህን መንገድ ብተከተል እግዚአብሔር ሊባርክህ፣ ሌላው ሰው ምንም ያድርግ ምን፣ ያለህበትን አስቸጋሪ ሁኔታ እንተን ክርስቶስን ወደመምሰያነት ሊለውጠው ይችላል (ሮሜ 8:28-29)።

ብዙ ጊዜ የምንከተለው ሌላ መንገድ ግን አለ። በቅሬታ እየኖርንና ምኞታችን እንዲሁም ብስጭት ሕይወታችንን እንዲቆጣጠረው በመፍቀድ ምኞታችንን ለማሳካት እንጥራለን። ይህ አካሄድ፣ በጣም በትንሹም ቢሆን፣ እንቅፋት በሚሆኑብን ሰዎች ላይ የሚያመጣው ውጤት ፀፀትና መራራነት ነው። ከዚያ የሚከፋው ነገር ደግሞ፣ ጠቃሚ ግንኙነቶችን የሚያፈርስና ከእግዚአብሔር የሚያርቀን መሆኑ ነው። ይህ ቁልቁልዮሽ ጥምዝምዝ መንገድ የሚቀጥልበትን ሁኔታ እንመልከት።

እፈልጋለሁ/ይገባኛል

ያልተሳኩ ምኞቶች ቀስ በቀስ ወደልባችን ዘልቆ የመግባት ኃይል አላቸው። ይህ በተለይ ተግባራዊ የሚሆነው፣ የምንመኝውን ነገር የሚያስፈልገን ወይም የሚገባን እንደሆነ ተመልክተን፣ ደስተኞች ወይም የተሳካልን እንሆን ዘንድ የፈለግነውን ማግኘት አለብን ብለን ስንነሣ ነው። ምኞትን የተገባ ወይም ህጋዊ የማድረጊያ ብዙ መንገዶች አሉ።

«ሳምንቱን በሙሉ በአድካሚ ሥራ ተጠምጃለሁ፤ ወደቤቴ በምመጣበት ጊዜ ትንሽ የሰላምና የጸጥታ ጊዜ ሊኖረኝ አይገባም?»

«ልጆቼ በትምህርታቸው እንዲተጉና በርትተው እንዲሠሩ እፈልጋለሁ።»

«በጀታችንን በመሥራት በሰዓታት የሚቆጠር ጊዜ አጠፋለሁ፤ አዲስ ኮምፒውተር ቢኖረኝ ብዙ የሥራ ሰዓታትን ያድንልኝ ነበር»

«ለቤተሰባችን የሚያስፈልገውን ሁሉ እንዳቀርብ እግዚአብሔር አዘኛል።
ለዚህ ተግባር ለማውለው ጊዜ ምሥጋናና እርዳታ ይገባኛል»

«እግዚአብሔር በጋብቻ ውስጥ እንዲኖር ያቀደው መቀራረብ እንዲኖር
እፈልጋለሁ»

«የልጄ ልጅ ናት፣ ሳላያት ረጅም ጊዜ ከቆየሁ ፣ የማልወዳት ይመስላታል»

«የዚህ ቤተክርስቲያን መጋቢ ያደረገኝ እግዚአብሔር ነው፣ ሰዎች ሊያከብሩኝ
ይገባል»

«መጋቢዬ እንደመሆኑ መጠን ሆስፒታል መተኛቴን ካወቀ በታማኝነት
ሊጎበኝኝ ይገባል»

«በዚህ ፕሮጀክት ከማንም ይበልጥ ስለሠራሁ ዕድገት ሊለጠኝ
ይገባል»

«በኮንትራቱ ውስጥ የራሴን ድርሻ ስለፈፀምኩ ክፍያ ይገባኛል»

በነዚህ አረፍተ ነገሮች ውስጥ መሠረትነት ያለው ነገር አለ። ችግሩ እነዚህ
ተገቢ የሆኑ ነገሮች ካልተፈፀሙ ተመልሰን ውሃ ቅዳ ውሃ መልስ ወደ ሆነ
እሽክርክሪት የምንገባ መሆናችን ነው። አንድን ነገር ይበልጥ በፈለግነው ቁጥር፣
ይበልጥ ያስፈለገናል፣ ለእኛ ይገባል በማለት እናስባለን። አንድ ነገር ማግኘት
አለብን ብለን ካለብን፣ የምንፈልገውን ካላገኘን ደስተኞችና እርግጠኞች እንሆንም
እያልን ይበልጥ እናምናለን።

አንድ ነገር ለኛ ስኬትና መልካምነት መሠረታዊ ጉዳይ መሆኑን ስንረዳ፣ ያ
ነገር ከምኞትነት ወደ አስፈላጊነት ይቀየራል። «ይህ እንዲኖረኝ እመኛለሁ»
የሚለው ነገር «ይህ የኔ መሆን አለበት» ወደመባል ይለወጣል። እነዚህ ላይ ነው
ችግሩ የሚጀምረው። ምንም እንኳን የመጀመሪያው ምኞት በራሱ ስህተት
ባይሆን፣ ቀስ በቀስ አሳባችንና ፀባያችንን ለመቆጣጠር ወደሚችልበት ደረጃ
አድጓል። በመጽሐፍ ቅዱሳዊ አገላለጥ፣ ጣዖት ሆኗል።

ብዙዎቻችን ጣዖት ከእንጨት፣ ከድንጋይ ወይም ከብረት የተሠራና
አረማውያን የሚያመልኩት ነገር ነው ብለን እናስባለን። የጣዖት አምልኮ ፅንሰ
አሳብ ግን ከዚህ በጣም የለፉ ነው። ጣዖት ማለት ደስተኞች ፣ የተሳካልን ወይም
ዋስትና ያለን እንሆን ዘንድ ከእግዚአብሔር ይልቅ የምንታመንበት ማንኛውም

ነገር ነው። በመጽሐፍ ቅዱሳዊው አነጋገር ፣ ጣዖት ከእግዚአብሔር ሌላ ልባችንን
የምናሳርፍበት (1ቆሮ. 4:5) የሚገዛንና የሚመራን (መዝ. 119:33 ፣ ኤፌ. 5:15)፣
ወይም የምናምንበት፣ የምንፈራው፣ የምናገለግለው (ኢሳ. 40:17፣ ማቴ. 6:24፣
ሉቃስ 12:4-5) ነገር ነው። በአጭሩ፣ ከእግዚአብሔር ይልቅ የምንወደውና
የምንፈልገው ነው (ፊልጵ. 3:19)።

ሕይወታችንን ከመቆጣጠሩ አኳያ ጣኦት፣ «የውሽት አምላክ» ሲባል ይችላል።
ማርቲን ሉተር ሲጽፍ እንዲህ ብሏል ፡ «መልካም እንዲያደርግልንና
ለማንኛውም ፍላጎታችን መጠጊያ እንዲሆንን የምንፈልገው ነገር ሁሉ «አምላክ
» ነው። አምላክ አለን ማለት፣ በእርሱ ከልባችን መደገፍና ከማመን ሌላ ምንም
ነገር የለንም ማለት ነው። ልብህንና ነፍስን የምትሰጠው ነገር ሁሉ በእርግጥ
አምላክህ ነው»።

ቅን ክርስቲያኖች እንኳን ከጣኦት ጋር ይታገላሉ። በእግዚአብሔር ለማመንና
እርሱን ብቻ ለማገልገል እንፈልጋለን እንል ይሆናል፤ አንዳንድ ጊዜ ግን ሌሎች
ተጽእኖዎች እንዲገዙን እናደርጋለን። በዚህ ሁኔታችን ከጥንታውያኑ
እስራኤላውያን የተሻልን አይደለንም፣ «እነዚህ ሕዝቦች ምንም እንኳን በአንድ
ወገን እግዚአብሔርን ቢያመልኩት የተቀረጹ ምስሎቻቸውንም ያገለግሉ ነበር።
ልጆቻቸውና የልጅ ልጆቻቸውም አባቶቻቸው ያደረጉትን ዛሬም እንደቀጠሉበት
ነው» (2ነገ. 17:41)

ጣኦታት ከመልካም ወይም ክፉ ፍላጎቶች ሊነሱ መቻላቸውን አጥብቆ መናገር
ያስፈልጋል። ብዙ ጊዜ ችግር የሚሆነው የምንፈልገው ነገር አይደለም፤
የምንፈልገው እጅግ ብዙ መሆኑ ነው። ለምሳሌ ፣ አንድ ሰው ከሚስቱ ጋር ከፍቅር
የሆነ ሩካቤ ሥጋ ለማድረግ መፈለጉ ወይም እናት ከቤት ሳትወጣ ከአራስ ልጅዋ
ጋር ለመቆየት መፈለግ ተገቢ ነው። አንድ ቀጣሪ ትጉህ ሠራኞችን፣ ወይም
አንድ መጋቢ ከዲያቆናት አክብሮት መፈለጋቸውም ስህተት አይደለም። እነዚህ
ጥሩ ፍላጎቶች ናቸው፤ ለእኛ እርካታና መሳካት ሲባል የግድ መሆን አለባቸው
ወደሚል ደረጃ ካደጉ ግን፣ ቤተሰብን ፣ ሥራን ወይም ቤተክርስቲያንን
ወደሚያፈርስ፣ መራራነት፣ ቁጣ ወይም ኃዘን ይወስዳሉ።

አንድ መልካም ምኞት ወደኃጢአት ፍላጎት በመቀየር ላይ መሆኑን እንዴት
ታውቃለህ? በጸሎት መንፈስ ሆነህ ውስጥህን የሚመረምሩና የልብህን እውነተኛ

ሁኔታ የሚገልጡ ጥያቄዎችን በመጠየቅ ልትጀምር ትችላለህ።

በምንድነው የተጠመድኩት? ማለፍ ወደ አእምሮዬ የሚመጣው የመጀመሪያ ነገር ና ማታ የሚመጣው የመጨረሻ ነገር ምንድነው?

«----- ቢሆንልኝ ኑሮ ፣ ደስተኛ ፣ የተከናወነልኝና ዋስትና ያለኝ አሆን ነበር? » የሚለውን ጥያቄ እንዴት ነው የምመልሰው?

ማንኛውንም ዋጋ ከፍሎ ልጠብቀው ወይም ላስወግደው የሚገባ ነገር ምንድነው? የምታመልኩት ማንን ነው?

የምፈራው ምንድነው?

አንድ ምኞት ባይሳካልኝ የብስጭት፣ የጭንቀት፣ የንዴት፣ የመራራነት፣ የቁጣ ወይም የጋዘን ስሜት ይሰማኛል?

ሌሎችን ጎድቼም ሆነ አሳዝኜ ቢሆንም እንኳን፣ ላገኘው በጣም የምመኘው ነገር አለ?

ጣኦታትን ለማግኘት ልብህን በምትፈትሽበት ጊዜ የተደበቁ፣ ተመሳስለው የተቀመጡና የተቀበልካቸው ድርብርብ ነገሮች ታገኛለህ። ጉድለትን መሸፈኛው ረቂቅ መሣሪያ፣ የምንፈልገው ነገር የሚገባንና እግዚአብሔር እራሱ ያዘዘው ነው እያልን መከራከራችን ነው። በልጆቹ ድርጊት በተናደድሁበት አንድ አሁድ ዕለት ያደረግኩት ይህን ነው። ሳምንቱን በሙሉ እራሴን ለማሳመን በመሞከር ላይ ነበርኩ፤ እንዲያደርጉ የፈለኩት በእግዚአብሔር ትእዛዝ መሠረት እናታቸውን እንዲያከብሩና እርስ በርሳቸው እንዲዋደዱ ነበር። (ከዚያም አልፎ ሳምንቱን በሙሉ ከመጽሐፍ ቅዱስ የተለያዩ ጥቅሶችን እጠቅስላቸው ነበር!) ፣ ቁጣዬ እየከረረ በሄደ ቁጥር ግን፣ በልቤ ውስጥ ሌላ ምኞት በማድባት ላይ ያለ መሰለኝ። የምመጣበት ቤት ሰላምና ፀጥታ፣ ፈገግታ ያላቸው ልጆች እና የተረጋጋች ሚስት ያለችበት እንዲሆን የፈለኩት ለእግዚአብሔር ክብር ሳይሆን ፣ ለራሴ ምቹትና ድሎት ነበር። እርግጥ ነው እንዲህ ካሉ ቅይጥ ፍላጎቶች ጋር ሁላችንም እንታገላለን። በኃጢአት በወደቀው ዓለም ውስጥ እየኖርን ሙሉ በሙሉ ንፁህ የሆነ ልብ ሊኖረን አይችልም። ይህ ማለት ግን፣ አሁድ ዕለት ጠዋት እኔ እንዳደረግሁት፣ ራስ ወዳድ ፍላጎቶቻችን እንዲገዙን የመፍቀድ መንገድ የሚከፍትልን አይደለም።

ልቤ ውስጥ የነገሡት የትኞቹ ፍላጎቶቹ መሆናቸውን እንዴት ልወቅ? ማድረግ የነበረብኝ፤ ፍላጎቴ በማይሟላበት ጊዜ የተሰማኝንና ስሜቴን የገለጽኩበትን ሁኔታ መመርመር ነበር። በዚያን ሳምንት ልቤን ይገዙ የነበሩት ምኞቶች እግዚአብሔርን ማዕከል ያደረጉ ቢሆኑ ኑሮ፣ ለማይታዘዙት ልጆቹ የነበረኝ አመለካከት እግዚአብሔር እኔን የቀጣኝን መንገድ ይሆን ነበር። «እግዚአብሔር መሐሪና ይቅር ባይ ፣ ለቁጣ የዘገደ፣ ፍቅሩም የበዛ ነው» (መዝ. 103:8)። ያን በማድረግ ወደ እግዚአብሔር ፀጋ ብቀርብ ኑሮ፣ ድርጊቶቼን ገላትያ ውስጥ ካለውና «አንድ ሰው በኃጢአት ውስጥ ገብቶ ቢገኝ፣ መንፈሳውያን የሆናችሁ እናንተ በገርነት ልትመልሱት ይገባል» ከሚለው የማስተካከያ መመሪያ ጋር የሚመሳሰሉ ይሆኑ ነበር። እንዲሁም ገርነት እና ፍቅር የሞላባቸው ሆነው ወይም ይቅርታን የተላበሱ ይሆኑ ነበር።

በዚያ ወቅት የተሰማኝን አደርግ የነበረው ግን እንዲህ አልነበረም። ሳምንቱን በሙሉ ለልጆቹ አላየው የነበረ ጸባይ እያደገ የሚሄድ ኩርፊያ መሰል ቀዝቃዛና እንደጭስ በሚተን ቁጣ የተበላሸ ነበር። ንስህ፣ ትምህርትና ይቅርታ የሚመስል ነገር በመካከላችን ካከናወንን በኋላ እንኳን ይህ ሁኔታ አይሉብኝ ነበር። ይህም አሁድ ጠዋት ሞልቶ ኃይለኛና የቁጣ ቃል እንዲወጣኝ አደረገ። እነዚህ ኃጢአተኛ ዝንባሌዎችና ድርጊቶች በግልጽ ያሳዩት፣ የተጨነቅሁት በዋናነት ልጆቹ እግዚአብሔርን እንዲታዘዙትና እንዲያከብሩት አለመሆኑን ነው። ከዚያ ይልቅ የራሴ ምቹትና ድሎት እንዲሁም ለሰላምና ለፀጥታ የነበረኝ ጽኑ ምኞት ድርጊቶቼን ሁሉ ይገዛ ነበር። መልካም ምኞት ወደ ጽኑ ፍላጎት እንዲያድግ በማድረግ ከአምላኬ ይልቅ ይህን ጣኦት አመልክ ነበር። 2ነገሥት ምዕራፍ 17:41ን በራሴ አባባል ብገልጸው፣ እግዚአብሔርን በማምለክ ላይ ነበርኩ ብልም፣ የማገለግለው ጣኦቴን ነበር።

እፈርዳለሁ

የራሴ ምሳሌ እንደሚያሳየው፣ ጣኦት የሆኑበትን ፍላጎቶቻችን ብዙ ጊዜ በሌሎች ላይ ወደመፍረድ ይመሩናል። ምኞታችንን ሳያሟሉና እንደምንፈልገው ሳይሆኑልን ሲቀሩ፣ በንግግር ባይሆንም እንኳን በልባችን እንኮንናቸዋለን። ደብዳቤ ፓውሊስን የተባሉ ሰው እንዲህ በማለት ጽፈዋል፤

በሌሎች ላይ የምንፈርደው፣ የምንነቅፋቸው፣ ስህተት የምንፈልግባቸው ፣ የምንጨነቀጭቃቸውና የምናወግዛቸው እግዚአብሔርን መተካት ስለሚታጣን ነው። ይህ አስከፊ ነገር ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል፤ «ሕግን የሚሰጥና የሚፈርድ አንድ ብቻ ነው፤ እርሱም ሊያድንና ሊያጠፋ የሚችል ነው፤ ነገር ግን በባልንጀራህ ላይ የምትፈርድ አንተ ማንነህ?»። በዚህ ድርጊታችን ሰይጣንን እራሱን እንመስላለን። (ዲያብሎስ ያዕ. 3፡15 እና 4፡7 ውስጥ መጠቀሱ አያስደንቅም)። ድርጊታችን የእግዚአብሔርን ዙፋን ሊወስድ እንደፈለገውና፣ የወንድሞች ከሳሽ እንደሆነው ጠላት ድርጊት ነው። እኔና አንተ ስንጣላ አእምሮችን በክስ ይሞላል፤ ያንተ ስህተቶችና የኔ መብቶች አሳቤን ይይዙታል። በምንመሠርታት ትንሽ መንግሥት ውስጥ እራሳችንን ያጸደቅን ፈራጆች እንሆናለን።

ይህን ማወቃችን በጣም አስደንግጦን ይሆናል! እንደምኞታችን ስለአልሆኑልን በሌሎች ላይ በምንፈርድበትና በምንከንናቸው ጊዜ ሰይጣንን በመምሰል ላይ ነን (ያዕቆብ 3፡15፤ 4፡2)። ይህን በማድረግ ጣኦት የማምለክ ችግራችንን እጥፍ እናደርገዋለን፤ ጣኦታዊ ምኞታችን ልባችንን እንዲገዛ መፍቀድ ብቻ ሳይሆን፣ እንደትንንሽ ፈራጅ አማልክትም እራሳችንን በከፍታ ሥፍራ እናስቀምጣለን። ይህ በህመም የተሞላ የግጭት ቀመር ነው።

ሰዎችን በተወሰነ ደረጃ መመዘን አልፎም መውቀስ በራሱ ክፉ ነው ማለቱ አይደለም። ወደ ፊት ምዕራፍ ሰባት ውስጥ እንደምንመለከተው፣ የሌሎችን ጸባይ መመርመርና መመዘን የሚገባን መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል። ይህ የሚሆነው ጉድለታቸውን ያርሙ ዘንድ እንድናገለግላቸው ነው። ድርጊቱ በፍቅር የሆነ ግላጼም ሊጨምር ይችላል (ማቴ. 7፡1-5፤ 18፤ 15፤ 17ላ. 6፡1)።

ድርጊታችን ከገደቡ ያለፈ የሚሆነው፣ በበላይነት ስሜት፣ በቁጣ፣ በመኮነን፣ በመራራነት ወይም በብስጭትና ኃጢአተኛ በሆነ መንገድ ስናደርገው ነው። ኃጢአተኛ ፍርድ የሌሎችን ዓላማ አለአግባብ መገመትንም ያካትታል። ከሁሉም በላይ ለሌሎች እውነተኛ ፍቅርና መጨነቅ የሌለን መሆኑን ይገልጣል። እነዚህ ዝንባሌዎች ሊኖሩ፣ ፍርዳችን ድንበሩን ያልፍና እግዚአብሔርን የመተካት ሚና እንጫወታለን።

ወደ ሰዎች ይበልጥ በቀረብን ቁጥር፤ ከነሱ የምንፈልገው ነገር ይበዛል፤

በዚያው መጠን ከነሱ የምንፈልገውን ነገር ካላገኘን እንወቅላቸዋለን። ለምሳሌ ወደትዳር ጓደኞችን እንመለከትና፤ በእርግጥ የምትወጃኝ/የምትወደኝ ከሆንኝ/ከሆንክ፣ ፍላጎቴን የምታሟይ/የምታሟላው ከማንም ይልቅ አንቺ/አንተ ነሽ/ነህ ብለን እናስባለን። ስለልጆቻችን እናስብና «ብዙ ነገር ስለአደረሁላችሁ፣ ይህን ልታደርጉልኝ ይገባል» እንላለን።

ከዘመዶቻችን፣ ከቅርብ ጓደኞቻችን ወይም ከቤተክርስቲያናችን አባላት ይህንን የመሰለ ነገር ልንጠብቅ እንችላለን። ከሌሎች አንዳች ነገር መጠበቅ በራሱ ክፉ አይደለም። ስለሌሎች የተሻለ ነገር መመኘት ጥሩ ነው። በጣም የምንቀርባቸው ሰዎች እንዲረዱን እንዲሁም እንዲያግዙን መጠበቃችን ተገቢ ነው።

ጥንቃቄ ካላደረግን ግን፣ ከሌሎች የምንጠብቃቸው ነገሮች ሰዎቹን ወደምንኮንግባቸው መሥፈርትነት ሊለወጡ ይችላሉ። ለሰዎች ነፃነት፣ ያለመስማማት ወይም የመሳሳት ዕድል እንደመሰጠት፣ በግትርነት ፍላጎታችንን እንጭንባቸዋለን። በዚሁ መሠረት ለጣኦቶቻችን ታማኞች እንዲሆኑ እንፈልጋለን። ይህን እናደርግም ሊሉ፤ በአሳብና በንግግራችን እንከንናቸዋለን። በመሆኑም ከነሱ ጋር ያለን ግጭት ከፍ ይላል።

እቀጣለሁ

ጣኦቶች ሁልጊዜ መስዋዕት ይፈልጋሉ። አንድ ሰው የምንፈልገውንና የምንጠብቀውን ሳያሟላልን ሲቀር ጣኦታችን ያ ሰው እንዲሰቃይ ይፈልጋል። አውቀን ወይም ሳናውቅ ሰዎች ለምኞታችን እንዲገዙ ለማድረግ ስንል፣ እነሱን የምንጎዳበትን ወይም የምንቀጣበትን መንገድ እናዘጋጃለን።

ይህ ቅጣት ብዙ መልኮች ሊኖሩት ይችላል። አንዳንድ ጊዜ የምንፈልግባቸውን ነገሮች የሚያደርጉልንን ሰዎች በግልጽ ቁጣና በሚጎዱ ቃላት እንናገራቸዋለን። እንዲህ ስናደርግ ሰዎችን በጣኦታችን መሠዊያ ላይ እያኖርን በመሰዋት ላይ ነን። ይህን የምናደርገው በአረመኔዎች ካራ ሳይሆን በሰላ ምላሳችን ነው። ለምኞታችን ሲሸነፉና የምንፈልገውን ሲሰጡን ብቻ ነው መጉዳታችንን የምናቆምላቸው።

ለጣኦታችን «የማይሰግዱትን» ሰዎች በሌሎች ብዙ መንገዶችም

አንቀጣቸዋለን። ልጆቻችን የሚፈልጉትን ነገር ሳናደርግላቸው ስንቀር እኛን ለመጉዳት ያኮርፋሉ ወይም መሬቱን በእርግጫ ይተመትማሉ። ሀፃናትና አዋቂዎች ያዘነ ወይም የተሳሳቱ ፊት ይዘው በመታየት በተመሳሳይ ሁኔታ ሌሎች የበደለኝነት ስሜት ወይም ሀፍረት እንዲሰማቸው ያደርጉ ሆኖል። እንዳንድ ሰዎች ሌሎችን ለመቅጣትና ለመቆጣጠር አካላዊ ጉዳት ወይም ወሲባዊ ጥቃት ያደርሳሉ።

ብዙዎቻችን በእምነት ስናድግና ኃጢአታችንን ስንረዳ፣ ሌሎችን ለመቅጣት ግልፅ በሆነ ኃጢአተኛ ነገር መጠቀምን እንተዋለን። ይሁን እንጂ፣ ጣኦቶቻችን ተጽእኟቸውን በቀላሉ አያቆሙም፤ ስለዚህም ለፍላጎታችን የማይታዘዙ ሰዎችን ለመቅጣት የተሠወረ ዘዴ ይፈጥራሉ።

ግንኙነትን ማቋረጥ ሌሎችን የመጉጃ የተለመደ መንገድ ነው። ይህ ፍቅርን ወይም አካላዊ ግንኙነትን በመግታት፣ ሀዘንተኛ መምሰልን፣ ሊጎዱት ወደሚፈልጉት ሰው አለመመልከትን፣ ከዚያም አልፎ ግንኙነትን ፍፁም ማቋረጥን ሊጨምር ይችላል።

በረቀቀ ዘዴ ደስ የማያሰኙ ምልክቶችን ለተራዘመ ጊዜ ማሳየት የቆየ የመቅጫ መንገድ ነው። ለምሳሌ ጓደኛዬ፣ ብዙ ጊዜውን ለአንድ ለተለየ አገልግሎት በመስጠቱ ሚስቱ ደስተኛ አለመሆኗን ነገረኝ። ይህን ከነገረኝ በኋላ ንግግሩን የዘጋው ፣ አየሳቀ«ሁላችንም እንደምናውቀው፣ ሚስት ደስተኛ ካልሆነች ማንም ደስተኛ አይደለም!» በማለት ነው። ንግግሩ ግን፡ «ጨቅጫቃ ሚስት በዝናብ ቀን እንደሚወርድ የማያቋርጥ ጠፈጠፍ ናት» (ምሳሌ 27:15) የሚለውን ቃል አስታወሰኝ። ሴት ልጅ የቤቱን ድባብ የመቃኘት ተሰጥኦ አላት። ጠንቃቃ ካልሆነች ይህን ችሎታ ወይም ስጦታዋን የሚያናድድ፣ ደስ የማያሰኝና የማይመች ሁኔታ ወደመፍጠርያነት ልትለውጠው ትችላለች። ይህ ለቤተሰቦቿ የሚኖረው መልእክት ፣ «በምፈልገው ነገር ተስማሙ፣ ይህን ካላደረጋችሁ ችግር ይገጥማችኋል» የሚል ይሆናል። እንዲህ ያለው ነገር ያለማመን ድርጊት ነው። ቤተሰቧን ለመቀደስ በእግዚአብሔር ጸጋ ላይ ከመደገፍ ይልቅ፣ ወደምትፈልገው ለውጥ ለመውሰድ በቅጣት መሣሪያዎቿ ትተማመናለች። እርግጥ ነው ወንድም ተመሳሳይ ነገር ሊያደርግ ይችላል። ሁልጊዜ ተቃዋሚና የተከፋ በመሆን የቤተሰቡ አባላት ሁሉ ለጣኦቱ እስኪገዙለት ድረስ እረፍት ሊነሣቸው ይችላል።

እንዲህ ያለው ድርጊት የታወቀ ውጤት፣ ለይስሙላ የቆመ የሚመስል የተከፋፈለ ቤተሰብ ይፈጥራል።

ያዕቆብ 4:1-3 እንደሚያስተምረን፣ በሌሎች ላይ ጉዳት ማድረስ ልባችን በአንድ ጣኦት የሚመራ መሆኑን ከሚያረጋግጡ ሁኔታዎች ምልክቶች አንዱ ነው። ሆኖ ብለንና አውቀን ወይም ሳናውቅና በረቀቀ ዘዴ ሆነም አልሆነ ሌሎችን ስንቀጣ አራሳችንን ካገኘነው፣ ከእግዚአብሔር ሌላ አንዳች ነገር ልባችንን እየመራው ለመሆኑ ማስጠንቀቂያ ነው።

ለጣኦት አምላኪ ልብ የሚሆን ፈውስ

እንደተመለከትነው፣ ጣኦት ልባችንን ወደሚገዛ የጋለ ፍላጎት ያደገ ምኞት ነው። ደስተኞች፣ የተሳካልን ወይም ዋስትና ያለን እንሆን ዘንድ ይህ ነገር ሊኖረን ይገባል ብለን እናስባለን። በሌላ መንገድ ስንገልጸው ፣ የምንወደው፣ የምንፈራው ወይም የምናምነው ነገር ነው።

ፍቅር ፣ ፍርሃት፣ ማመን - አነዚህ የአምልኮ ቃላት ናቸው። ኢየሱስ ክርስቶስ እግዚአብሔርን ብቻ እንድንወደው እንድንፈራው እና እንድናምነው አዘዘ (ማቴ. 22:37፤ ሉቃስ 12:4-5፤ ዮሐ. 14:1)። ደስተኛ ፣ የተሳካልን ወይም ዋስትና ያለን እንሆን ዘንድ ከእግዚአብሔር ሌላ ስንፈልግ፣ ከሱ ሌላ የምንፈራው ወይም ከሱ ሌላ የምንታመንበት ነገር ሲኖረን፣ ሐሰተኛ አምላክ በማምለክ ላይ ነን። በመሆኑም የእውነተኛው አምላክ ፍርድና ቁጣ ይገባናል።

ከፍርድ ነጻ መውጣት

ከዚህ ባርነትና ፍርድ ነፃ የመውጫው መንገደ አንድ ብቻ ነው፤ ሰዎችን ካሉበት ባርነት ነፃ ማውጣት ደስ ወደሚለው እግዚአብሔር መመልከት፤ «ከግብፅ ከባርነት ምድር ያወጣሁህ እግዚአብሔር አምላክህ እኔ ነኝ። ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይኑሩህ» (ዘፀ. 20:2-3)።

እግዚአብሔር ለኃጢአታችን የሚገባንን ፍርድ ይሸከም ዘንድ ልጁን በመላክ ለጣኦት አምልኪችን መድኃኒት እዘጋጅቷል። በክርስቶስ ኢየሱስ በኩል በእግዚአብሔር ፊት ጽድቃን እንሆናለን፤ ከኃጢአትና ከጣኦት አምልኮም ነጻ እንወጣለን፤ «ስለዚህ በክርስቶስ ኢየሱስ ያሉት አሁን ኩነኔ የለባቸውም፤ ምክንያቱም የሕይወት መንፈስ ሕግ በክርስቶስ ኢየሱስ ከኃጢአትና ከዋግ ሕግ

ነፃ አውጥቷችኋልና» (ሮሜ 8:1-2)።

ይህን ይቅርታና ነፃነት ለመቀበል ኃጢአተኝነታችንን ማመን፣ ንስሐ መግባትና በኢየሱስ ክርስቶስ ማመን ይኖርብናል (ሐዋ. 3:19፤ መዝ. 32:5)።

ይህን ካደረግን ከእግዚአብሔር ፍርድ በታች አንሆንም። ይልቁንም የራሱ ቤተሰብ አባላት፣ ልጆቹና ወራሾች ያደርገናል፤ እግዚአብሔር የሚወደውን ሕይወት መኖርንም ያስችለናል (ገላ. 4:4-7)። ይህ ነው የወንጌሉ የምስራች፣ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ይቅርታና ዘላለማዊ ሕይወት።

ከታወቁ ጣኦቶች ነፃ መውጣት

ገና ብዙ የምስራች አለ። እግዚአብሔር ነጻ ሊያወጣን የሚፈልገው ፣ ከኃጢአትና ጣኦት ጋር ከተዛመደ አጠቃላይ ችግር ብቻ ሳይሆን ከሚጎዱን፣ ከሚቆጣጠሩንና በዙሪያችን ካሉ ሰዎች ጋር ግጭት ውስጥ ከሚያስገቡን የዕለት ተዕለት ጣኦቶች ጭምር ነው።

ይህ ነጻ የመውጣት ሂደት በእንዴ የሚሆን አይደለም። በእንድ ታላቅ መንፈሳዊ ልምምድ ሁሉም ጣኦቶችን የሚወገዱበትም አይደለም። ነገር ግን እግዚአብሔር እንድ በእንድ ጣኦቶችን እንድንለይ እና እንድንናዘዝ ይጠራናል። እንዲሁም እርሱ ኃጢአታችንን በትንሽ በትንሹ ከልባችን ሲያስወግዳቸው ከርሱ ጋር እንድንተባበር ይፈልጋል።

በዚህ ጣኦቶችን በመለየት እና ከእነርሱ ተጽእኖ ሥር ነፃ በመውጣት ሂደት ውስጥ እግዚአብሔር ሦስት መሳሪያዎችን በመጠቀም ጸጋውን ለእኛ በመስጠት ያግዛናል። እነርሱም መጽሐፍ ቅዱስ፣ የእርሱ መንፈስ እና ቤተክርስቲያኑ ናቸው። መጽሐፍ ቅዱስ «የእግዚአብሔር ቃል ሕያው ነውና፣ የሚሠራም፣ ሁለትም አፍ ካለው ሰይፍ ሁሉ ይልቅ የተሳሳ ነው፣ ነፍስንና መንፈስንም ጅማትንና ቅልጥምንም አስኪለይ ድረስ ይወጋል፤ የልብንም ስሜትና አሳብ ይመረምራል» (ዕብ. 4:12) መጽሐፍ ቅዱስን በትጋት ስትመረምር እና ስታሰላስል እንዲሁም ሁልጊዜ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ስብከቶችን ስትከታተል እግዚአብሔር ቃሉን በልብህ ውስጥ እንደ ብርሃን ያበራዋል። ይህም የአንተን ጣኦታዊ መሻት በማጋለጥ እንዴት እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ፣ እእምሮህ፣ ኃይልህ እና ነፍስህ መውደድ እንደምትችል ያሳይሃል።

መንፈስ ቅዱስ ከጣኦቶቻችን ነጻ እንድንወጣ የሚረዳን፣ መጽሐፍ ቅዱስን እንድንረዳ በማድረግ ኃጢአታችንን እንድንለይና መንፈሳዊ ኑሮ እንድንሻ በማድረግ ነው (1ቆሮ. 2:10-15፤ ፊል. 2:13)። ስለዚህ፣ መንፈስ ቅዱስ እንዲመራን፣ እንዲወቅሰንና ከክርስቶስ ጋር በምናደርገው ጉዞ እንዲያበረታን በየዕለቱ መጸለይ ይኖርብናል።

በመጨረሻ እግዚአብሔር ቤተክርስቲያንን የመሠረታት፣ ፀጋውን ወደአንተ ማስተላለፊያ መንገድ እንድትሆን ነው። በቤተክርስቲያን ዓማካይነት የጥምቀትና የጌታ እራት ሥርዓት አገልግሎት እናገኛለን። ይህ ከክርስቶስ ጋር ያስተባብረናል። በእምነትም ያጠነክረናል። በቤተክርስቲያን በኩል በክርስቶስ ወንድሞችና እህቶች ከሆኑ ወገኖች ጋር እንቀላቀላለን። እነዚህ የሚያስተምሩንና፣ ጣኦቶችን በፍቅር የሚያሳዩን ሲሆኑ በመንፈሳዊ እድገታችንም መበረታታት እንዲሁም ምሪትን ይሰጡናል (ገላ. 6:1፤ ሮሜ 15:14)። ይህ ሁኔታ እራሳችንን ጠንካራና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ለሆነች ቤተክርስቲያን መስጠትን፣ መንፈሳዊ ብስለት ካላቸው ለማኞች ጋር ቋሚ ህብረትን ማድረግን እና ለእርሱ መታዘዝን ይጠይቃል።

በነዚህ ሦስት የፀጋ ማስተላለፊያ መሳሪያዎች በኩል፣ ሕይወትህን እንድትመረምርና ቀስ በቀስ ልብህን የሚገዙትን ጣኦታት እንድትገልጣቸው ከእነርሱም ነጻ እንድትሆን እግዚአብሔር ይረዳሃል። ይህም ተዓምራታዊ ሂደት ብዙ ቁልፍ ደረጃዎች አሉት።

አንዳች ግጭት ውስጥ በምትገባበት ጊዜ ልብህን በመቆጣጠር ላይ ያሉትን ፍላጎቶች ለማወቅ የጣኦታትን አመጣጥ ተከትለህ ወደ ጊላ መርምር። እነዚህን ጥያቄዎች ለራስህ አቅርብ፤ ሌሎችን እንዴት በመቅጣት ላይ እንኛለሁ? በሌሎች ላይ እንዴት እየፈረድኩ ነው? እንዲኖረኝ የምፈልገው ምንድነው? የምፈልገው ነገር በዋናነት ምንድነው?

በዚህ ምዕራፍ መጀመሪያ ላይ በተሰጡት ውስጥን የመመርመሪያ ጥያቄዎች በፀሎት መንፈስ ሆነህ እራስህን ጠይቅ። ልብህን ከሚመሩ ጣኦታትና ከልክ ያለፉ ፍላጎቶች እንድትለይ እነዚህ ይረዳሃል። ዘዴዎችን ለይተህ ልዩ የሆነውን ጣኦት ለማወቅ ትችል ዘንድ በማያቋርጥ ሁኔታ ግንትህን በማስታወሻህ መዝግብና ተከታተል።

በተሸነፍክላቸው ጊዜያት ሁሉ ሕይወትህን የሚያመሳቀሉ ጣኦታትንና

ተጽእኖአቸውን እግዚአብሔር እንዲነቅልልህ ጸልይ።

ለትዳር ባደኛህ ወይም ለቅርብ ወዳጅህ ጣኦትህን ግለጥና እንዲፀልዩልህ እንዲሁም እነርሱ የተመለከቱት የተቆጣጠረህ ጣኦት ካለ በፍቅር እንዲነግሩህ ጠይቃቸው።

ጣኦታት በመቀያየርና በመደበቅ ጥበብ የተካኑ መሆናቸውን ተረዳ። በአንድ በተለየ ፍላጎት ወይም የቅጣት ሁኔታ ላይ ድል ባገኘህ ጊዜ፣ ጣኦትህ ወዲያውኑ አዲስ ምክንያትና የረቀቀ መንገድ ባለው የቅጣት ተዛማጅ ፎርም ብቅ ይላል።

ለይተህ ልታውቀው ወይም ልታሸንፈው ከማይቻልህ ጣኦት ጋር በመታገል ላይ ከሆንክ፣ ወደ ቤተክርስቲያንህ መጋቢ ወይም በመንፈሳዊነቱ በላል ወደሆነ መካሪ ሂድና ምክር እንዲሁም እርዳታ ጠይቅ። ከሁሉም ይልቅ ጣኦታትህን በሚያድገው ፍቅርና እሱን ብቻ ለማምለክ በሚመኝ ኃይል እንዲሁም ፍላጎት እንዲተካልህ እግዚአብሔርን ጠይቀው፡ (ይህን ጉዳይ ቀጥሎ በይበልጥ እንመለከተዋለን።)

አንድ ሰው ለሞት የሚዳርግ ካንሰር አለብህ፤ ካልታከምክ ትሞታለህ ብሎ ቢነግርህ፣ በጣም ፍቱን የሆነ ህክምና ለመፈለግ የማታደርገው ጥረት፣ የማትከፍለው ገንዘብና ጊዜ አይኖርም። ካንሰር አለብህ - የነፍስ ካንሰር ፣ ይህ ኃጢአትና ጣኦት ይባላል። ቢሆንም በዋጋ የማይተመን ነፃ ፈውስ አለ። የኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ይባላል። ህክምናውም በቃሉ፣ በመንፈሱና በቤተክርስቲያን በኩል ነው። በነዚህ የፀጋ አሠራሮች በሰፊው ተጠቃሚ ሆነህ በቀረብክ ቁጥር፣ ነፍስህን ከከበቧትና ግንኙነቶችህን ከሚያሰናክሱ ጣኦታት በማላቀቁ ረገድ ከፍተኛ ውጤት ታገኛለህ።

ጣኦት አምልኮን በእውነተኛው አምላክ አምልኮ ተካው

ጆን ፓይፐር የተባለ ጸሐፊ «የወደፊቱ ፀጋ» በሚል ርዕስ ባቀረበው መጽሐፉ፣ «ኃጢአት፣ በእግዚአብሔር ሙሉ በሙሉ በማትረከበት ጊዜ የምትፈጽመው ድርጊት ነው» በማለት አስተምሯል። ለጣኦት አምልኮም እንዲሁ ሊባል ይችላል። በሌላ አባባል፣ በእግዚአብሔር ካልታመንና ዋስትና ከሌለን፣ ሌላ የደስታና የዋስትና ምንጭ መፈለጋችን የግድ ነው።

ስለዚህ ጣኦቶችን ከልብህ ለማውጣትና የሚመለሱበት ሥፍራ

እንደማይኖራቸው ለማድረግ ከፈለክ፣ በፍፁም ልብህ እግዚአብሔርን ማምለክ ቅድሚያ የምትሰጠው ነገርህ ይሁን። በዚህ ዓለም ካለ ከማንኛውም ነገር ይልቅ እንዴት ልትወደው፣ ልትፈራውና ልትታመንበት እንደሚገባህ ያስተምርህ ዘንድ ጠይቀው። ጣኦት አምልኮን በእውነተኛ የእግዚአብሔር አምልኮ የመተካት ተግባር ብዙ ደረጃዎች አሉት።

በእግዚአብሔር ፊት ገስሐ ግባ። ስለ ኃጢአታችን እና ስለ ጣኦታችን ገስሐ ስንገባ እና ስንናዘዝ፣ በክርስቶስ በኩል እንዲሁ ባገኘው ይቅርታ መኖሪያን እናውጃለን። ገስሐና በአንድ አምላክ ያለንን እምነት መግለጥ እውነተኛ አምልኮ ነው (1ዮሐ. 18-10)። «እግዚአብሔር የሚቀበለው መስዋዕት የተሰበረመንፈስ ነው። እግዚአብሔር ሆይ፣ አንተ የተሰበረውንና የተዋረደውን ልብ አትንቅም» (መዝ. 51:17፤ ኢሳ. 66:2)።

እግዚአብሔርን ፍራ ። ሌሎችን በመፍራት ፈተና ውስጥ ስትገባ ወይም ውድ የሆነ ነገርህን የማጣት ፍርሃት ሲገጥምህ በእውነተኛው አምላክ ፊት በፍርሃትና በእኩልነት ቁም። «እግዚአብሔርን መፍራት የዕውቀት መጀመሪያ ነው» (ምሳሌ 1:7)። «ሥጋን መግደል እንጂ፣ ነፍስን መግደል የማይችሉትን አትፍሩ፤ ይልቁንስ ነፍስንና ሥጋን በገሃነም ማጥፋት የሚቻለውን ፍሩ» (ማቴ. 10:28)። «እግዚአብሔር ሆይ ኃጢአትን ብትቆጣጠር፣ ጌታ ሆይ ማን ሊቆም ይችላል? ነገር ግን አንተ ዘንድ ይቅርታ አለ፤ ስለዚህም ልትፈራ ይገባል» (መዝ. 130:3-4)።

እግዚአብሔርን ውደድ። ሊያድኑህ ወደማይችሉ ሌሎች ነገሮች ከመመልከት ይልቅ፣ ይቅር የሚልህንና የሚያስፈልግህን ሁሉ የሚሰጥህን እሱን ፈልግ። «እርሱም እንዲህ አለው፣ «ጌታ አምላክህን በፍፁም ልብህ፣ በፍፁም ነፍስህ፣ በፍፁም ሐሳብህ ውደድ» (ማቴ. 22:37)። «እግዚአብሔርን የሚሹ ግን መልካም ነገር አይጎድልባቸውም» (መዝ. 34:10)። «ከሁሉ አስቀድማችሁ ግን የእግዚአብሔርን መንግሥትና ጽድቁን እሹ፣ እነዚህ ሁሉ ጨመሩላችኋል» (ማቴ. 6:33)። «በሰማይ ከአንተ በቀር ማን አለኝ? በምድር ከአንተ ሌላ የምሻው የለኝም። ሥጋዬና ልቤ ሊደክሙ ይችላሉ። እግዚአብሔር የልቤ ብርታት የዘላለም ዕድል ፈንታዬ ነው» (መዝ. 73:25-26)

በእግዚአብሔር ታመን። ልጄን ስለአንተ ኃጢአት መሥዋዕት ባደረገውና

በማንኛውም ሁኔታ ፍፁም ታማኝ መሆኑን ባረጋገጠው እግዚአብሔር ተደገፍ። «ለውን መከታ ከማድረግ ይልቅ በእግዚአብሔር መታመን ይሻላል» (መዝ. 1183)። «መንገድህን በእግዚአብሔር አደራ ስጥ። በእርሱም ታመን፤ እርሱም ያከናውናል፤ ጽድቅህን እንደብርሃን ፣ ያንተን ፍትህ እንደቀትር ፀሐይ ያበራዋል» (መዝ. 375-6)። «በገዛ ክብሩና በበጎነቱ የጠራንን እርሱን በማወቅ ለሕይወትና ለእውነተኛ መንፈሳዊነት የሚያስፈልገንን ሁሉ የመለኮቱ ኃይል ሰጥቶናል። ከክፉ ምኞት የተነሣ በዓለም ካለው ምግባረ ብልሹ ሕይወት አምልጣችሁ ከመለኮታዊ ባሕርይ ተካፋዮች እንድትሆኑ በነዚህ ነገሮች አማካይነት እጅግ ታላቅና ክቡር የሆነውን ተስፋ ሰጥቶናል» (2ጴጥ. 13-4)።

በእግዚአብሔር ደስ ይበልህ። ስለእግዚአብሔር በማሰብ፣ ሥራዎቹን በማሰላሰል፣ ስለእርሱ ለሌሎች በመንገር፣ እርሱን በማግነንና በማመስገን ታላቅ ደስታ ማግኘትን ተማር። «በእግዚአብሔር ደስ ይበልህ፤ የልብህንም መሻት ይሰጥሃል» (መዝ. 374)። «ቀኑን ሙሉ ክብርህን ያወራ ዘንድ እፌ በምሥጋናህ ተሞልቷል» (መዝ. 718)። «ምን ጊዜም በጌታ ደስ ይበላችሁ፤ ደግሜ እላለሁ ደስ ይበላችሁ» (ፊሊጶ. 44)። «ሁል ጊዜ ደስ ይበላችሁ፤ ሳያታቁርጡ ጸልዩ። በማንኛውም ሁኔታ አመስግኑ፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ በክርስቶስ ኢየሱስ ለእናንተ ይህ ነው» (1ተሰ. 5፡16-18)።

እነዚህ ምንባቦች እንደሚያመለክቱት እግዚአብሔር ከምንም ይልቅ ሊያመልኩት ለሚፈልጉ አስደናቂ ዕደት አቅዷል። በወደድከው፣ ከፍ ባደረገከው፣ ባመሰገንከውና በእርሱ ደስ ባለህ ቁጥር፣ ምኞቶችህን ከሁሉ በላቀና፣ ከራሱ በሆነ ባርነት ይባርክዋል። በእርሱ ይበልጥ ደስ መሰኘትን በተማርክ ቁጥር፣ የዚህን ዓለም ደስታ፣ ስኬትና ዋስትና እምብዛም አትፈልጋቸውም። የጣኦት አምልኮ ተፅእኖና በዚህ ምክንያት በሕይወትህ የሚፈጠረው ግጭት፣ በእግዚአብሔር ፀጋ ወዲያውኑ ይጠፋሉ። እውነተኛውን አንድ አምላክ ከማምለክ የሚገኘው ቀረቤታና ዋስትናም ያንተ ይሆናል።

በልጆቼ ላይ በተቆጣሁበት በአንድ ጠዋት የሆነው ነገር ይህ ነው። ማስተዋል ባለ በት የልጅ ጥያቄ ዓማካይነት መንፈስ ቅዱስ በመልካምነቱ ጣኦት አምልኮን አጋለጠው። «አባይ ቁጣህ ተገቢ ቁጣ መሆኑን ለማወቅ ኢየሱሱን በፀሎት መጠየቅ የሚገባህ ይመስልሃል?» ነበር ያለኝ። መኪናዬን መደበኛው

ማቆሚያ ሥፍራ በማስጠጋበት ጊዜ እንኳን እግዚአብሔር መልሱን በልቤ ይገልጠው ነበር። ቁጣዬ በምንም መልኩ ትክክል አልነበረም። ለምሽትና ድሎት ካለኝ አምልኮ የመነጨ ነው። ስለክፉ ድርጊቴ በመፀፀት ስለቁጣዬና ጠንካራ ንግግራ ልጆቼን ይቅርታ ጠየኳቸው። በማቀፍ ይቅርታቸውን እየገለፁ እነሱም በዚያ ሳምንት ጣኦቶችን ያገለግሉ እንደነበር ገለፁ። እግዚአብሔር በፍቅር ዓማካይነት የግጭት አማልክትን እንድንጥልና፣ ስናገለግላቸው ከነበሩ ጣኦቶች ይልቅ እውነተኛው አምላክ እጅግ የተሻለ መሆኑን እርስ በርሳችን እንድናስታውስ ረዳን። ያን እለት ጠዋት ትንሽ ዘግይተን ነበር ቤተክርስቲያን የደረሰነው። አምልኪችን ግን ለረጅም ጊዜ ከነበረው ይልቅ ቅንነት ያለበት፣ ደስ የሚያሰኝና የተነቀቃ ነበር።

ፍሪ ነገር እና ትግበራ

ግጭትን መንገዝብንና መፍታትን በተመለከተ ያዕቆብ 4፡1-3 ውስጥ ባለው ክፍል ቁልፍ መርህ ተቀምጧል። ከሌሎች ጋር እከረረ ግጭት ውስጥ በምንገባበት ጊዜ፣ ልባችንን በጥንቃቄ መመርምር አለብን። ይህን የምናደርገው፣ ወደጣኦትነት የለወጥናቸውና ያልተሳኩ ምኞቶች መኖር አለመኖራቸውን ለማወቅ እነዚህ ምኞቶች የሚያስፈልጉን ወይም የሚገቡን መስለው መክረብን ይወዳሉ። ከዚያም አልፈው የእግዚአብሔርን መንግሥት የሚያሰፉ መስለው ይቀርባሉ። አንድ ምኞት በውጫዊ ሁኔታው የቱንም ያህል ጥሩ ወይም ተገቢ ቢመስል ያለ እርሱ የማንረካ፣ የማይሳካልን፣ ወይም የተመኘነውን ካላገኘን ዋስትና ከምናጣበት ደረጃ ላይ ከደረስን፣ እግዚአብሔርን መውደዳችንን እና በእርሱ መታመናችንን በመለወጥ ጣኦት ሆኖብናል ማለት ነው። እንደ መታደል ሆነና እግዚአብሔር ከጣኦት ባርነት ሊያወጣንና፣ እውነተኛ ነፃነት፣ ስኬትና ፍቅሩ፣ እንዲሁም በቃሉ ዋስትና እንድናገኝ ሊያስችለን በደስታ ይፈልጋል። ግጭቶቻችንን ካነግሡ ምኞቶች ነፃ ስንሆን፣ ተስፋ ያላቸው የማይመስሉ ግጭቶችን ልንፈታ እንችላለን፤ ውጤታማ አስታራቂዎችም እንሆናለን።

በአሁኑ ጊዜ ግጭት ውስጥ ከሆንክ፣ ቀጥሎ ያሉት ጥያቄዎች በዚህ ምዕራፍ የቀረቡትን መርሆዎች ላለህበት ሁኔታ እንድታውላቸው ይረዱሃል። እነዚህን ጥያቄዎች እራስህን ጠይቅ።

1. ልብህን በመቆጣጠር ላይ ያሉትን ምኞቶች ለይተህ ለማወቅ፣ ጣኦት ያደገበትን መንገድ ተከትለህ ወደ ኋላ ሥራ፣ እነዚህን ጥያቄዎችንም ለራስህ አቅርብክለላለሁ።
ሀ. ሌሎችን እንዴት ነው በመቆጣጠር ላይ ያለሁት?
ለ. በሌሎች ላይ እንዴት ነው በመፍረድ ላይ ያለሁት?
ሐ. እንዲኖረኝ የምፈልገው ምንድነው?
መ. የፍላጎቴ መሠረታዊ ምኞት ምንድነው?
2. ከነዚህ ምኞቶች ማንኛውም በበቂ ሁኔታ እንዲኖርህ የሚገባ እንደሆነ እንድታስብ የሚያደርግህ ምንድነው?
3. ጣኦቶችህን በግልፅ ለይተህ ለማወቅ (ወደ አስፈላጊነት የተለወጡ ምኞቶች) እነዚህን ጥያቄዎች ለራስህ አቅርብ።
ሀ. በዋናነት የተያዝኩት በምንድነው? (ማለጻ በአእምሮዬ የሚገኘው የመጀመሪያ ነገር እና/ወይም በምሽት የሚገኘው የመጨረሻ ነገር ምንድነው?)
ለ. ይህን ባዶ ቦታ እንዴት እሞለው ነበር? «----- ደስተኛ፣ ስኬታማና ዋስትና ያለኝ እሆን ነበር።»
መ. የትኛውንም ዋጋ ከፍጹ ልጠብቀው ወይም ላስወግደው የሚያስፈልገኝ ነገር ምንድነው?
ሠ. በማን ልታመን?
ረ. ምንድነው የምፈራው?
ሸ. አንድ ፍላጎት ባይሳካልኝ፣ ብስጭት፣ ጭንቀት፣ ቁጣ፣ መራራነት፣ ንጹት፣ ቅሬታ ይሰማኛል?
ቀ. እንዳገኘው ሌሎችን አስከማሳዘን ወይም መጉዳት ድረስ የሚያስኬደኝ ምኞት አለ?
4. ምኞትህን ለማሳካት ስትል ፍላጎቶችህን በሰዎች ላይ የምታጎላውና ባለመሟላታቸው የምትበላጩው እንዴት ነው?
5. ፍላጎትህን በማያሟሉ ሰዎች ላይ እንዴት እየፈረድክባቸው ነው? የቁጣ፣ የማውገዝ፣ የመራራነት፣ የንጹት፣ ወይም የብስጭት ስሜት ይሰማሃል?
6. ፍላጎትህን በማያሟሉ ሰዎችን እንዴት ነው ትቀጣለህ?
7. እግዚአብሔር ከጣኦትህ ነፃ ሊያወጣህ ምን አደረገ? ይህን ነፃነት ለመቀበል ምን ማድረግ ይጠበቅብሃል?
8. እንዴት ነው በጋለ ፍቅር እግዚአብሔርን መውደድንና አርሱን ማምለክን የምታሳድገው?
9. በዚህ ምዕራፍ በተማርካቸው መርሆዎች ላይ በመመሥረት አንድ ጸሎት ጻፍና ወደጌታ ጸልይ።

ንስሐ ነፃነትን ያስገኛል

ኃጢአቱን የሚሰውር አይለማም፤

የሚናዘዛትና የሚተወው ግን ምሕረትን ያገኛል

ምሳሌ 28:13

በክርስቶስ ወንጌል እንደተገለጠው፣ የእግዚአብሔር ፀጋ ከአስታራቂነት ጀርባ ያለ ኃይል ነው። «በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን አስከመስጠት ድረስ ዓለምን እንዲሁ ወደአልና » (ዮሐ. 3:16)። ይህ አስገራሚ ዜና ፍጹም ኃጢአተኝነታችንን ይገልጣል። ከእግዚአብሔር አንድያ ልጅ ሞት በቀር የሚያድነን ነገር እንደሌለ ይገልጣል። ከዚህ በተጨማሪ ስለእኛ ኃጢአት ይሞት ዘንድ ልጁን በመስጠቱ ይህ ድርጊቱ የእግዚአብሔርን ፍፁም ምህረትም ይገልጣል። የክርስቶስን ወንጌል ስናሰላስል እና በእርሱ ደስ በሚለን ጊዜ ሁለት ነገሮች ይሆናሉ። ኩራትና አትንኩኝ ባይነታችን ከኛ ይወድቃሉ። ስለጻድቅ ነታችን ያለን የተሣሣተ እምነት ይወገድና በታማኝነት እራሳችንን መርምረን በደለኝነታችንን በመቀበል ከበደለኝነት ኃጢአት ነፃነት እናገኛለን። በዚህ ጊዜ ማስታረቅ ለእግዚአብሔር የቱን ያህል ትልቅ ነገር መሆኑን ወንጌል ያሳያል። ይህም በሌሎች ላይ ያደረሰውን ጉዳት ለመጠገን የተቻለንን ሁሉ እንድናደርግና ካስቀየምናቸው ሰዎች ጋር እንድንታረቅ ያነሣሃል። ይህ ሁኔታዎችን ወደነበሩበት የመመለስ ሂደት፣ እራት እንቅስቃሴዎችን ይጠይቃል፤ እነርሱም ንስሐ፣ ራስን መመርመር፣ ኑዛዜና ራስን መለወጥ ናቸው።

ፀፀት ከስሜት ያለፈ ነው።

ፀፀት ከኃጢአትና ከግጭት ነፃነት የማግኛ የመጀመሪያ እርምጃ ነው። ፀፀት እራሳችን የምናደርገው ነገር ሳይሆን፤ ሳናቋርጥ በመፀለይ የምናገኘው የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። ይህ ስጦታ ስለኃጢአታችን የሚወቅስበትና የነፃነት ጎጃናን ለኛ የሚያሳይበት ነው (2ጢሞ. 224-26)። ፀፀት፣ የኃዘንና ደስ በማይል ስሜት መኖር ማለት አይደለም። ወይም ይቅርታ መጠየቅ ብቻም አይደለም። ፀፀት ቀጥተኛ ትርጉሙ፣ የአስተሳሰብ አቅጣጫችንን መለወጥ ማለት ነው። በመሆኑም ንስሐ አንዳንድ ጊዜ ፣ «ልብ መግዛት» ነው ተብሎ ይገለጻል፤ (ሉቃስ 15:17፤ 2ጢሞ. 225-26)። እራሳችንን በማታለል ላይ መሆናችንን ተረድተን፤ አሳባችን፣ ዝንባሌያችን፣ ፋይዳዎቻችን ወይም ግቦቻችን የተሳሳቱ የመሆናቸውን እውነት ማወቅና መንቃትን ይጠይቃል። ይህ የአሳብ ለውጥ እውነተኛ ከሆነ፤ ኃጢአትን ትቶ ወደ እግዚአብሔር መመለስን ያስከትላል (ሕዝ. 146:1 ሐዋ. 3:19)። ሂደቱ እ.ሳ. 55:7 ውስጥ እንዲህ ተገልጧል፤ «ከፋ ሰው መንገዱን፤ በደላኛም አሳቡን ይተው፤ ወደእግዚአብሔር ይመለስ፤ እርሱ ምሕረት ያደርግለታል፤ ወደ አምላካችን ይመለስ፤ ይቅርታው ብዙ ነውና»

ምንም እንኳን ፀፀት ብዙ ጊዜ በኃዘን የታጀበ ቢሆን ፣ ደስተኛ አለመሆን ብቻውን የአንድን ሰው መፀፀት አያረጋግጥም። እንደውም በፀፀትና በእውነተኛ ንስሐ መካከል ከፍተኛ ልዩነት አለ። ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ሰዎች ሲጽፍ እንዲህ ብሏል፡ «አሁን ደስ ብሎኛል፤ ደስታዬም ላሳዝናችሁ ሳይሆን፤ ሐዘናችሁ ንስሐ ለመግባት ስላበቃችሁ ነው ...። እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የሆነ ሐዘን ወደድነት ለሚያደርስ ንስሐ ያበቃል፤ ፀፀትም የለበትም። ዓለማዊ ሐዘን ግን ለምት ያበቃል» (2ቆሮ. 79-10)።

ዓለማዊ ሐዘን ማለት፣ አንድ ስህተት ሲፈፅሙ መያዝ ወይም በተፈፀመ ድርጊት ምክንያት በመጣ የማያስደስት ውጤት ማዘን ነው። ይህም የገንዘብ ኪሣራ፣ የጋብቻ መፍረስ፣ የስም መጥፋት፣ እረፍት የሚነሣ የጥፋተኛነት ስሜት ሊሆን ይችላል። ጤነኛ እእምሮ ያለው ማንኛውም ሰው እንዲህ ደስ የማያለኝ ሁኔታዎች ሲገጥሙት ይፀቃል። ቢሆንም ዓለማዊው ሐዘን ብዙ ሳይቆይ ስለሚጠፋ፣ ብዙ ሰዎች እንደቀድሟቸው ማድረግ ይጀምራሉ። አስተሳሰብና ፀባያቸውን ከመለወጥ ይልቅ፣ በድርጊታቸው በመቀጠል እንደገና እንዳይያዙ

ከፍተኛ ጥረት ያደርጋሉ። እንዲህ ያለው ውሉን ፀፀት ወደ ተጨማሪ ኃዘን ነው የሚወስደው።

በእንጻፋ፣ አምላካዊ ሐዘን ማለት እግዚአብሔርን በማሳዘን ምክንያት የሚለማ ፀፀት ነው። የድርጊትህ ውጤት ደስ የማያለኝ በመሆኑ መጎዳት ኖረብህም አልኖረብህ፤ የፈፀምከው ነገር ከሥነምግባር አንፃር ሊታይ የተሳሳተ በመሆኑ እውነት መፀፀት ማለት ነው። ይህ የልብ ለውጥ ያካቲታል። ይህ ሊሆን የሚችለው፣ ኃጢአት በእግዚአብሔር ላይ በግል የሚፈፀም በደል መሆኑን ስትገነዘብ ነው (2ቆሮ. 637-39፤ ክሌር. 31:19 ጋር አነፃፅር) አምላካዊ ፀፀት ሁል ጊዜ በከባድ ስሜት ይታጀባል ማለት አይደለም። ወደፀባይ ለውጥ የሚመራውን የእእምሮ ለውጥ ነው የሚያመለክተው።

ጳውሎስ ፀፀት ወደ ድነት ይመራል ሲል፤ ስለዘላለማዊ ድነት ብቻ ሳይሆን፤ ተፀፃፍ ከኃጢአተኛ ጠባዮችም ነፃ የሚወጣ መሆኑን ነበር የሚገልጠው (2ቆሮ. 7:10)። እውነተኛ ንስሐ ወደተለወጠ ፀባይ የሚመራ መሆኑ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሌላ ቦታ ተረጋግጧል። ለምሳሌ መጥምቁ ዮሐንስ፤ «ለንስሐ የሚገባ ፍሬ አፍና» (ማቴ. 38) በማለት ሕዝቡን እስጠንቅቋል። በተመሳሳይ ሁኔታ ጳውሎስ ፣ «ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ፤ የንስሐም ፍሬ እንዲያሳዩ» (ሐዋ. 2620) ለሕዝቡ እዘውትሮ ይሰብክ ነበር።

ራስህን መርምር

የእውነተኛ ፀፀት አንዱ ማረጋገጫ ፣ ስህተቶቻችንንና ኃጢአታችንን ለመግለጥ ይቻለን ዘንድ፤ እራሳችንን በጥልቅ ለመመርመር ፍቃደኛ መሆን ነው። ስህተቶች ከኃጢአት ይልቅ በፍርዳችን የምንፈጽማው ስህተቶች ናቸው። ሌሎቹን የጎዱ ስህተቶችን መቀበልና ማስተካከል ተገቢ ቢሆንም፤ በኃጢአታችን ለመፀፀትና ለመስተካከል በምንሄድበት መንገድ ለእነዚህ በጥልቀት መሄድ አስፈላጊያችን አይደለም።

በቀጥታ ለመነጋገር፤ ኃጢአትን መፈፀም ማለት «ረላማን መሳት» ማለት ነው። በተጨማሪም እግዚአብሔር እንድንሆን የሚፈልገውን አለመሆንና ትእዛዛቱን ለማድረግ አለመቻል፤ እግዚአብሔር የሚከለክለውን ማድረግ ነው (1ዮሐ. 34)። ኃጢአት አካላዊ ስላልሆነ ነገር በወጣ ሕግ ላይ የሚሰነዘር ድርጊት

አይደለም፤ ይልቁንም በእግዚአብሔር የግል ፍላጎትና በሚጠይቃቸው ነገሮች ላይ ማመጽ ነው። ይህ ሁኔታ አሳባችን፤ ቃላቶቻችን ወይም ድርጊቶቻችን ሆን ተብሎ በእግዚአብሔር ላይ ያነጣጠሩ ባይሆንም እንኳን፤ በርሱ ላይ እንደማመፅ ነው የሚቆጠረው። በሌሎች ሰዎች ላይ የሚፈፀሙ ትንንሽ ስህተቶች እንኳን በእግዚአብሔር ዓይን ሲታዩ ከባድ ናቸው፤ ምክንያቱም እያንዳንዱ የመተላለፍ ድርጊት ፍቃዱን መጣስ ነው፤ (ዘፍ. 39፡9፤ ዘኁ. 5፡6-7፤ መዝ. 51፡3-4፤ ያዕቆብ 2፡10-11)።

ምንም ባለማድረግ እንኳን እግዚአብሔርን ልንበድል እንችላለን። ያዕቆብ 4፡14 እንደሚነግረን «መልካም የሆነውን ነገር ማድረግ እንዳለበት እያወቀ የማያደርግ ሰው ኃጢአት ያደርጋል»። ስለዚህ ግጭት ውስጥ ብንገባና ሌሎችን የማገልገል ዕድሎችን ችላ ብንል (ሽክማቸውን በመሸከም በትእግሥት በመመለስ ወዘተ) በእግዚአብሔር ፊት በደለኞች ነን።

ብዙዎቻችን ኃጢአቶች መሆናችንን ስለማንቀበል፤ ስህተቶቻችንን ለመሸፈን፤ ለመካድ ወይም ለማሳበብ እንሞክራለን። ድርጊታችንን ሙሉ በሙሉ ለመሸፈን ካልቻልን፤ «ተሳስተናል» ወይም « በውሳኔዎቻችን ስተናል» በማለት ስህተታችንን ለማሳካስ እንጥራለን። በኃጢአታችን ምክንያት የሚመጣብንን ኃላፊነት ለመከላከል የምናደርገው ሌላ ነገር፤ በደለኛነቱን ወደሌሎች መግፋት ወይም ያደረግነውን እንድናደርግ ምክንያት የሆኑን አነሱ ናቸው ማለት ነው። ስህተታችን ያፈጠጠና በዝምታ የማይታለፍ ከሆነ ፤ በእኔ አጠራር 40/60 የሆነውን አሠራር እንከተላለን። እንዲህ ነው የሚሆነው፤ «ፍፁም አለመሆኔን አውቃለሁ፤ ስለሆነም በዚህ ችግር በከፊል ተጠያቂ መሆኔን እቀበላለሁ። የስህተቱ 40 በመቶ የኔ ነው እላለሁ። 60 በመቶው የሷ ይሆናል ማለት ነው። ከኔ በ20 በመቶ ይበልጥ ጥፋተኛ ስለሆነች፤ ይቅርታ መጠየቅ ያለባት እሷ ናት» እንደማለት ነው። በቀጥታ እነዚህን ቃላት በፍፁም አስቤ ወይም ተናግራ አላውቅም፤ ነገር ግን ብዙ ጊዜ እነዚህን ነገሮች በረቀቀ ዘዴ ልፈፅም ስሞክር እራሴን ይዠቀላለሁ። ኃጢአቱ ከሌላ ሰው ኃጢአት ያነሰ መሆኑን በማመን፤ ትኩረትን፤ ከኔ ወደ ሌላ በመመለስ ፀፀትና ንስሐን እና ኑዛዜን ላስወግድ እችላለሁ።

ኃጢአታችንን ለመደበቅ ስንሞክር እራሳችንን ነው የምናታልለው። 1ዮሐ.

18 እንዲህ ይላል፡ «ኃጢአት የለብንም ብንል፤ ራሳችንን እናስታለን፤ እውነትም በኛ ውስጥ የለም» (ከመዝ. 362 ጋር ያነፃፅሩት) ። ኃጢአታችንን ፊት ለፊት ለመጋፈጥ ባልፈለግን ጊዜ ሁሉ በመጨረሻ እሳዛኝ ዋጋ ነው የምንከፍለው። ንጉሥ ዳዊት ፈጥኖ በኃጢአቱ ባልተፀፀተ ጊዜ የተገነዘበው ነገር ይህ ነው። መዝ. 323-5። ንጉሥ ዳዊት ኃጢአቱን ለእግዚአብሔር እስኪናዘዝ ድረስ የነበረው በደለኛ ህሊና፤ የስሜት መሸበርና ከዚህ ጋር የተያያዙ አካላዊ ውጤቶችን ይገልጻል።

ስህተተችሁን መለየትና መናዘዝ ካስቸገራችሁ፤ ልታደርጓቸው የሚቻሉህ ሁለት ነገሮች አሉ። በመጀመሪያ ሌሎች ምንም ያድርጉ ምን፤ ኃጢአትህን በግልፅ ለማየትና ንስሐ ለመግባት እንዲፈጸህ እግዚአብሔርን ጠይቀው (መዝ. 139፡23-24)። ከዚያም በጸሎት መንፈስ ቃሉን እያጠህና መንገድህ ከእርሱ መንገድ የወጣበትን ሥፍራ እንዲያሳይህ ጠይቀው (ዕብ. 4፡12)። ሁለተኛ እንዲመክርህና እንዲያስተካክልህ በመንፈሳዊነት ያደገ ወዳጅህን ጠይቀው (ምሳሌ 12፡15፤ 19፡20)። ዕድሜዬ እየገፋ በሄደ ቁጥር ግጭት ውስጥ ስገባ አመዛዛኝ በመሆን ረገድ በትንሹ ነው የማምነው። በግጭት ውስጥ ባለኝ ሚና ላይ ሀቀኛ አስተያየት እንዲሰጠኝ አንድ ወዳጄን በተደጋጋሚ እየጠየኩ ተባርኬአለሁ። ወዳጆቼ ያሉትን ሁሉ ሁል ጊዜ አልወደውም። እራሴን ዝቅ ባረኩና ለነቀፋቸው በተገዛሁ ጊዜ ግን ነገሮችን በበለጠ ግልጽነት ተመልክቼአለሁ።

በአንድ ግጭት ውስጥ ያለህን ሚና በምትመረምርበት ጊዜ፤ ልብ ልትላቸው የሚገቡ ብዙ ሥፍራዎች አሉ። ከሌሎች ጋር የማትግባባበት ሁኔታ ሲፈጠር፤ ኃጢአት ልትፈጽምባቸው የምትችልበት ጥቂት ሥፍራዎች እነሆ!

ምላስህን እንደማጥቂያ መሣሪያ በመጠቀም

ምላስ የግጭት ዋና ምክንያት መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ በማስጠንቀቅ ይነግረናል ፤ «እንዲሁም ምላስ ትንሽ የሰውነት ክፍል ሆና ሳለ፤ በታላላቅ ነገሮች ትኩራራለች፤ ትልቅ ጫካ በትንሽ እሳት እንዴት ተቃጥሎ እንደሚጠፋ አስተውሉ፤ ምላስም እንደእሳት ናት፤ በሰውነት ክፍሎቻችን መካከል የምትገኝ የክፋት ዓለም ናት፤ ሰውነትን ሁሉ ታረክሳለች ምላሱን መግራት የሚችል ማንም ሰው የለም፤ የሚገድል መርዝ የሞላባትና እረፍት የሌላት ክፉ ነገር ናት» (ያዕ. 3፡5-6፤

8)። ኃጢአታዊ ንግግር ብዙ መልኮች ሊኖሩት ይችላል። በችኮላና ሳይታሰቡ የሚነገሩ ግዴላሽ ቃላት ግጭትን ያቀጣጥላሉ፤ «ግዴላሽ ቃል እንደሰይፍ ይወጋል፤ የጠቢብ አንደበት ግን ፈውስን ያመጣል» (ምሳሌ 12፡18፤ 13፡17-28፤ 23፡29-30)። ምንም እንኳን አንዳንዴ ሆን ብለን ሌሎችን በንግግራችን ለመጉዳት የምንቃጣ ቢሆንም፤ ይህን ሳለማድረግ ብዙ ጥረት አናደርግም። ስለሚያስከትለው ነገር ሳናሰላስል ወደ አሳባችን የመጣውን ሁሉ እንናገራለን። በዚህ ሂደት ውስጥ ሌሎችን እናስከፋና እንጎዳ ይሆናል፤ ይህ ደግሞ ግጭትን ያባብሳል።

ማጉረምረምና ንዝንዝ ሌሎችን ያስቆጣል፤ ተስፋም ያስቆርጣል። እግዚአብሔርና ሌሎች ሰዎች የሚያደረጉልንን መልካም ነገሮች እንዳናይም ያደርገናል። ነቃፊዎች ወይም ስላደረጉልን ነገር የማናመሰግን መሆናችን ሰዎች ሲሰማቸው፤ ግጭት የሚፈጠርበት ጊዜ እሩቅ አይሆንም (ፊልጵ. 2፡14፤ ያዕ. 5፡9)።

ውሸት ማንኛውንም ትክክል አለመሆን ወይም ማታለልን ይጨምራል (መዝ. 24፡28፤ 2፡42)። መዋሸትን፤ ማጋነንን፤ ትንሽ እውነት ብቻ መናገርን ወይም ተደማጭ የሆኑ እውነቶችን እያሳለንና እኛን የሚቃወሙ ነገሮችን እያሳነስን እውነትን በማጣመም መናገርንም ያካትታል። እውነትን በውሸት ገፅታ በሚገልጡ ቃላት በምንጠቀምበት ጊዜ ሁሉ፤ በማታለል ድርጊታችን በደለኞች እንሆናለን። ይህን ስናደርግ «የውሸት አባት» (ዮሐ. 8፡44፤ ዘፍ. 3፡13፤ ራዕይ 12፡9) በመባል የታወቀውን ሰይጣን ምሳሌነት መከተላችን ነው።

አሉባልታ/ሀሜት ሁል ጊዜ የግጭት አቀጣጣይ ነደዳጅ ነው፤ «ጠማማ ሰው ጠብን ይዘራል፤ ሐሜተኛም የቅርብ ወዳጆችን ያለያያል » (ምሳሌ 16፡28)። « አሸክሾኪ ከሌላም ጠብ ይበርዳል» (ምሳሌ 26፡20)። ሀሜት ማለት ምስጢርን መግለጥ ወይም የሌለን ሰው ጥሩ ያልሆኑ ግላዊ ነገሮች ከችግሩ ወይም ከመፍትሄው ጋር ምንም ግንኙነት ከሌለው ሰው ጋር ማውራት ማለት ነው። የምታወረት ነገር እውነት ቢሆንም እንኳን፤ ሀሜት ኃጢአትና በመንፈሳዊነት ያለመብሰል ምልክት ነው። (2ቆሮ. 12፡20፤ ምሳሌ 11፡13፤ 12፡19፤ 1ጢሞ. 5፡13)።

ስም ማጥፋት ስለሌለ ሰው ውሸትና ተንክል ያዘሉ ቃላት መናገር ነው። እንዲህ ስላሉ ንግግሮች መጽሐፍ ቅዱስ ተደጋጋሚ ማስጠንቀቂያ ሰጥቷል። ለምሳሌ ፡ (ዘሌ. 19፡16፤ ቴቶ 23)፤ እንዲሁም ከማይፀፀቱ ስም አጥፊዎችም

«እንድንርቅ» (2ጢሞ. 3፡3-5) ያዘናል። በተለይ «ስም አጥፊ» ወይም «ከሳሽ» ተብሎ የተተረጎመውና ዱያብሉስ የሚለው ግሪክኛ ቃል፤ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስላሳ አራት ጊዜ የተጠቀሰ ሱሆን በዓለም ዋነኛ ከሳሽ ለሆነው ለዲያብሉስ መጠሪያነት ውሏል።

የመጉዳት አሳብ ባይኖራችሁም እንኳን የማይረባ ንግግር ለግጭት አስተዋጽኦ ሊኖረው ይችላል። ለሰዎች ለራሳቸው ወይም ስለነርሱ ለሌሎች መናገር፤ የእግዚአብሔርን ክፍተኛ የመስፈርት ይጥሳል። «እንደአስፈላጊነቱ ሌሎችን የሚያንፅና ሰሚዎችን የሚጠቅም ቃል እንጂ የማይረባ ቃል ከአፋችሁ አይውጣ» (ኤፌ. 4፡29)። የማይረባ ንግግር የኢየሱስን ማስጠንቀቂያ አለማክበርንም ያሳያል፤ «ነገር ግን እሳችኋለሁ ሰዎች ስለተናገሩት ከንቱ ቃል ሁሉ በፍርድ ቀን ይጠየቁበታል» (ማቴ. 12፡36) ። እነዚህን ምንባቦች እያስታወስክ እንደቃላትህ ማጣሪያነት በጥንቃቄ ብትጠቀምባቸው ክብዙ ግዴላሽነት፤ ነቀፋ፤ የማይረቡ ቃላት እና ከመሳሰሉት ነገሮች ለመጠበቅና ሌሎችን የሚጠቅም፤ መንፈሳዊ እድገት የሚያበረታቱ ይሆናል።

ኃጢአታዊ ቃላት ለግጭት ትልቅ አስተዋፅኦ ያደርጋሉ። ከውስጥ በመጀመር ውጫዊ ማንነታችንንም ያበላሹታል። 2ጢሞ. 2፡16 እንዲህ ይላል፡ «እግዚአብሔርን ከማያስከብር ከንቱ ልፍለፋ ራቅ፤ በዚህ ነገር የተጠመዱ ሰዎች ከእግዚአብሔር እየራቁ ይሄዳሉ» ። በማይረባ ንግግር፤ በውሸት በሀሜት፤ በስም ማጥፋት ወይም ከንቱ ወሬ ከተጠመድክ፤ ግጭትን ማባባስ ብቻ ሳይሆን፤ የራስህን ፀባይና ከእግዚአብሔር ጋር ያለህን ግንኙነት ታበላሽለህ። ስለዚህ፤ ለሰላምና ለመንፈሳዊ እድገት ስትል እንዲህ ያሉ ንግግሮችን ሁሉ አስወግድና፤ እነሱን ድል ለማድረግ ይቻልህ ዘንድ የእግዚአብሔርን እርዳታ ጠይቅ።

ሌሎችን መቆጣጠር

ጥቂት ነገሮች ሌሎች ሰዎችን ለመቆጣጠር እስከ መሞከር የሚያደርስ ግጭት ያስነሣሉ። ሌሎችን ለመቆጣጠር የምናደርጋቸው አንዳንድ ሙከራዎች፤ ትርፋችንን የማድለብ ወይም ሌሎችን ለኪሳራ የመዳረግ ዓይን ያወጡ ራስ ወዳድነቶች ናቸው (ዘፍ. 29፡15-30)፤ በጣም የተለመደው የቁጥጥር ዓይነት ሰዎችን በማሳመን፤ የፈለገውን እንዲያደርጉ በማድረግ ወይም ለሕይወታችን

የሚደላና ምቹ የሆነ እና ተስማሚ የሆነ ነገር እንዲያደርጉ ማስገደድ ነው። አንዳንድ ጊዜ ሰዎች የሚጠቅሟቸውን ውሳኔዎች እንዲያደርጉ ለመርዳት በመሞከር ላይ መሆናችንን እየገለጥን፤ ቁጥጥራችንን ተገቢ እናስመስለዋለን። ለሰዎች ውሳኔዎች እውነተኛ መጨነቅ ሲያደርግን፤ ቅን ምክር መስጠታችን ተገቢ ቢሆንም፤ ውሳኔያቸውን ሳናከብር ስንቀርና እንዲለውጡት ስናስገድዳቸው፤ በተለይ ይህን የምናደርገው ለራሳችን ጥቅም፤ ምቹት ወይም የአእምሮ ሰላም ስንል ከሆነ ግን፤ የመምከር ድንበራችንን አልፈን ግጭትን እንጋብዛለን፤ (2ጢሞ. 224-26)።

ቃላቸውን ማፍረስ

ብዙ ግጭቶች ቃልን ያለማክበር ቀጥተኛ ውጤቶች ናቸው። ቃል የተገባው በጽሑፍ ስምምነት፤ በጋብቻ፤ ለእግዚአብሔር በመሆላ ወይም በቀላሉ አዎ ወይም አይደለም በማለት ሊሆን ይችላል (ማቴ. 533-37፤ ዘኁል. 302፤ ዘላ. 2323፤ ምሳሌ 2፡17)። በየዋህነት የገባንበት ቢሆን እንኳ፤ ነገሮች እንደተጠበቀው ባይሆኑ ወይም የተገባውን ቃል መፈፀሙ አስቸጋሪ ቢሆንብንም ቃላቸንን እንድናከብር እግዚአብሔር ይጠብቃል (መዝ. 154፤ ኢያሱ 9፡1-19፤ መክብ. 5፡1-7)። በሰሜት ግፊት ሳቢያ ቃል ገብተህ ከሆነ፤ ወይም ያልተጠበቀ ሁኔታ ቃልህን አንዳትጠብቅ ካደረገህ፤ ከገባህበት ግዴታ ለመፈታት ቃል የገባህለትን ሰው ይቅርታ ልትጠይቀው (ልታስገድደው ሳይሆን) ይገባል፤ (ምሳሌ 6፡1-5፤ ማቴ. 1822-33)። በአንዳንድ ሁኔታዎች ሌላው ወገን በጎላ ሁኔታ ባያከብር (ለምሳሌ ማቴ. 199፤ 1ቆሮ. 7፡15) ከገባህበት ግዴታ ነፃ ልትሆን ትችላለህ። በመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት ከግዴታህ ነፃ ካልሆናችሁ፤ ከሆነ ቃልህን ለመጠበቅና ከስህተትህ ለመማር ይረዳህ ዘንድ እግዚአብሔርን ጠይቀው።

ባለሥልጣናትን አለማክበር

ሌላው የተለመደ የግጭት ምንጭ፤ ቤተክርስቲያን ውስጥ፤ በመንግሥት ሥራ፤ ቤተሰብ ውስጥ ወይም በሥራ ቦታ እግዚአብሔር ላስቀመጣቸው መሪዎች አለመታዘዝ ወይም በነሱ ላይ ማመፅ ነው። ሕጋዊ ሥልጣን ሁሉ፤ በዋናነት ሕግና ሠርዓትን ለማስከበር በእግዚአብሔር ነው የሚመሠረተው (ሮሜ 13፡1-7)።

ለባለሥልጣናትም ጥበቅ ትእዛዛት ሲሰጥ እንዲመሯቸው የተሾሙባቸውን ሰዎች በትጋት እንዲያገለግሉ፤ ደህንነታቸውን እንዲጠብቁ እንጂ ሥልጣናቸው ለራሳቸው ጥቅም እንዳይጠቀሙ አዟቸዋል። (ማር. 1042-45፤ ኤፌ. 525-33፤ 649፤ 1ጴጥ. 375፡1-3) መሪዎች ሥልጣናቸው ያለ አግባብ ሲጠቀሙና ለራሳቸው ጥቅም ሲያውሉት፤ እግዚአብሔር በመጨረሻ ለኃጢአታቸው ተጠያቂ ያደርጋቸዋል። (ዘፋግ. 24፡15፤ ኢዮብ 31-13-14፤ ኤር. 22፡13፤ ሚል. 35፤ ቆላስ. 4፡1፤ ያዕ. 44)።

እንዲሁም በሥልጣን ሥር ያሉ ሰዎች ለእሱ ሲሉና ለራሳቸው መልካም እንዲሆንላቸው ከበላያቸው ላሉት እንዲገዙ እግዚአብሔር ያዛል፤ (ኤፌ. 521-24፤ 1ተሰ. 5፡12-13፤ 1ጢሞ. 6፡1-2፤ ቲቶ 29-10፤ ዕብ. 13፡17)። በዘመናችን ለባለሥልጣናት መገዛት የሚወደድ አሳብ ስላልሆነ፤ የእግዚአብሔርን የሥልጣን መዋቅር በማፈራረስ ስለድርጊታቸው ትክክለኛነት የተለያዩ ምክንያቶች ይሰጣሉ። ነገር ግን በመጽሐፍ ቅዱሳዊው መንገድ መሠረት ወደ ሥልጣን በወጡት ላይ የሚያምፁ ሰዎች በራሱ በእግዚአብሔር ላይ ነው የሚያምፁት (ሮሜ 132)። አር.ሲ. ስፐርል የተባለ ሰው እንዲህ በማለት ጽፏል፤ «ሥልጣን ሁሉ በክርስቶስ ሥር ነው። ለትንንሽ ባለሥልጣናት አንታዘዝም ስንል፤ ለክርስቶስ ባለመታዘዝ በደለኞች እንሆናለን። እርሱ በሾማቸው ገዢዎች ላይ እያመፅክ ንጉሡን (ኢየሱስን) ልታገለግልና ልታከበረው አትችልም። የክርስቶስን መንግሥት አከብራለሁ እያልክ ለሥልጣን መዋቅሩ ባትታዘዝ፤ በግብዝነትና ብቻ ሳይሆን አጽናፈ ዓለሙን በመካድም በደለኛ ትሆናለህ»

በግብዝነት ወይም በከፋ ሁኔታ ቢያስተዳድሩም እንኳን ለባለሥልጣኖች እንድንገዛ ክርስቶስ ስለአዘዘን እነርሱን ማክበር በጣም አስፈላጊ ነው። (ማቴ. 23፡1-3፤ 1ጴጥ. 2፡13-36)። በሌላ አባባል፤ ሰብዕና ቸው የሚፈለግ ዓይነት ባይሆንም እንኳን በሥልጣን ላይ ያሉ ሰዎችን ሥልጣን እንድናከብር እግዚአብሔር አዘናል።

ይሁን እንጂ፤ ሥልጣን የራሱ ልክ አለው። ኃጢአት እንድትሠሩ ያዛችሁ ዘንድ እግዚአብሔር ለማንም ሥልጣን ስላልሰጠ፤ ከመጽሐፍ ቅዱስ ግልጽ ትምህርት ጋር የሚቃረንን ማንኛውንም መመሪያ አለመታዘዝ ትክክል ነው (ሐዋ. 4፡18-19፤ 529፤ ዳን. 39-18፤ 66-10)። ሥልጣን ላይ ያለ ሰው ጥበብ የጎደለው፤ ትክክል ያልሆነ ወይም ኃጢአታዊ ድርጊት እንድትፈፅም ሲያዝህ፤

ሰውዬው ትክክለኛና ጥበብ ያለበት ነገር እንዲያደርግ በአክብሮት ብትጠይቀውና ብታበረታታው ተገቢ ይሆናል፤ (አስቴር 7:1-6፤ ምሳሌ 25:15፤ ሐዋ. 4:5-17፤ 24:1-26፤ 32:18-19፤ 5፡) = ይህን ስታደርግ ሥልጣን ላይ ያለውን ሰው ዓላማና ግብ ለይቶ ለማወቅ መሞከሩና ያንኑ ጉዳይ ከዳር የሚያደርስ (ጉዳዩ ተገቢ ነው የሚባል ከሆነ)፤ የተሻለ መላ ለማቅረብ ሞክር፤ ይህን ማድረግ ያለብህ መጽሐፍ ቅዱሳዊና ውጤታማ በሆነ መንገድ ነው። (ለምሳሌ 1ሳመ. 25:1-35፤ ዳን. 1፡6፤ 16፤ 12፤ 14-16፤ መክ. 82-5) ይህ ድርጊት ሥልጣን ላይ ያለውን ሰው አቅጣጫ የሚያስለውጠው ካልሆነ፤ የእግዚአብሔርን ቃል የማይጥሱ ትእዛዞችን ሁሉ እየታዘዘክ ውጤቶቹን እንደሚጠብቅ በእግዚአብሔር ታመን።

ወርቃማውን ሕግ መርሳት

በጣም የተለመደው የግጭት ምክንያት ኢየሱስ ማቴ. 7:12 ውስጥ ያስተማውረውን ወርቃማ ሕግ ለመከተል አለመቻላችን ነው፤ «ሌሎች እንዲያደርጉላችሁ የምትፈልጉትን ነገር፤ እናንተም አድርጉላቸው፤ እራትም ነቢያትም በዚህ ይጠቃሉላሉ» ይህን ትምህርት መጣስ አለመጣስህን ለመገንዘብ ቀጥሎ ያሉትን የመሳሰሉ ጥያቄዎችን ለራስህ አቅርብ፤

ሌላ ሰው እኔ እንደማደርግበት እንዲያደርግብኝ እፈልጋለሁ?

ሌሎች ሰዎች እኔ ያወራሁባቸውን የመሰለ ነገር ስለኔ ሲያወሩ ብሰማ ምን ይሰማኝ ነበር?

ሥፍራችን ቢቀያየርና እኔ ያደረኩትን እርሱ ቢያደርገው ምን ይሰማኝ ነበር?

እኔ በምጠቀምበት መንገድ ተጠቅሞ ሌላ ሰው ኮንትራቱን ቢያፈርስ፤ ድርጊቱ ትክክል ነው እላለሁ?

ተቀጣሪ ብሆንና እኔ በቀጠርኩት ሰው ላይ እንዳደረኩት በቀጣሪዬ ቢደረግብኝ ምን ይሰማኝ ነበር?

ይህ የግል ሥራ የኔ ቢሆን ኑሮ ተቀጣሪዎቼ እኔ በማድረግ ላይ እንዳለሁት ያለ ነገር እንዲያደርጉብኝ እወድ ነበር?

አሁን በሌሎች ላይ በምታደርገው አካሄድ ሌላ ሰው እንዲያደርግብህ የማትፈልግ መሆንህን በምትረዳበት ጊዜ፤ ሰባዓዊ ግንኙነቶችን ማስተዳደርን በተመለከተ ኢየሱስ ያስቀመጠውን ደረጃ አለሟላህም። ጉድለትህን

በእግዚአብሔርና በበደልከው ሰው ፊት ብታምን ወደ ይቅርታ፤ ስምምነትና እርቅ በሚወስደው መንገድ ላይ መጓዝ ትጀምራለህ።

ኃጢአታዊ ምኞቶችን ማገልገል

ምዕራፍ 5 ውስጥ እንደተመለከትነው፤ ለጥፋት የሚዳርግ ግጭት የሚፈጠረው፤ ልባችንን በተቆጣጠረና ግቡን ባልመታ ምኞት ምክንያት ነው። እነዚህ ሁሉን መራሽ የሆኑ ምኞቶች፤ የልብ ጣኦቶች ሊባሉና፤ ቀጥሎ ያሉትንም ሊያካትቱ ይችላሉ።

ያልተገቡ የአካላዊ ደስታ ምኞቶች፤ የሥጋ ምኞቶች በመባል ይታወቃሉ፤ ወደአልተገባ ፍትወታዊ ድርጊት፤ ሆዳምነት፤ ቁማር፤ ስንፍና እና ሌላ መልክ ወዳላቸው ያልተገቡ ድርጊቶች ይመራሉ (1ዮሐ. 2:15-17፤ ገላ. 5:16-21፤ ኤፌ. 4:19)።

ኩራትና ሁልጊዜ ትክክል የመሆን ምኞት፤ እራስን መከላከል፤ ስህተታችንን አለመቀበል፤ እንዲሁም ምክርን ችላ የማለት እና የሌሎችን ስህተት ለማግኘት ፈጣኖች ያደርገናል (መዝ. 8:13፤ 2ቆሮ. 5:12፤ ያዕቆብ 3:14፤ 1ዮሐ. 2:15-17)።

የገንዘብ ወይም የሌላ ቁማዊ ሀብት ፍቅር፤ እንደምቀኝነት ሊታይ የሚችልና የገንዘብ ዋስትና ለማግኘት ስንል ለመዋሸት መፈተን፤ ውሎችን ማፍረስ፤ ሠራተኞቻችንን በአግባቡ አለመያዝ ወይም ሊገታ በማይቻል አካሄድ አላስፈላጊ ነገሮችን መፈለግ፤ ብድርን ይቅር አለማለት ወይም ምህረት አለማሳየት ነው። (1ጢሞ. 6:10፤ ኤፌ. 5:5፤ ማቴ. 6:24፤ ሉቃስ 12:16-21፤ 27-31፤ ሐዋ. 5:1-3)።

ሰውን መፍራት ሌሎች አንዳች ነገር ያደርጉብኛል ብሎ መፍራትን ያመጣ ይሆናል (ምሳሌ 29:25፤ ሉቃስ 12:4-5) ወይም ሰዎች ስለእኔ ምን ያስባሉ የሚል ከባድ ጭንቀት ሲሆን፤ ሁኔታው ተቀባይነትን፤ መደነቅን፤ ተወዳጅነትን፤ ተፎካካሪነትን፤ ወይም ሌሎችን ማስደሰትን በመፈለግ ተግባር እንድንጠመድ ያደርገናል፤ (ዮሐ. 9:22፤ 12:42-43፤ ገላ. 1:10፤ 1ተሰ. 24)። ይህ ጣዖት ከባድ ኃጢአቶችን ለማስወገድ ከመጣር ያዘናጋናል፤ ወደ ሀሜት ውስጥ እንድንገባ፤ ወይም ትክክል እንዳልሆኑ የምናውቃቸውን ነገሮች ወደማድረግ ይመራናል፤ ስህተታችንን እንዳንቀበልና እርዳታ እንደንጠይቅም ያደርገናል። ይህ ሁኔታ

የግጭትን ዕድሜ ያራዝመዋል።

በጣም የምንፈልጋቸው ጥሩ ነገሮች፣ ባለፈው ምዕራፍ እንደተነጋገርንበት፣ ለማስወገድ በጣም አስቸጋሪ ከሆኑት ጣኦቶች ጥቂቶቹ፣ ለኔ የሚገቡ ናቸው ወደማለት የምናሳድጋቸው ጥሩ ምኞቶች ማለትም፣ ለፍቅር፣ ለክብር፣ ለምሽት ወይም ለስኬት መጓጓት ናቸው። እነዚህ ነገሮች፣ ጠቃሚዎች ቢሆኑም እንኳን፣ ልባችንን እንዲቆጣጠሩት ከፈቀድንላቸው የአስከፊ ግጭቶች ምንጭ ሊሆኑ ይችላሉ።

ለባት የኑዛዜ ዓይነቶች

ሌሎችን ምንኛ እንደበደልካቸው ትመለከቱ ዘንድ እግዚአብሔር ዓይኖችህን በሚከፍትልህ ጊዜ፣ ካለፉት ስህተቶችህ ነፃ የምትሆንበትንም መንገድ ይሰጥሃል። ይህ ነው ኑዛዜ የሚባለው። ብዙ ሰዎች በታማኝነትና ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ስህተታቸውን መናዘዝ የሚችሉበትን መንገድ ስላልተማሩ፣ ይህን ነፃነት አልተለማመዱትም። በዚያ ፈንታ እንዲህ በሚሉ ቃላት ይጠቀማሉ። «ጎድቼህ ከሆነ አዝናለሁ» «ያለፈውን እርሳው» «ከዚህ የተሻለ ሥራ ላደርግ እችል የነበር ይመስለኛል» «ሁሉም ያንተ ጥፋት እንዳልሆነ እገምታለሁ»። እነዚህ ንግግሮች እውነተኛ ይቅርታና እርቅን አያነሳሉም። በእውነት እርቅ ከፈለክ፣ ስህተቶችህን በትክክልና በትህትና ተቀብለህ ፀጋ ያለው ቃል ለመናገር እንድትችል ይረዳህ ዘንድ እግዚአብሔርን ጠይቀው። ይህን የማድረጊያው አንዱ መንገድ ቀጥሎ በቀረቡት ሰባት የኑዛዜ ዓይነቶች መጠቀም ነው።

1. በጉዳዩ ውስጥ ያሉትን ሁሉ አናግር

እንደአጠቃላይ ደንብ፣ በእንተ ስህተት ቀጥተኛ ተጠቂ ለሆኑት ሰዎች ሁሉ ንስሐ ልትገባ ይገባል። ኃጢአቶች ሁሉ የሱን ፈቃድ በመተላለፍ እግዚአብሔርን የሚያስቆጡት ስለሆኑ፣ በመጀመሪያ ወደእርሱ ልትገቡ ይገባል። (መዝ. 32፡ 5፤ 41፡4)

ኃጢአታችንን ለእግዚአብሔርም ይሁን ለሰዎች፣ መናዘዝ እንዳለብን ለመለየት «የልብ ኃጢአት» ወይም «ማህበራዊ ኃጢአት» መሆኑን ማወቅ ይጠይቃል። የልብ ኃጢአት የሚፈፀመው በአሳብ ብቻ ስለሆነ ሌሎችን በቀጥታ

አይጎዳም። በመሆኑም እንዲህ ያለውን ኃጢአት ለእግዚአብሔር ብቻ ነው የምንናዘዘው።

ማህበራዊ ኃጢአት ሌሎች ሰዎችን የሚጎዳና በንግግር ወይም በድርጊት የሚገለጥ ነው። (ይህ፣ ስም ማጥፋትን፣ መስረቅን ወይም ውሸትን የተቸገረን አለመርዳትንና ችላ ማለትን ሊያነትት ይችላል)። ማህበራዊ ኃጢአቶች በኃጢአቱ ለተጎዱ ሰዎች ማለት በነጠላ አንድ ሰው ወይም የተጎዱ ሰዎች ቡድን እንዲሁም ድርጊቱን ስትፈፅም ያዩ ወይም የሰሙ ሰዎች ሊሆኑ ይችላሉ። ለነርሱ ነው ንስሐ መግባት ይገባል። (ሉቃስ 19፡31፤ ሐዋ. 19፡18)። ጉዳዩ ምንም ይሁን ምን ንስሐችሁ ጉዳትህ እስኪረሰበት እርቀት መሄድ አለበት።

2. ቢ ... ፣ ነገር ግን እና ምናልባት በሚሉት ቃላት አትጠቀም

ንስሐን የማፍረሻው ዋነኛ መንገድ፣ ወቀሳን ወደ ሌላ ሰው የሚያዞሩ ወይም በደልን የሚያሳንሱ እንዲሁም በሚሸፍኑ ቃላት መጠቀም ነው። ይህ የሚያደርግበት የተለመደ መንገድ «የሚያናድድህ አንዳች ነገር አድርጌብህ ቢሆን አዝናለሁ» የሚለው ነው። («ቢሆን») የሚለው ቃል ንስሐውን ያፈርሰዋል። ምክንያቱም፣ በደሉን መፈፀም አለመፈፀምህን የማታውቅ መሆኑን አባባልህ ስለሚያመለክት ነው። የምታስተላልፈው መልእክት እንዲህ የሚል ነው። «በግልጽ እንደሚታየው በአንድ ነገር ተናደሃል። ስህተት መፈፀሜን አላውቅም፤ ቢሆንም ከላይ እንድትወርድ ይቅርታ እጠይቅሃለሁ። በነገራችን ላይ ስህተት መፈፀም አለመፈፀሜን ስለማላውቅ፣ ወደፊት ከዚህ የተለየ ነገር ምን ላደርግ እንደምችል አላውቅም። ስለዚህ ይለወጣል ብለህ አትጠብቀኝ። ብዙም ሳልቆይ ይህንኑ የመሰለ ነገር እንደገና ላደርግ እችላለሁ»።

በግልፅ እንደምታየው ይህ ንስሐ አይደለም። አንድ ሰው እንዳያስቸግርህ ወይም ለግንኙነት መቋረጥ ምክንያት እንዳትሆን ችግሩን ወደ ሌላ ሰው ለማስተላለፍ የታቀደ የይስሙላ ንግግር ነው። እውነተኛ ይቅርታ እነዚህን ቃላት እምብዛም አለመከተሉ እምብዛም አያስገርምም። ቀጥሎ ያሉት ንስሐ ተብዬ ቃላት ለየት ባለ ቅርፅ በሠፈሩት ቃላት ምክንያት እንዴት እንደተዳከሙ አስተውል።

«ምናልባት ተሳስቼ ነበር»

«ምናልባት የተሻለ መከራ ማድረግ ነበረብኝ»

«ስለጉዳዩ በአንተ በኩል ያለውን ታሪክ እስክሰማ ድረስ ለመጠበቅ መቻል ነበረብኝ»

«ስለ አንተ እነዚያን ነቃፊ ነገሮች በተናገርኩ ጊዜ፣ ስህተተኛ እንደነበርኩ ገምታለሁ»

«ግልፍተኛ መሆን አልነበረብኝም፣ ግን ታክቶኝ ነበር»

ለየት ባለ ቅርፅ የሠፈሩት ቃላት ከፅሁፉ ቢወጡ እነዚህ አነጋገሮች እያንዳንዳቸው ፋይዳ ይኖራቸው ነበር። ቃላቱ የቀረውን የኑዛዜ ክፍል ዋጋ ያሳጡታል፤ እውነተኛ ኑዛዜ የተጎጂውን ልብ ለማለስለስ ያለውን ችሎታም ያጠፋታል።

ግን የሚለው ቃል በተለይ ጎጂ ነው። ምክንያቱም ከሱ በፊት የተነገሩ ቃላትን ሁሉ የመሠረዝ ልዩ ችሎታ አለው።

«ስሜትህን በመጉዳቱ አዝናለሁ፣ ግን በእርግጥ አናደህኛል»

«አፈን መዝጋት ነበረብኝ፣ ግን እርሷ ጠየቀችኝ»

«ስህተተኛ እንደነበርኩ አውቃለሁ፣ ግን አንተም እንዲሁ ነበርክ»

እንዲህ ያሉ ግግግሮች በሚገለጡበት ጊዜ ሁሉ፣ ብዙ ሰዎች ተናጋሪው ከግንባራ ከነበሩት ይልቅ፣ ከዚያ በኋላ ሉት ቃላት ነው የሚያምነው የሚል ስሜት ያድርባቸዋል። ስለዚህም ነው ግን የሚል ቃል ያለበት ንስሐ እምብዛም ወደ እርቅ የማያመራው። ይሁን እንጂ፣ ቢ ...፣ ምናልባት በሚሉ፣ ወይም ላደረከው ነገር ሙሉ ኃላፊነትን ለመቀበል ፈቃደኛ አለመሆንን በሚያመለክት ሌላ ቃል በምትጠቀምበት ጊዜ ሁኔታው ተመሳሳይ ነው። ቶኒ ኤቭንስ የተባለ ሰው አንድ ጊዜ እንደሰበከው፣ «አንድ ግግግር (ቢ ...) ካለበት ኑዛዜ አይደለም» ስለዚህ ኑዛዜ በምትገባበት ጊዜ ሁሉ እንዲህ ያሉ ቃላትን ከግግግርህ ማስወገድህን አትርሳ።

3. ስህተትህን በትክክል ተቀበል

ለስህተትህን በምትገባበት ጊዜ ይበልጥ በዝርዝርና በግልጽ ከተናገርክ፣

አዎንታዊ አፅዳቂ ታገኛለህ። ስህተትን በግልጽ መቀበል፣ ጥፋተኝነትህን በታማኝነት የተቀበልከው መሆንህን ለሌሎች እንዲያምኑ ስለሚያደርግ በቀላሉ ይቅር እንዲሉህ ይረዳቸዋል። በተጨማሪም፣ ግልጽ መሆን መለወጥ የሚያስፈልገውን ባሕርይ ሰይተህ እንድታውቅ ይረዳሃል። ለምሳሌ፡ «ጥሩ ተቀጣሪ እንዳይደለሁ አውቃለሁ» በማለት ፈንታ፣ «ላለፉት ጥቂት ወራት የነበረኝ ሁኔታ አሉታዊ እንደነበር አውቃለሁ። ይህ ሁኔታዬም ሌሎችን እንድትቅጥሩና የዚህን ቢሮ እንቅስቃሴ እንዳደናቅፍ አድርጎኛል። በተለይም ትናንት ሥራህን በሌሎች ፊት በመንቀፌ ስህተተኛ ነኝ» ማለት ያስፈልግህ ይሆናል።

ንስሐችሁን ግልፅ ለማድረግ በምትጥርበት ጊዜ፣ ዝንባሌህንና ድርጊትህንም መለወጥ ወይም ማስወገድን አንዱ ሥራህ አድርግ። እንደተመለከትነው ግጭት የሚጀምረው ልብ ውስጥ ነው። ይህ የሚመጣው ኃጢአታዊ ምኞትህን ከፍ በሚያደርጉት፣ ራስወዳድነት፣ አለማመስገን፣ ምቀኝነት፣ ቅናት፣ መራራነት፣ ቁጣ፣ ራስ አጽዳቂነት፣ እምነትን ማጉደል፣ ግዴለኝነትና ግትርነት በመሳሰሉት ነው። ኃጢአታዊ ምኞትህንና ዝንባሌዎችህን እንዲሁም ቃልና ድርጊቶችህን በግልፅ ከለየሃቸው እውነተኛ ንስሐ እየገባህ ሰው መሆንህን ሌሎች በከፍተኛ ሁኔታ ያምናሉ።

ያደረከው ነገር የእግዚአብሔርን ፍቃድ የጣለ መሆኑን በግልጽ ማመን ብልህነት ነው። ጠፍቶ የተገኘው ልጅ «አባቴ ሆይ በሰማይና በአንተ ፊት በድያለሁ» (ሉቃስ 15:21) እንዳለው። እንዲህ ያሉት ቃላት፣ የፈፀምከው ድርጊት የሚያስከትለው ፍርድ ቀላል አለመሆኑንና ከባድ የእግዚአብሔር ፍቃድ ጥስት መሆኑን መረዳትህን ያስገነዝባሉ። ሥነምግባራዊ ስህተት መፈፀምህን ማሳያ ከሆኑት በጣም አሳማኝ መንገዶች አንዱ፣ የጣስካቸውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርሆዎች ለይቶ ማወቅ ነው። ይህን ለማድረግ የሚቻልባቸው ጥቂት ምሳሌዎች እነሆ፣

«ነቀፋ የተሞሉ አስተያየቶች አንተን መጉዳት ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔርንም አስቆጥተውታል። የሌሎችን ስም በከንቱ አታጥፋ የሚለውን ትእዛዙን «አልታዘዝኩም» እግዚአብሔር እንድሆን የሚፈልገውን ዓይነት ባል በፍፁም አለመሆኔን በመጨረሻ ተገንዝቤአለሁ። ኤፌሶን ውስጥ፣ ክርስቶስ ቤተክርስቲያንን

አንደወደዳት፣ ልወድሽ አንደሚገባ ተጽፏል፤ እኔ ግን ወደዚያ ደረጃ ለመቅረብ እንኳን አልቻልኩም።»

«ባለፈው ምሽት የቀጣሪንና እና የተቀጣሪን ግንኙነት በተመለከተ መጽሐፍ ቅዱስ የሚናገረውን በማጥናት ትንሽ ጊዜ አሳልፈዋለሁ። በዚያም እግዚአብሔር በሚፈልገው አካሄድ እንዳላየሁ ተረድቻለሁ። በተለይ ባስፈራራሁ ጊዜ ኤፌ. 6፡9 ጥሻለሁ።»

እንዲህ ያሉት ንግግሮች ድርጊትህ ስህተት እንደሆነ መረዳትህን ለሌሎች ያሳያሉ። ወደፊት ትታዘዘው ዘንድ እንዲረዳህ እግዚአብሔርን እንድትጠይቀው በሚረዱህ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርሆች ላይ እንድታተኩርም ይረዱህል። ተመሳሳይ ስህተቶችን ለማስወገድ የሚያስችል ለውጥ ለማድረግም ያግዙሃል።

4. ያደረሰከውን ጉዳት እመን

አንድ ሰው ለነዝቤህ ንስህ አወንታዊ አፀፋ. እንዲሰጥህ ከፈለክ፣ ያደረክበትን ጉዳት ወይም ችግር አምነህ ማዘንህን ግለጥ። ያንተ ዓላማ ሌላው ሰው ካንተ ንግግር ወይም ድርጊት የተነሣ መጎዳቱን የተረዳህ መሆንህን ማሳየት ነው። ይህ እንዴት ሊደረግ እንደሚችል የሚያሳዩ ሁለት ምሳሌዎች እነሆ፦

«እነዚያን ነገሮች በሰዎች ፊት በተናገርኩ ጊዜ በጣም ተሸማቀሃል። ያን ስላደረኩብህ በጣም አዝናለሁ።»

«መለዋወጫዎቹን በተወሰነው ጊዜ ሳላቀርብ በመቅረቴ ማዘንህን ተረድቻለሁ። የገባሁልህን ቃል ሳልፈጽም በመቅረቴ አዝናለሁ።»

አንዳንድ ጊዜ ካንተ ድርጊት የተነሣ ምን እንደተሰማው ሌላውን ወገን መጠየቁ ይረዳል። ያ ሰው በድርጊትህ በጣም መጎዳቱን ሊነግርህ በማይፈልግበት ጊዜ ይህን ማድረግ በተለይ ብልህነት ነው። ሌሎችን የጎዳህበትን ሁኔታ ለመረዳት መፈለግህን የምታሳዩበት ሌላ መንገድ፣ ከራስህ ሕይወት የተወሰደን ተመሳሳይ ልምድ መግለጥ ነው። ለምሳሌ፦

«ምን እንደሚሰማህ ለመገመት እችላለሁ። እኔም በአንድ ቀጣሪ በሀሰት ተከሰሼ ነበር። የደረሰብኝ ነገር ከሕይወቴ መጥፎ አጋጣሚዎች አንዱ ነበር። አንተንም በተመሳሳይ ነገር ውስጥ ስለከተትኩህ በጣም አዝናለሁ። »

«እኔ ባደረግኩት ነገር እንደተጎዳህ እርግጠኛ ነኝ። አንድ የቅርብ ጓደኛዬ

አዲስ በጀመርኩት ሥራ እንዲረዳኝ ጠይቄው የገባውን ቃል ሳያከብር መቅረቴን አስታውሳለሁ። ሥራውን ለአንድ ወር ሠራሁ። ያለርሱ እርዳታ ግን ምንም አልተሳካልኝም። ባደረግብኝ ነገር በጣም ተጎድኜ ነበር። በተመሳሳይ ሁኔታ ቃሌን ባለማክበር ስለጎዳሁ አዝናለሁ።»

ምንም እንኳን ከመጠን ባለፈ ሁኔታ ለስሜትህ ባትኖር፣ ለዎች የሚሰማቸውን ነገር የምትረዳ መሆንህንና እንዲጎዱ በማድረግህ ማዘንህን በእውነት መግለጡ ጠቃሚ ነው። ብዙ ሰዎች ስሜታቸው መረዳትን ካገኘና፣ ባደረገከው ነገር መፀፀትህን ካዩ ይቅርታ ለማድረግ ፍቃደኞች ይሆናሉ።

5. በድርጊትህ ምክንያት የሚመጡ ውጤቶችን ተቀበል

የድርጊትህን ውጤቶች በግልጽ መቀበል የእውነተኛ ንስሐ መግለጫ ሌላ መንገድ ነው። የጠፋው ልጅ ይህን መርህ አሳይቷል። እግዚአብሔርንና አባቱን በኃጢአቱ መበደሉን በማመን እንዲህ ለማለት ችሏል። «እንግዲህ ልጅህ ተብዬ ልጠራ አይገባም፤ ከተቀሩት አገልጋዮችህ እንደአንዱ ቁጠረኝ» (ሉቃስ 15:19)።

በተመሳሳይ ሁኔታ ለምሳሌ ቀጣሪህ የጣለብህን እምነት በተደጋጋሚ ካፈረስክ እንዲህ ማለት ያስፈልግህ ይሆናል። «ሳደረስኩት ነገር የተነሣ ከሥራ ልታስወጣኝ መብት አለህ፤ ይህን ብታደርግ አልወቅስህም።» የአንድን ሰው ንብረት ካጠፋህ ደግሞ እንዲህ ማለት ይኖርብሃል። «ገንዘብ ለማጠራቀም ጊዜ ይወስድብኝ ይሆናል፤ ቢሆንም ንብረትህ እንዲታደስ ወይም እንዲተካ አደርጋለሁ። (የዘኢየሱስ ንስህ ተዓማኒ ያደረገው እንዲህ ያለው አቀራረብ ነበር ሉቃስ 19:8) አንድን ሰው የሚመለከት የሀሰት ወሬ እንዲሠራጭ ረድተህ ከሆነ ደግሞ እንዲህ ለማለት ትችላለህ፤ «ከዛሬ ምሽት ጀምሮ ከዚህ ቀደም ያናገርኳቸውን እየፈለግሁ የነገርኳቸው ነገር እውነት አለመሆኑን እገልጥላቸዋልሁ።» ያደረሰከውን ጥፋት ለመተካትና ለመጠገን ጠንክረህ ስትሠራ ድርጊትህ የበደልካቸው ሰዎች ኑዛዜህን እንዲያያምኑና እንዲታረቁህ ይረዳቸዋል። (ያጠፋትን ነገር መተካትን በተመለከተ ለበለጠ ግልጥ አሠራር ተቀጥላ መን ተመልከት)

6. ፀባይህን ቀይር

የእውነተኛ ንስህ ሌላ ምልክት፣ ወደፊት ፀባይህን እንዴት ልትቀይረው እንዳቀድክ ለበደልክው ሰው መግለጥ ነው። በግል ደረጃ ይህ ሁኔታ በእግዚአብሔር እርዳታ ልትፈፅማቸው ተስፋ የምታደርግባቸውን የዝንባሌ፣ የባሕርይና የፀባይ ለውጦች መግለጥንም ሊጨምር ይችላል። ጉዳዩን በተመለከተ አንድ ወዳጅህን፣ የቤተክርስቲያን መሪ ወይም ምክር የሚለግስህና ተስፋ የምታደርገውን ሰው ማምጣትህን የሚከታተል አንድ አማካሪ ለማናገር ማቀድህን ልትገልጥ ትችላለህ።

ቀጣሪ ከሆንክ፣ ወደፊት የሚከሰቱ አለመግባባቶችንና ግጭቶችን ለማስወገድ፣ ሠራተኞችህን የምታሰለጥንበትንና የምትቆጣጠርበትን አዲስ መመሪያ በጽሑፍ ልታወጣ ትችላለህ። የቤተክርስቲያን መጋቢ ከሆንክ፣ ያልተገቡ ግንኙነቶችን ለመከላከልና፣ ሰው ሁሉ በተገቢው መንገድ በውሳኔ አሰጣጥ ላይ እንዲሳተፍ በማድረግ ረገድ ቤተክርስቲያን ውስጥ የወደፊት ለውጦችንና የምትመራበትን ሁኔታ ልትገልጥ ትችላለህ። ለውጡን በራስህ አቅም ልታመጣ የማትችል መሆንህን ለማረጋገጥ ለሰው ጥያቄዎችህ እቅድ፡ «በእግዚአብሔር እርዳታ ለማድረግ እቅዳለሁ» በሚሉ ቃላት መጀመሩ ብዙ ጊዜ ይረዳል።

በጽሑፍ የሠፈረ የሰው ጥያቄ ብዙ ጥቅሞች አሉት። ነገሩን በቁም ነገር እንደያዝከው ለማሳየትና ለውጡን ለማከናወን እቅድ በመሥራት በቂ ጊዜ ለመውሰድ ፈቃደኛ እንደሆንክ ያሳያል። ግልጥ ዓላማንና ግቦችን በዝርዝር መጻፍ፣ ቃል የገባህበትን ነገር እንድታስታውስ ይረዳህል። መለወጥህም የሚለካበት ይሆንልሃል። የበደልክው ሰው የምትለጥበትን ሁኔታ በተመለከተ አሳብ እንደሰጥህ መጠየቁ ብዙ ጊዜ ይጠቅማል። የተሰጠህን አሳብ መዝግብና በየጊዜው አሳቡን ወደሰጠህ ሰው በመሄድ በገባኸው ቃል መሠረት በማከናወን ላይ መሆንህን የሚያምን ወይም የምታምን መሆኗን ጠይቅ። ይህን በማድረግ ሰው ጥህን በተጨማሪም ሁኔታ በሰሌዳ ላይ ለመመዝገብና ኑዛዜህ እውነተኛ መሆኑን ድርጊቶችህ በመግለጥ ላይ መሆናቸውን ማሳየት ትችላለህ።

7. ይቅርታ ጠይቅ (አና ጠብቅ)

ከላይ የተገለጡትን ስድስት ደረጃዎች ከተከተልክ፣ ብዙ ሰዎች ያለምንም ማመንታት ይቅርታ አድርገንልሃል ይላሉ። ንስሐ የገባህለት ሰው ይቅርታውን የማይገልጥ ከሆነ፣ እንዲህ ብለህ መጠየቅ ይኖርብህ ይሆናል። «እባክህ ይቅርታ አድርግልኝ» ይህ ጥያቄ፣ ንስሐ በመግባትና የሚቀጥለው ኃላፊነት ወደቀጣዩ ሰው የተዛወረ እንዲሆን በማሳየት፣ የተቻለህን ሁሉ ያደረግህ የመሆኑ ምልክት ነው። ይህን ማድረግ፣ የተቀየመህ ሰው ይቅርታ ሊያደርግልህ እንዲወስንና ይህንኑ እንዲገልጥልህ ያደርገዋል። (የይቅርታን ዝርዝር ነገሮች ምዕራፍ 10 ውስጥ እንነጋገርባቸዋለን)።

ይሁንና ይህን ጥያቄ አንድ ሰው ይቅርታ እንዲያደርግልህ ጫና ለመፍጠሪያነት እንዳትጠቀምበት ተጠንቀቅ። እንዳንድ ሰዎች ወደያውኑ ይቅርታ ሊያደርጉ፣ እንዳንዶች ደግሞ ስሜታቸውን የማረጋገጥ ጥቂት ጊዜ ይፈልጋሉ። ሚስቴ እንዲህ ናት። እንዳንድ ጊዜ በጣም አስቀደሜያት ለበደሌ ንስሐ ስገባ፣ የማሰቢያና የመፀለያ ጊዜ እንዲኖራት ትፈልጋለች። በቶሎ «ይቅርታ አድርጌልሁለሁ» እንድትለኝ ከተጫንኳት፣ የበደለኛነት ስሜቴን በመግለጥ ሌላ ሽክም ጨምርባታለሁ። ይህ ደግሞ ቁጣና መራራነትን በውስጧ ክፍ ያደርጋል። በሌላ በኩል፣ ጥቂት ጊዜ የሚያስፈልጋት መሆኑን ስቀበል፣ ብዙም ሳይቆይ መጥታ በፍቃዱ ይቅርታዋን ትገልጥልኛለች።

ንስሐ የገባህለት ሰው ይቅርታ ሊያደርግልህ ያልተዘጋጀ መሆኑ ከተሰማህ፣ እንዲህ ማለቱ ይጠቅም ይሆናል። «በጣም እንደጎዳሁህና ይቅር ልትለኝ እንደሚያስቸግርህ አውቃለሁ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ይቅርታ እንደምታደርግልኝ ተስፋ አለኝ። ምክንያቱም ከአንተ ጋር መታረቅ አፈልጋለሁ። ይህ እስኪሆንም እጸልይልሃለሁ። ያደረስኩትን ጉዳት በቶሎ ለመጠገን የተቻለኝን ሁሉ አደርጋለሁ። በእግዚአብሔር እርዳታም ክፉ ጠባዩን አሸንፋለሁ። ማድረግ የሚገባኝ ሌላ ነገር ካለም እባክህ ንገረኝ»።

ጊዜ ብቻውን ሁል ጊዜ ይቅርታ አያመጣም። እንዳንድ ጊዜ የሚደረገው የይቅርታ በቂ ስለማይሆን፣ ይቅርታን ያግዳል። ስለዚህ፣ ይቅርታ በሚዘገይበት ጊዜ፣ ወደአስቀየምከው ሰው በመሄድ ንስሐ የሚያሻቸውን እንዳንድ ነገሮች

ይበልጥ በዝርዝር እንሣቸው። ለምሳሌ ያደረሰውን ጉዳት የምትጠግንበትን ሁኔታ በበቂ አልገለጥክ ይሆናል። ወይም በደልህን ተረድተህ ለበደልከው ሰው መፀፀትህን አልገለፅክለት ይሆናል። በጥንቃቄ ብትመረምር፣ ይቅርታን የሚገታው ነገር ምን መሆኑን ተረድተህ ጥንቃቄ ታደርጋለህ።

ይቅርታው አሁንም ከዘገየ፣ ትንሽ አማራጮች አሉህ። የይቅርታን ትርጉም የማይረዳ የመሰለው ሰው ክርስቲያን ከሆነ፣ ይቅርታን በሚመለከት የተጻፈ በራሪ ወረቀት (ፓንፍሌት) ወይም መጽሐፍ ልትሰጠው ትችላለህ። (ምዕራፍ 10ን ተመልከት)። ሌላው አማራጭ፣ ሰውዬው ችግሩን በተመለከተ ከቤተክርስቲያን መጋቢ ወይም ከበሰለ ክርስቲያን ጋር እንዲወያይ ማበረታታት ነው። በቂ ጊዜ ተሰጥቶ እነዚህ ሁሉ ካልሠሩ ግን፣ እርቁ ዳር እንዲደርስ የሚያደርግ መጋቢ ማዘጋጀት ያስፈልግሃል። እነዚህ መንገዶች ሁሉ ካልሠሩ ወይም ውጤታማ ካልሆኑ፣ ጸሎትና ምዕራፍ 12 ውስጥ የቀረቡት እርምጃዎች የመጨረሻ ምርጫዎችህ ይሆናሉ።

ሁሉም ንስሐዎች ሰባቱ ደረጃዎች አያስፈልጓቸውም። ቀላል ግጭቶች በቀላል የንግግር ልውውጥ ሊፈቱ ይችላሉ። ግጭቱ ከባድ ከሆነ ግን፣ ሰባቱን ደረጃዎች ተጠቅሞ ዝርዝር ነስሐ ማድረግ ብልህነት ነው።

የንስሐን ጉዳይ ከመጨረሱ በፊት አንድ ጠቃሚ ማስጠንቀቂያ ማቅረብ አለብኝ። ሰባቱን የንስሐ ሂደቶች በመሰሉ አካሄዶች በምንጠቀምበት ጊዜ ሁሉ፣ ትርጉም የለሽ ወደሆነ ሥርዓት እንገባና እግዚአብሔር እንድናደርግ የሚፈልግብንን ነገር በፍፁም እንስታለን (ማቴ. 7:5-13፤ ሉቃስ 11:42)። ይህ ብዙ ጊዜ የሚሆነው፣ ሂደቱን ለእግዚአብሔር ክብርና ሌሎች ሰዎችን እንደማገልገያነት በመጠቀም ፈንታ፣ ለራሳችን ጥቅም ስናውለው ነው። ሰባቱን ደረጃዎች ሽክምን ከትከፍሎ ለማውረጃነትና የኃጢአትን ውጤት ለማሳነሻነት ስጠቀምባቸው ነበር። በዚህ ዓይነቱ ሂደት፣ በጎዳሁት ሰው ላይ ይበልጥ ሽክም ጭኚታለሁ። (እኔ «ኃላፊነቱን ስለተወጣሁ») ሌላው ሰው ይቅር እንዲለኝ ይገደዳል፤ ካዘዘዬ ደረቅና ቅንነት የሌለው መሆኑ ቢሰማው እንኳን)

እንዲህ ካለው ኃጢአት እንዲጠብቅህ እግዚአብሔርን ጠይቀው። ለጥፋትህ ንስሐ ለመግባት በምትሄድበት ጊዜ፣ ያን የምታደርገው ለራስህ መፅናናትን ለማግኘት ሳይሆን፣ ሌላውን ሰው ለማገልገል መሆኑን አስታውስ። እግዚአብሔር

በሕይወትህ በሚያከናውነው የፍቅር ሥራና የተጎዳውን ሰው በማገልገሉ ተግባር ላይ አትኩር። የሌላው ሰው አፀፋ ምንም ሆነ ምን ያደረሰከውን ጉዳት የመጠገንና ወደፊት ለመለወጥ የገባኸውን ግዴታ ለመወጣት በጥብቅ ጣር። ይህ ነው ወደሰላምና እርቅ የሚያደርስ ፈጣን መንገድ።

ልትለወጥ ትችላለህ

ከአንድ የተለየ ኃጢአት ነፃነት የማግኘት የመጨረሻ እርምጃ፣ ወደፊት ዝንባሌህንና ፀባይህን ለመለወጥ ከእግዚአብሔር ጋር መሥራት ነው። ይህ ሂደት የማስታረቅን ሦስተኛ ዕደል፣ ማለት ኢየሱስን በመምሰል ይበልጥ ማደግን ያከናውናል።

እግዚአብሔር እንድናድግና እንድንለወጥ ሊረዳን በጣም ይፈልጋል (ፊሊጵ. 1:6፤ 2:13፤ ሮሜ 8:28-29፤ 1ቆሮ. 6:9-11፤ 2ኤፕ. 1:4)። በእግዚአብሔር ፀጋ የማታሸንፈው ኃጢአት ወይም ልማድ በሕይወትህ አይኖርም። በኢየሱስ ያመንክ ከሆንክ፣ እግዚአብሔር አዲስ አእምሮ ሰጥቶሃል፤ አዲስ ፍጡርም አድርጎሃል፤ (ኤፌ. 4:22-24)። አሮጌውንና ኃጢአተኛውን ባሕርይህን ከእግዚአብሔር በሆነ አመለካከትና ፀባይ መተካትን ትማር ዘንድ በአንተ እንደሚሠራ ተስፋ ሰጥቷል፤ (ኤፌ. 4:22-32)። በዚህ ሂደት ውስጥ ከእግዚአብሔር ጋር የምትተባበርባቸው አራት መንገዶች አሉ።

ጸልይ፡ እግዚአብሔር በሕይወትህ ስላደረገው የድነት ሥራ አመስግነው። በእርግጥ ለመለወጥ እንደምትችል ታምን ዘንድ እምነትን እንዲሰጥህም ጠይቀው። እንድታደርግ ወደሚፈልገው አቅጣጫ ለማየት ትችል ዘንድ ዓይኖችህን እንድከፍትልህ ጸልይ፤ አሮጌውን አስተሳሰብና ባሕርይህ እንድታስወግድ እንዲሁም ክርስቶስን የሚመስለው ን አዲስ ሰው ለመልበስ የሚያስችል ብርታት ይሰጥህ ዘንድ በየዕለቱ ጸልይ፤ (መዝ. 139:23-24፤ ፊልጵ፤ 1:9-11፤ 1ቆላስ. 9:12)።

በጌታ ደስ ይበልህ። ምዕራፍ 5 ውስጥ እንደተመለከትነው፣ ጣኦታዊ ምኞቶችን ከልባችን የማስወጫው ተመራጭ መንገድ፣ እግዚአብሔርን በፍፁም ልባችን፣ አላባችን፣ ኃይልና ነፍሳችን መውደድንና ማምለክን መማር ነው። በጌታ ላይ በምታተኩርበት ጊዜ ጣኦታት ተስፋ የሚሰጡትን፣ ግን ሊያደርጉ

የማይችሉትን ነገር እርሱ ሊሰጥ የሚችል መሆኑን ትረዳለህ። ዘላለማዊ ሐሴት፣ ሰላም፣ ደስታ እና ድነት ሊሰጥ የሚችል እርሱ ብቻ ነው። (ኤፌ. 1፡18-19)። በእርሱ ደስ መሰኘትህ እያደገ በሄደ መጠን ልብህን እያጠራ እንዲያረኩት በሚሻቸው ፍላጎቶች ይሞላዋል። (ሕዝ. 36፡25-26፤ መዝ. 37፡4፤ ማቴ. 53-13)። ከዚያኳዲስ ልብ ውስጥ የክርስቶስን ባህርይ ያወጣል(ያዕ. 3፡17-18)።

ተማር / አጥኛ፦ በተሰወጠ አስተሳሰብና በባሕርይ ዕድገት መካከል ያለውን ቅርብ መያያዝ መጽሐፍ ቅዱስ አበክሮና አጉልቶ ይገልጣል። (ሮሜ 8፡6-8፤ 12፡1-2፤ 1ቆሮ.2፡9-16፤ ኤፌ. 1፡17-19፤ 422-24፤ ፊሊጵ. 1፡9-11፤ ቆላ. 1፡9-12)። ጥበብ፣ እውቀት እና መረዳት አእምሮአችንን የሚያሳትፉ ተግባራት ናቸው። እነዚህ ነገሮች ለመንፈሳዊ ታማኝነት ቅድመ ሁኔታዎችም ናቸው። እግዚአብሔር እነዚህን ነገሮች ዝም ብሎ በተለምዶ መንገድ ወደ አእምሮአችን እያስገባም። ነገር ግን በጥንቃቄ እና ዘወትር የእርሱን ቃል እያጠናን ስንሄድ አእምሮአችን በእውነት «አዲስ እንዲሆን» እና በእርሱ መንገድ መሄድን እንድንማርና መርሆዎቹን እንድንረዳ ያግዘናል።

ተግባር፦ ጳውሎስ የፊልጵስዩስን ክርስቲያኖች እንዳስጠነቀቃቸው የምንማረውን ካልተገበርን ወይም ካላደረግነው ልንለወጥ አንችልም። (ፊልጵ. 4፡9) በሌሎቹ ደብዳቤዎቹ፣ የመለኮታዊ ባህርይ ዓይነቶች በጥበቅ ሥነ ሥርዓታዊ ድርጊት ማደግ ያለባቸው መሆኑን ለማስተማሪያነት፣ ሩጫን በምሳሌነት ተጠቅሟል። በዚህ ሁኔታ ድካማችንን ለማሸነፍ እንጥራለን፤ ተገቢዎቹን ዘዴዎች እንማራለን፤ ተፈላጊውን ፀባይም የራሳችን የምናደርግ እና ያለምንም ችግር የምንተገብር እንሆናለን (1ቆሮ. 9፡24-27፤ ፊሊጵ. 3፡14 ፤ 2ጴጥ. 1፡4-8)። እንደተመለከትነው፣ ግጭት እንዲህ ላለው ትግበራ ጥሩ እድሎችን ይሰጣል። አንድ ግጭት እየጎላ ሲመጣ፣ አንደበትህን ለመቆጣጠሩ ተግባር ትኩረት ስጥ። ምኞቶችህ ከሌላ ሰው ምኞት ጋር ሲጋጩ የኢየሱስን ምሳሌነት አስታውስና በፈቃደኝነት ተሸነፍ። የተጎዳኸው አንተ ከሆንክ፣ ቁጣን አስወግደህ ኢየሱስ አንተን ይቅር እንዳለህ ይቅር ለማለት ይረዳህ ዘንድ እግዚአብሔርን ጠይቀው። በእግዚአብሔር እርዳታና ተዓማኒ በሆነው ተግባር ዓማካይነት፣ ንስሐ መግባትህን የሚገልጥ የክርስቶስን የሚመስል ፀባይ ልታዳብር ትችላለህ። ይህ ድርጊት ከሰላም በሚገኝ ጥቅም ደስተኛ እንድትሆን ያስችልሃል።

ፍሬ ነገር እና ትግበራ

አስታራቂ ለመሆን ለግጭቱ መፈጠር ያደረግከውን አስተዋፅኦ በታማኝነት አስወግድ። ጳውሎስ ለጠሞቲዎስ በላከው ጽሑፍ እንዲህ ብሏል፦ «እንግዲህ ማንም ራሱን ከነዚህ ከጠቀስኳቸው ነገሮች ቢያነሳ፣ ለክቡር አገልግሎት የሚውል፣ የተቀደሰ፣ ለጌታው የሚጠቅም፣ ለመልካም ሥራም ሁሉ የተሰናዳ ዕቃ ይሆናል» (2ጢሞ. 2፡21)። ይህ የመንጻት ሂደት፣ ኢየሱስ ኃጢአታችንን ይቅር በማለት፣ ግጭት የሚያነሳሡ ጣኦቶችንና ልማዶችን ከሕይወታችን የሚያስወግድ ስለመሆኑ እርሱ ራሱ በሰጠው ተስፋ የተነሣሣ ነው። (1ዮሐ. 1፡9) በንስህ ሂደት፣ እራስን በመመርመር፣ በኑዛዜ እና በግላዊ ለውጥ እንድንሳተፍ ይጠይቀናል። ወደ እግዚአብሔር ፀጋ ይበልጥ ስትቀርብና እነዚህን መንገዶች ስትከተል፣ በማስታረቅ ረገድ ለእርሱ ይበልጥ የምትጠቅም ትሆናለህ። በዚሁ ጊዜ ከራስህ ዓይን ግንዱን ስታወጣ፣ ሌሎችን በፍቅር ለመመለስ በተሻለ ሁኔታ የተዘጋጀህ ትሆናለህ።

በእሁኑ ወቅት ግጭት ውስጥ የገባህ ከሆንክ፣ ከዚህ በታች ያሉት ጥያቄዎች በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የቀረቡትን መርሆዎች ተግባራዊ እንድታደርግ ይረዱሃል።

1. ወደኋላ መለስ ብለህ ይህን ግጭት የፈታህበትን መንገድ በምትመለከትበት ጊዜ ንስህ የመግባትንና የመናዘዝን አስፈላጊነት ታያለህ? ለምን?
2. በዚህ ሁኔታ ውስጥ ስለሌሎች በተናገርክና እነሱን ባናገርክ ጊዜ ቀጥሎ ያሉትን በመሰሉት በማናቸውም ንግግሮች ምላስህን እንደመሣሪያ ተጠቅመህበታል? ከሆነ የተናገርከውን ግለጥ፦
 - በግደለሽነት የተነገሩ ቃላት
 - በማጉረምረምና በቅሬታ
 - ውሸት
 - አሉባልታ
 - ሐሜት
 - ሌሎችን የማይጠቅም ወይም የማያንፅ ዋጋ ቢስ ንግግር
3. በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሌሎችን ለመቆጣጠር ሞክረሃል? ለምንና እንዴት?

4. በዚህ ሁኔታ ውስጥ ቀጥሎ ካሉት ኃጢአቶች በማንኛውም ጥፋተኛ ነህ?

ከሆንክ ያደረግከውን ወይም ያላደረገከውን ግለጥ

መራራነት

ቂም በቀል

ክፉ ወይም ተንኮለኛ አሳብ

ክፉ ግብረሥጋዊ አሳብ

በአደንዛዥ እጽ መጠቀም

ስንፍና

እራስን ተከላካይነት

ራስን አፅዳቂነት

እልክኛነት

መንፈሳዊ ምክርን መከላከል

ስስት

የሥራ ጉድለት

ምህረትና ይቅርታ አለማድረግ

ከማይረባ ነገር ጋር መስማማት

የአስገዳጅነት ባሕርይ

ቃልን ማፍረስ

በሥልጣን አለአግባብ መጠቀም

ሥልጣን ባላቸው ላይ ማመፅ

ለራስህ እንደምታደርገው ለሌሎች አለማድረግ

5. በዚህ ሁኔታ ውስጥ ቀጥሎ ካሉት አንደኛው በፀባይህ ላይ ተፅዕኖ

አድርጓል? እንዴት?

የሥጋ ምኞቶች

ኩራት

የገንዘብ ፍቅር

ሌሎችን መፍራት (ሌሎች ስለአንተ ስለሚያስቡት ነገር በጣም

መጨነቅ)

በጣም የምትፈልጓቸው መልካም ነገሮች (መሆን አለበት ወደሚል ደረጃ ያደጉ

ምኞቶች)

6. እንዴት ነው ኃጢአትህ ለዚህ ሁኔታ አስተዋፅኦ ያደረገው?

7. ስለንስሐ አስተዋፅኦ (out line) ጻፍ።

ሀ. በሁኔታ ውስጥ የገቡትን ሁሉ ጥቀስ። ለማነው ንስሐ መግባት የምትፈልገው?

ለ. ቢ ... ! ግን ፤ እና ምናልባት የሚሉ ቃላትን አስወግድ። ይቅርታ ልትጠይቅበት የማትፈልገው ወይም የማትቀበለው ወቀሳ ምንድነው?

መ. በደልህን በግልፅ ተቀበል። እንዲመሩህ የፈቀድክላቸው ምኞቶች ምንድናቸው? የፈፀምከው ኃጢአትስ ምንድነው? የተላለፍከው መጽሐፍ ቅዱሳዊ መርህ የቱ ነው?

ሠ. ያደረስከውን ጉዳት የኔ ነው በልና እመን። ከፈፀምከው ኃጢአት የተነሣ ሌሎች ያደረግባቸው ስሜት ምንድነው?

ረ. በፈፀምከው ነገር ሳቢያ ለመጡት መዘዞች ኃላፊነትን ተቀበል። ልትቀበል የምትፈልገው መዘዝ የትኛው ነው? ያደረስከውን ጉዳት እንዴት ልትለውጠው ትችላለህ?

ሸ. ፀባይህን ቀይር። በእግዚአብሔር እርዳታ ባስተሳሰብህ፤ ንግግርህና በወደፊት ፀባይህ ልታደርግ የምታቅደው ለውጥ ምንድነው?

ቀ. ይቅርታ ጠይቅ። የበደልከው ሰው ይቅርታ እንዳያደርግልህ የሚያደርገው ነገር ምን ሊሆን ይችላል? እርሱ ወይም እሷ ይቅርታ እንዲያደርጉልህ ነገሩን ግልፅ ለማድረግ ምን ልታደርግ ትችላለህ?

8. የዚህ ግጭት ውጤት እንዴት ነው እራስህን ለመለወጥ የምትፈልገው? አንድ ልትለውጠው የምትፈልገውን አንድ ባህርይ ምረጥ። ይህን ባሕርይ ለመለወጥ ምን ተግባራዊ እርምጃዎችን ትወስዳለህ?

9. በዚህ ምዕራፍ በተማርከው መሠረት ጸሎቶችን በጽሑፍ በማቅረብ ወደ ጌታ ጸልይ።

ክፍል 3

በገርነት መልስ

ለዚህ ግጭት መፈጠር ላይረገጉት አስተዋፅኦ ሦላሳትን
እንዲወስዱ በማድረግ ሌሎችን በፍቅር ላገለግላቸው
የምችሉው እንዴት ነው?

ወንድሞች ሆይ፤ እንደ ሰው በኃጢአት ውስጥ ገብቶ ቢገኝ፤ መንፈሳውያን
የሆናችሁ እናንተ በገርነት ልትመልሱት ይገባል።

ገላትያ 6፡1

የላሪ ተማሪዎች ሁሉ ከክፍል ወጥተው እስኪያልቁ ድረስ ጃኒት በትእግሥት
ጠበቀችው። ላሪ ሥራውን ጨርሶ ወረቀቶችን ቦርሳ ውስጥ በመክተት ላይ
መሆኑን ስትመለከት ዘና ብላ ወደክፍሉ ገባች።

የወዳጅነት ፈገግታ ካላየችው በኋላ፤ «ላሪ ላናግርህ እፈልግ ነበር፤ ትንሽ ጊዜ
ይኖርሃል?» አለችው።

ላሪ ቀና ብሎ በጥርጣሬ አያትና፤ «አሁን በጣም ሥራ በዝቶብኛል፤
ስለምንድነው ልታናግሪኝ የምትፈልገው?» አለ።

«ባለፈው ሳምንት በማይገባ እካኋን ስላናገርኩህ ይቅርታ ልጠይቅህና
ስለአለን ግንኙነት ላናግርህ እፈልጋለሁ። አሁን የማይመችህ ከሆነም በኋላ
እመጣለሁ።»

ጃኒት የመጣችበት ጉዳይ ይህ ይሆናል ብሎ አስመገመቱን የመደነቅ
አስተያየቱ ይገልጽ ነበር፤ «ማይለም፤ ትንሽ ደቂቃዎች አሉኝ።»

«አመሰግናለሁ፤ ቀደም ብዬ እንደተናገርኩት ባለፈው ረቡዕ መምህራን
ማረፊያ ክፍል ውስጥ ስለተናገርኩት ነገር ይቅርታ ልጠይቅህ እፈልጋለሁ።
ስቲቭ እና ጆይስ በተባሉት ሰዎች ፊት በቀለድክብኝ ጊዜ ተናድጄ አፅፋውን

ስለመለስኩልህ አጥፍቻለሁ፤ እንዳስቆጣሁ እርግጠኛ ነኝ። እባክህ ይቅርታ
እድርግልኝ።»

ግልጽነቷ ድግነገተኛ ስለሆነበት ማድረግ የሚችለው፤ «አመሰግናለሁ እሺ።
እንዳንዴ ነገራ ሰው የሚያስከፋ እንደሚሆን አውቃለሁ። በቃ እርሺው።»

«መርሳት ብዙ ጊዜ ሊስድ ይችላል። ይቅርታ እድርገልሻለሁ ብትለኝ ደስ
ይለኛለሁ።»

«እሺ፤ ይሁን። ይቅርታ እድርገልሻለሁ። እንተወው።» ጃኒት ቤተክስቲያኗ
ውስጥ በባለሞያ አማካሪ እርዳታ ዓማካይነት ይህን ውይይት ለብዙ ቀናት
ስታቅደው ነው የቆየችው። ላሪ ልዩነታቸውን እንደሚያስወግደው በመተንበይ
ውይይቱን ሲለማመዱት ነው የቆየት። ጃኒት አሁን እቅዱን በሥራ ተረጎመችው።

በስቲቭና በጆይስ ፊት ስለተቆጣሁብህ ወደነሱ ሄጄ ድርጊቴ ስህተት መሆኑን
ልገልጥላቸው ማቀዴን እንድትረዳ እፈልጋለሁ። ሌላ ካንተ ጋር የማስተካከለው
ሌላ ተጨማሪ ያሳዘንኩህ ነገር አለ?

«እረ የለም፤ ትዝ የሚለኝ ነገር የለም።»

«ያልገባኝን አንድ ነገር ግልጽ በማድረግ ልትረዳኝ ትችል ይሆናል። ከዚህ ሌላ
የሚጎዳህ ነገር ካላደረኩ፤ ታዲያ ለምንድነው በሌሎች ፊት የምታሸሟኝጥጠኝ?»

«እረ ተይ ዝምብዬ ስቀልድ ነው። ቀልድ አታውቂም?»

«ልትጎዳኝ አላሰብክ ይሆናል፤ ድርጊትህ ግን የቀልድ አይመስልም ላሪ። ሁል
ጊዜ አብሬያቸው በምሥራ ሰዎች ፊት ሲቀለድብኝ አፍሬአለሁ። እነሱም ቢሆኑ
ነገሩን እንደቀልድ የሚወስዱት አይመስለኝም። ካንተ ቀልድ ለመሸሽ ከመምህራን
ማረፊያ ሥፍራ የቀረሁት እኔ ብቻ አይመስለኝም።»

«ስለዚህ፤ እኔ መጥፎ ቀበሮ ነኝ። ትንንሾቼ አሳማዎች ከቀበሮው መሸሽና
መደበቅ አለባቸው ማለት ነው።» አለ በማሸፍ።

«በትክክል ይህን ማለቴ ነው፤ ላሪ። የሰዎችን ስም እየጠቀስክ የማዋረድ
ልማድ ያለህ ትመስላለህ። ይህ ድርጊትህ ለተማሪዎችህ ጥሩ ምሳሌነት አይደለም።
፡ ብዙ የሥራ ባልደረቦቻችን በሌለህበት ስለእምነትህ ሲያሾፉ መስማቴን ስነግርህ
እያዘንኩ ነው። ምን እንደሚሉ ታውቃለህ?»

በእርግጥ ላይ ሰው ስለእርሱ የሚለውን ለመስማት አልፈለገም ነገር ግን
«ምን?» ለማለት በውስጡ ተገደደ።

«ግብዝ ነህ ይሉሃል፤ ላሪ። ክርስቲያን ነኝ እያልክ እንዲህ ያለ የነቀፋ ቃል ሁልጊዜ መናገርህ ገርሟቸዋል፤ ድርጊትህ አልገባቸውም»

ላሪ በጃኔት ቃላት ሽምቅቅ በማለት ውይይቱን የሚቋቁሙትን መንገድ ያስብ ጀመር። ነገር ግን እሱ ከመናገሩ በፊት ጃኔት እንዲህ በማለት ለስለስ ባለ ቃል ትናገር ጀመር፤

«የምታደርገውን ሆን ብለህ የምታደርግ አይመስለኝም። በሰዎች ዘንድ ጥሩ ምስክርነት እንዲኖርህ እንደምትፈልግ አምናለሁ፤ ግን ሰዎችን በመጥፎ በመናገር ልማድ ተይዘሃል። ላሪ እኔም እንዲህ ካለው ችግር ጋር ስታገል ነበር። በመጥፎ ቃላት ብዙ ሰዎች ጎድቻለሁ። ቤተሰቦቼን ብተጠይቃቸው ይነግሩሃል። እግዚአብሔር ግን ይቅር ባይ ነው። እነደጋጢአታችን አይቀጣንም። ከጎጂ ልማዳችንም ነፃ ሊያደርገን ይፈልጋል። እኔና አንተ እንድንጣላ አይፈልግም። ይቅር ተብብለን ግንኙነታችንን እና ምስክርነታችንን በዚህ አካባቢ ለማሻሻል አብረን ብንሠራ ደስ ይለዋል።»

ላሪ በሕይወቱ እንዲህ ያለ ነገር አልገጠመውም። ጃኔት ቃላት ውስጥ ያለው እውነት እንደሰለት ቢወጋውም፤ የንግግሯ እርጋታና የእግዚአብሔርን ይቅርታ ማስታወሷ የተስፋ ብልጭታ ፈነጠቀለት። ወንበሩ ላይ ወደኋላ ደገፍ አለና በድካምና በፀፀት ተነፈሰ።

«ይቅርታሽ የሚገባኝ አይደለሁም፤ ለብዙ ዓመታት እንደብዙ ሰዎች ስጎዳሽ ኖራለሁ። ከሰዎች ጋር የምግባባበት ሁኔታ ሲቸግረኝ ሁል ጊዜ አሽሟጥጣቸዋለሁ። በየአለቱ ወደ ቤቴ ስመለስ ይህን ድርጊቴን መፈፀሜ ስለሚታወቀኝ፤ የመለወጥ እዝማሚያ ያለኝ አልመስልም። እንደኔ ላለው መላቢስ በእውነት ተስፋ ይኖራል?»

«እንዴታ አለ እንጂ! እግዚአብሔር ምላሴን እንድቆጣጠር እኔን ሊረዳኝ ከቻለ፤ ሌሎችንም ሊረዳቸው ይችላል። ያለፈውን ልዩነታችንን፤ በሕይወታችን የርሱ ኃይል መገለጫ ወደ መሆን የምንለወጥበትን መንገድ እንዲያሳየን አሁኑኑ በጸሎት እንጠይቀው» አለች ጃኔት ወንበር ስባ ወደ ላሪ እየቀረበች።

ለሌሎች ሰዎች ስለግጭት ማናገር፤ የማያስደስት ሥራ ነው። ብዙ ጊዜ የምናደርገው ግጭቶች እሚፈነዳበት ደረጃ እስኪደርሱ እንጠብቀና፤ ስህተቶቻቸውን በዝርዝር ይዘን የተጋጨንን ሰዎች እነጋፈጣቸዋለን። እነሱም

በበኩላቸው የእኛን ስህተቶች ይይዙና በተከላካይነት ይቆማሉ። ይህ ወደሚጎዳ የቃላት ጦርነት ያመራል። በንግግር የተካኑ ሰዎች በዚህ መንገድ አንዳንድ ክርክሮችን ያሸንፉ ይሆናል፤ በሃደት ግን በጣም ጠቃሚ ግንኙነቶችን ያጣሉ።

ሰዎች በግጭት ውስጥ ስላላቸው ሚና ሌሎችን ማናገርን በተመለከተ፤ ወንጌል ፍፁም ለተለየ አቀራረብ በር ይከፍታል። እግዚአብሔር ያደረገልንን ይቅርታ በማስታወስ፤ ሰዎችን በመኮነን ፈንታ በፍቅር መንፈስ ልንቀበላቸው እንችላለን። ሌሎች እራሳቸውን እንዲለውጡ ለማድረግ በደለኛ በማድረግና በማሳፈር መንገድ ከማስገደድ ይልቅ፤ እግዚአብሔር ከኃጢአት ነፃ ሊያደርጋቸውና ልጁን ወደመምሰል ሊያሳድጋቸው የመፈለጉን አስደናቂ ዜና በመንገር ፀጋን ልንተነፍስላቸው እንችላለን።

እንዲሁም ልንማራቸው የሚገባን ብዙ ጠቃሚ የተግባቦት የመገናኛ ክህሎቶች አሉ። ክህሎቶቹ ይበልጥ በጥንቃቄ እንድናዳምጥና በግልፅና በፀጋ እንድንናገር ያስችሉናል። እንደ እግዚአብሔር ቃል የሆነ ግንኙነት ወደተሻለ መግባባትና ስምምነት ያደርሳል። ቃላትህ በጥበብና በፀጋ የታሹ ሲሆኑ፤ ሌሎችን ስለስህተታቸው ማናገርህ ግንኙነትን የማጠናከሪያ፤ ሌሎችን የማገልገያና እግዚአብሔርን የማመስገኛ በር ይከፍታል።

በሁለታችሁ መሀል ብቻ

ወንድምህ ቢበድልህ ሄደህ አንተና እርሱ ብቻ ሆናችሁ ጥፋቱን ንገረው። ቢሰማህ ወንድምህን እንደገና የራስህ ታደርገዋለህ።

ማቴ. 18:15

ግጭት ሌሎችን የማገልገል ልዩ ዕድል ይሰጣል። አንዳንድ ጊዜ እግዚአብሔር ሰዎች የችግሮችና የሃዘን ጫና ሲደርስባቸው፣ እንድናበረታቸውና ችግራቸውን ይሸክሙት ዘንድ እንድንረዳቸው ይጠቀምብናል። በሌላ ሁኔታ የሚረዳቸው ምክር ልንሰጣቸው፣ ጥሩ ምሳሌ ልንሆናቸው ወይም ለችግሮቻቸው መፍትሔ የሚሆን መላ ልንሰጣቸው እንችል የሆነናል። ከሁሉም ይልቅ፣ ግጭቶች የክርስቶስን ፍቅር እንድንገልጥና ለሚቃወሙን ሰዎች እንኳን ሳይቀር ወንጌልን እንድንመሰክርላቸው ዕድል ይሰጡናል።

በግጭት መሀል ያሉ ሰዎችን በመርዳት ሂደት ውስጥ ካሉ ችግሮች መካከል አንዱ አስቸጋሪ ነገር፣ ስህተታቸው የት መሆኑን ማሳየቱና ካሉበት ሁኔታ መለወጥ የሚያስፈልጋቸው መሆኑን እንዲገነዘቡ መርዳቱ ነው። ምንም እንኳን ብዙ በደሎች ሊታለፉ የሚችሉና መታለፍ ያለባቸው ቢሆኑም፣ አንዳንዶቹ ግን በጣም የሚጎዱ ስለሆኑ ውይይት ሊደረግባቸው የሚገባ ናቸው። በዚህ ምዕራፍ፣ ሰዎች አንድ ግጭት ውስጥ ስለአበረከቱት ድርሻ መቼና እንዴት ሄደህ በግል ልታናግራቸው እንደሚገባህ የሚያመለክቱ መሠረታዊ መመሪያዎችን እንመለከታለን።

መመለስ ከመፋጠጥ የበለጠ ትርጉም አለው

ክርስቲያኖች ስለተፈጠረ ግጭት ሌላን ሰው በሚያነጋግሩበት ጊዜ፣ መጀመሪያ ወደ አእምሯቸው ከሚመጡት ጥቅሶች አንዱ፣ «ወንድምህ ቢበድልህ፣ ሄደህ አንተና እርሱ ብቻ ሆናችሁ ጥፋቱን ንገረው» ማቴ. 18:15

የሚለው ነው። ይህ ጥቅስ በተናጠል ቢነበብ፣ ሰዎች ኃጢአት መሥራታቸውን እንዲቀበሉ ለማስገደድ ሁል ጊዜ በቀጥታ እንድንጋፈጣቸው የሚያስተምር ይመስላል። ጥቅሱ በአውዱ ውስጥ ቢነበብ ግን ኢየሱስ ፊት ለፊት ተጋፍጦ ለሰዎች ኃጢአታቸውን ከመንገር የበለጠ ተለዋጭና ጠቃሚ ነገር እንዳለበ እንረዳለን።

ከዚህ ጥቅስ ቀደም ብሎ፣ የጠፋ በጉን ሊፈልግ ስለሄደና ባገኘውም ጊዜ ደስ ስለአለው እረኛ ኢየሱስ የተናገረውን ተምሳሌታዊ ቃል እናገኛለን (ማቴ. 18:12-14)። በዚህ ሁኔታ ማቴዎስ 18:15 የቀረበው፣ ወደነበረበት የመመለስ እንጂ የመፍረድ ጭብጥ ሆኖ አይደለም። ኢየሱስ «ሄደን ጥፋቱን እንድንነግረው» ካሳወቀን በኋላ ይህን ጥቅስ ይደግመዋል። በማክልም «ቢሰማህ ወንድምህን እንደገና የራስህ ታደርገዋለህ» አለ። ከዚያም የመመለስን ጭብጥ ለሦስተኛ ጊዜ ቁጥር 21-35 ውስጥ ይደግመዋል። እዚህ ላይ የተጠቀመው የክፉውን አገልጋይ ምሳሌ ነው። ይህን ያደረገው፣ እግዚአብሔር ለኛ እንዳደረገልን ለሌሎች ምህረትና ይቅርታ ማድረግ ያለብን መሆኑን ሊያስታውሰን ነው (ማቴ. 18:21-35)።

ኢየሱስ የስህተታቸውን ዝርዝር ይዘን ሰዎችን ከምንጋፈጣቸው ይልቅ፣ የመውደድና ነፃ የማውጣት ድርጊት እንደንፈፅም በግልፅ ይፈልጋል። ለኛ ያለውን የእረኛነት ፍቅር እንድናስታውስ እና እኛም ያንኑ እናደርግ ዘንድም ይሻል። ሌሎች ኃጢአታዊ ድርጊታቸውን እንዲተውና እነሱ የበደሏቸውንም ጭምር ፈልገን ወደ እግዚአብሔር ይመለሱ ዘንድ እንድንረዳቸውም ይፈልጋል። «ለመርዳት» «ለመመለስ» «ለማዳን» እና «ለይቅርታ» በምንነሣሣበት ጊዜ፣ ይህ የመመለስ ርዕሰ ጉዳይ በመላው መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተስተጋብቶ እናገኘዋለን። (1ተሰ. 5:14፣ ገላ. 6:1፣ ያዕ. 5:20)

ይህ የመመለስ ሥራ፣ አንዳንድ ጊዜ ቀጥታ መጋፈጥን የሚጠይቅ ቢሆንም፣ ስለፈፀሙት ስህተት ሰዎችን ማናገርን በተመለከተ የተሻሉ ሌሎች አማራጮች መኖራቸውን መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል። እንደውም መጽሐፍ ቅዱስ እኛ «መጋፈጥ» ብለን የምንተረጉመውን ቃል፣ ለሌሎች ስህተታቸውን እንደማሳወቂያ ሂደት መግለጫነት የሚጠቀምበት በጣም በጥቂቱ ነው። ከዚያ ይልቅ፣ ሌሎችን ለማገልገል፣ ነዛዜን፣ ማስተማርን፣ ማሰለጠንን፣ መወያየትን፣

ማሳየት፣ ማበረታታት፣ ማነጽ፣ ማስጠንቀቅ፣ መገሰፅን በመሳሰሉ ሰፊ ሁኔታዎች እንድንጠቀም ነው የሚያሳስበን፤ (ማቴ. 5:23-24፤ ሉቃስ 17:3፤ ሐዋ. 17:17፤ 1ተሰ. 5:14፤ 2ጢሞ. 2:24፤ 4:2)። እግዚአብሔር የግንኙነታችንን ሁኔታ ከሌላ ሰው አቋምና ከሁኔታው አስቸኳይነት አንፃር የሚሰማማ እንድናደርግ ይፈልጋል፤ (1ጢሞ. 5:1፤ ቲቶ 1:13)። ከሰዎች ጋር ያለን አለመግባባት ወደ ፀብ፣ ጭቅጭቅ፣ ወይም ወደማይረባ ውዝግብ እንዲያመራ እንዳናደርግም ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶናል፤ (ፊሊጵ. 2:14፤ 2ጢሞ. 2:23-24፤ ቲቶ. 3:9)። ሰዎችን በስህተታቸው ከመጋፈጥ ይልቅ ልንመልሳቸው የሚያስችሉን ብዙ ነገሮች አሉ። ስለዚህ፣ እንደ አስታራቂነታችን ነገሩ የተሳካ እንዲሆንልን ከፈለግን፣ በአንድ ሁኔታ ውስጥ በጣም ውጤታማ የሆነ ሥራ ለማከናወን እንድንችል ሁኔታዎችን ለመለየት እንድንበቃና ግትር እንዳንሆን ይረዳን ዘንድ እግዚአብሔርን መጠየቅ ያስፈልገናል።

መጽሐፍ ቅዱስ፣ ስህተታቸውን በደፈናው ከመግለጥ ይልቅ፣ ቀጥታ ባልሆነ መንገድ ወደ ሰዎች የምንቀርብባቸውን ብዙ ቀና መንገዶች የሚሰጠን መሆኑንም ልብ ልንል ይገባል። ኢየሱስ ውሀ ጉድጓድ አጠገብ ላገኛት ሳምራዊት ሴት የነበረችበትን ሕይወት በቀጥታ አልነገራትም። ወደ ዋናው ጉዳይ የደረሰው፣ ጥያቄ በማቅረብና ስለሕይወቷ እንድታሰብ እንዲሁም እንድትመረምር የሚያደርግ ውይይት ቀጥታ ባልሆነ መንገድ በመክፈት ነው (ዮሐ. 4:1-18)። ኢየሱስ በተደጋጋሚ በምሳሌዎችና በታሪኮች በመጠቀም ሰዎች ኃጢአታቸውን እንዲያዩ አድርጓቸዋል (ማቴ. 21:33-45፤ ሉቃስ 15)። ሐዋርያው ጳውሎስም በተመሳሳይ ሁኔታ ቀጥታ ያልሆነ አቀራረብ ይከተል ነበር። የአቴናን ሰዎች ጣኦት እምላኪነት በቀጥታ ከመቃወም ይልቅ፣ በመጀመሪያ የጋራ ወደሆነ ጉዳይ በማስገባት፣ ቀስ በቀስ እውነተኛ ስለሆነው አንድ እምላክ መልካም የምሥራች አመጣላቸው፤ (ሐዋ. 17:22-31)። ቀጥታ ባልሆነ መንገድ መቅረብን በተመለከተ፣ አስቴር የተሻለ ሥራ ሠርታለች። አይሁዳውያን በሙሉ እንዲገደሉ የወጣው አዋጅ ትክክል አለመሆኑን ለንጉሡ ለመግለጥ፣ ሁለት ቀንና ሁለት የእራት ፕሮግራም እንዲያልፍ አድርጋለች፤ (አስቴር 5:7)።

እነዚህና ሌሎች ብዙ ምንግቦች እንደሚያመለክቱት፣ ለአንድ ሰው ስህተቱን ለማሳየት ሁልጊዜ ቀጥታ መጋፈጥን ይጠይቃል የሚለውን አሳብ ማስወገድ

ያስፈልጋል። ምንም እንኳን በአንዳንድ ሁኔታዎች ውስጥ ይህ ድርጊት ተገቢ ቢሆን፣ በፍፁም ወዲያውኑ ልናደርገው አይገባም። ከዚያ ይልቅ፣ አንድን ሰው ለመቅረብና እውነተኛ የማስታረቅ ሥራ ለመጀመር ማሸነፊያውንና ውጤታማውን መንገድ ለመለየት እንችል ዘንድ እግዚአብሔር እንዲረዳን ልንጠይቀው ይገባል። (በሚቀጥለው ምዕራፍ በታሪኮችና በተምሳሌቶች በመጠቀም ወደሰዎች የምንቀርብበትን ሁኔታ ይበልጥ በቅርበት እንመለከታለን።)

ቶሎ ወይም ዘግይቶ ፊት ለፊት

አንዳንድ ሰዎች ማቴ. 18:15-20ን የሚረዱት፣ በተፈጠረው ሁኔታ ውስጥ ሌሎች ሰዎችን ከማስገባታችን በፊት፣ ከበደለን ሰው ጋር በግልና ለብቻ እንድንነጋገር የሚያስገነዝብ እንደሆነ አድርገው ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ፊት ለፊት መገናኘትን ሰዎችን ለማስታረቅ እንደጠቃሚ እርምጃ ይደግፈዋል። የማስታረቅ እርምጃን ለመጀመር ብቸኛው መንገድ ነው ብሎ ግን እያስተምርም። እንደውም ከበደለህ ሰው ጋር ለመገናኘት ከመሞከርህ በፊት አንዳንድ ጊዜ ግጭቱን ለማስወገድ ሌሎች ሰዎችን በነገሩ ማስገባት የተሻለ ይሆናል ነው የሚለው። እነዚህ ሰዎች በአንተና በሌላው ሰው መሀል የሚመላለሱ ገለልተኛ አስታራቂዎች ወይም ቢጋራ ስብሰባ ውስጥ ስለአንተ ሆነው የሚናገሩ ወኪሎች ሊሆኑ ይችላሉ።

ለምሳሌ ያዕቆብ ከወንድሙ ከኤሳው ጋር ለግል ከመገናኘቱ በፊት፣ የወዳጅነት ግንኙነት ለማመቻቸት አገልጋዮችንና ስጦታዎችን አስቀድሞ ልኳል (ዘፍ. 39:33)። የዮሴፍ ወንድሞች በፈፀሙበት በደል ምክንያት ይበቀለናል ብለው በፈሩ ጊዜ፣ እነርሱን ወክሎ ምህረት የሚጠይቅላቸው ሰው ወደርሱ ልከዋል (ዘፍ. 50:15-16)። አቢግያ በባሏና በጣም ተቆጥቶ በነበረው በዳዊት መካከል በገባች ጊዜ ስለመነሣሣቷና ጥበቧ ተመስግናለች (1ሳሙ. 25:18-35)። ዳዊት ከልጁ ከአብሴሎም በተለየ ጊዜ፣ ኢዮአብ አንዲት አይሁዳዊት ሴት ወደ ንጉሡ ገብታ ንጉሡ ለልጁ እንዲያዝንለት እንድታደርግ ላከ (2ሳሙ. 14:1-23)። በተመሳሳይ ሁኔታ ጳውሎስ ከተለወጠ በኋላ ሐዋርያት ሊገናኙት ባልፈለጉ ጊዜ፣ በርናባስ ስለሱ ለመናገርና ለማስታረቅ ጣልቃ ገባ፤ (ሐዋ. 9:26-27)።

እነዚህ ታሪኮች እንደሚያመለክቱት፣ በአንዳች ሁኔታ ከተጣላነው ሰው ጋር

የምንቀራረብባቸው ብዙና ተገቢ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መንገዶች መኖራቸውን ነው። ብዙ ጊዜ ግላዊ ውይይቶች ቢመረጡም፣ በአንዳንድ ሁኔታዎች ውስጥ ግን ሌሎች ሰዎችን በጉዳዩ ማስገባት ይበልጥ የተሻለ ይሆናል። ይህ አካሄድ ተግባራዊ ሊሆን የሚችልባቸው ብዙ ሁኔታዎች ዛሬም አሉ።

ትግሮችን በቤተሰብ ተወካይ ወይም በሚታመን መሪ ዓማካይነት የመፍታት ልማዱ ከሆነ ባህል ከመጣ ሰው ጋር በምትገናኝበት ጊዜ፣

ወደ አንድ ሰው በግልና ለብቻ መሄዱ በሌሎች ፊት ደስተኛ የማያደርጋቸው ሊሆን፣

አንደኛው ወገን ከሌላው ማስፈራራት የሚደርስበት መሆኑ ከተሰማው፣ ይህ ከንግግር ችሎታ ወይም ከኑሮ ደረጃ እንዲሁም ከማሳመን ችሎታ መለያየት ሊሆን ይችላል።

አንድ ሰው በሌላው ሲጎዳና ጎጂው ተጎጂውን ዝም ለማሰኘት በግል ሊያናግረው የሚችልበት ሁኔታ ሲኖር፣

በኃጢአት ለወደቀው ሰው ከአንተ ይልቅ የሚቀርበው ሦስተኛ ሰው ሲኖርና ይህ ሦስተኛ ሰው ከበደለኛው ጋር ሆኖ ጉዳዩን ለማንሣት ፈቃደኛ ሲሆን፣

ሁኔታው ምንም ይሁን ምን፣ ሁልጊዜ የሌሎችን አሳብ፣ ባህል፣ ድካም እንዲሁም ልዩ ፍላጎቶች ማክበርና በጣም ተገቢ በሆነና በሚረዳቸው መንገድ ልንገናኛቸው የምንችልበትን መንገድ እንዲያሳየን እግዚአብሔርን ልጠይቀው ይገባል (ፊልጵ. 23-4)።

ይሁን እንጂ በግልም ይሁን ሌሎች ሰዎች ጣልቃ እንዲገቡ በጀመርነው የእርቅ መንገድ፣ የግል ምርጫዎቻችን ወይም ባህላዊ ልምዶቻችን እውነተኛ እርቅ ከመፈለግ እንዲያስተጓጉሉን መፍቀድ የለብንም። እነዚህ ቅን ገለጣ፣ የተረጋገጠ ንስሐና ይቅርታ ይጠይቃሉ። ምንም እንኳን ይህ ሁኔታ ባልተለመደ መንገድ በበዳይና በተበዳይ መካከል የግል ግንኙነት ሳይደረግ የሚፈፀም ሊሆን ቢችልም (ለምሳሌ፣ ሀሳናትን የማጥቃት ጉዳይ) ፊት ለፊት የሚደረግ ግንኙነት ለእውነተኛ እርቅ ብዙ ጊዜ አስፈላጊ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል። ይህ

መርህ መጽሐፍ ቅዱስ ወስጥ በሦስት መንገድ ቀርቧል።

በመጀመሪያ፣ ግንኙነትን እንደገና ከመመለስ ጋር የተዛመዱ ብዙ ምንባቦች ግጭት ውስጥ በገቡ ወገኖች መካከል ቀጥታ ውይይት ይኑር የሚል አሳብ አላቸው። (ማቴ. 5:23-24፤ 18:15፤ ሉቃስ 17:3)። ሁለተኛ መጽሐፍ ቅዱስ፣ ያዕቆብንና ኤሳውን ጨምሮ፣ በተጎዳዱ ሰዎች መካከል የፊት ለፊት ግንኙነት በኋላ የተደረጉ አስገራሚ እርቆች ምሳሌዎችን ያቀርባል፤ (ዘፍ. 33:6-12)፤ በዮሴፍና በወንድሞቹ (45:1-5:50:5-21)፤ በጳውሎስና በደቀመዛሙርት መካከል (ሐዋ. 9:27-28)። ሦስተኛ፣ የአስታራቂዎች ጣልቃ መግባት ተጋጩዎቹ ወገኖች እውነተኛ ንስሐና ይቅርታን እንዲያዘገዩ ወይም እንዲተው ባደረገ ጊዜ፣ የደረሱትን ጎጂ ውጤቶች በመጽሐፍ ቅዱስ በምሳሌነት ያስገነዝባል።

ያልተሳካ እርቅ ጥሩ ምሳሌ የሚሆነን፣ የዳዊትና የአቤሴሎም ጉዳይ ነው። አቤሴሎም የገዛ ወንድሙን ከገደለ በኋላ፣ ኢዮአብ አቤሴሎም ወደ ኢየሩሳሌም እንዲመለስ ወደ ፈቀደው ንጉሥ ቀርቦ ይቅርታ ለመጠየቅ ችሎ ነበር። ነገር ግን ትልቅ ስህተት ፈፀመ። ዳዊት፣ «እዚያው ቤቱ ይሃድ ዓይኔን ማየት የለበትም» (2ኛሙ. 14:24) ባለ ጊዜ፣ ልጁን እንዲያወና ወዲያውኑ እንዲታረቀው ንጉሡን መጎትጎት ሲገባው ሳያደርግ ቀረ። ይህ የተራዘመ ማግለል አቤሴሎምን በአባቱ ላይ እንዲያመር አደረገው (14:28-32)፤ በመጨረሻም በሽህዎች ለሚቆጠሩ ሰዎች ሞት ምክንያት ወደሆነ አመጽ አመራ፤ (2ኛሙ. 15:18)። ዘፍጥረት 34 ውስጥም ተመሳሳይ አሳዛኝ ነገር ተከስቷል። የሴኬም አባት የይስሙላ የእርቅ ስምምነት ባመጣና ሴኬም ለፈፀመው ስህተት በግሉ በዲና፣ በያዕቆብ እንዲሁም በልጆች ፊት እንድናዘዝና ይቅርታ እንዲጠይቅ ሳያደርገው በቀረ ጊዜ፣ የተፈፀመው ነገር ነው። የያዕቆብ ወንድ ልጆች ለሰኬም ይቅርታ ሳያደርጉለት ቀሩና ከተማውን በአጠቃላይ ከነሰው አወደሙት።

እነዚህ ታሪኮች እግዚአብሔር በሰዎች መካከል ሊኖሩ ስለሚገባቸው ግንኙነቶች የቀየሳቸውን ቁልፍ ነገሮች ያሳያሉ። ሰዎች እሩቅ ለሩቅ ወይም በሌሎች በኩል እንዲገናኙ እርሱ አይፈልግም። እውነተኛ መቀራረብ የግል ግንኙነትን ይጠይቃል፤ ዘፀአት 33:11 ። «ሰው ከባልንጀራው ጋር እንደሚነጋገር፣ እግዚአብሔር ከሙሴ ጋር ፊት ለፊት ይነጋገር ነበር» (በተጨማሪ 2ዮሐ. 12 ተመልከት)። ይህ ለእውነተኛ ግንኙነት ዋነኛ ነገር ከሆነ፣ በግጭት ምክንያት

ለተቋረጠና ወደነበረበት መመለስ ለሚያስፈልገው ግንኙነትም ዋና ነገር ነው። ሰዎች አንዳንድ ጊዜ የግንኙነቱ ሂደት እንደገና እንዲጀምር ለማድረግ ቢችሉም፤ የመጨረሻ ግቡ ግን የተለመደው ግላዊና በተቀያየሙ ሰዎች መካከል የሚደረግ የፊት ለፊት ግንኙነት ነው። ይህ የሚደረገው፤ ፀፀታቸውን ፣ ንስሐቸውንና ይቅርታቸውን እንዲገልጡና እንዲያረጋግጡ፤ እንዲሁም የእግዚአብሔርን ፀጋና እርቅ በጋራ እንዲለማመዱ ነው።

አንድ ሰው ባንተ ላይ ቅሬታ ቢኖረው

አንድ ሰው ባንተ ላይ ቅሬታ ያለው መሆኑን ከተረዳህ፤ ምንም ጥፋት የሌለብህ መሆንህን ብታምንም እንኳን በመካከላችሁ ሰላም እንዲኖር በማድረግ ረገድ የመጀመሪያውን እርምጃ አንተ እንድትራመድ እግዚአብሔር ይፈልጋል፤ ምንም ጥፋት የሌለብህ መሆንህን ብታምንም እንኳን። ሌላው ሰው በአንተ ላይ ያለው ቅሬታመሠረተ ቢስ ወይም አለመግባባቱ የተፈጠረው ሙሉ በሙሉ በእርሱ ስህተት ከሆነ፤ በተለምዶ የምታደርገው ነገር ፣ ሰላምን ለማምጣት የመጀመሪያውን ሥራ የመሥራቱ ኃላፊነት የኔ አይደለም ብለህ መደምደም ነው። ይህ የተለመደ ድምዳሜ ቢሆንም ውሸት ነው። ምክንያቱም ኢየሱስ ማቴ. 523-24 ውስጥ ካስተማረው ግልጽ አስተምህሮ ጋር ይቃረናል፤ «ስለዚህ መባህን በመሰዊያው ላይ ለእግዚአብሔር በምታቀርብበት ጊዜ፤ ወንድምህ የተቀየመብህ ነገር መኖሩ ትዝቢልህ፤ መባህን በዚያው በመሰዊያው ፊት ተወው፤ በመጀመሪያ ሄደህ ከወንድምህ ጋር ተስማማ፤ ከዚያም ተመልሰህ መባህን ለእግዚአብሔር አቅርብ» ይህ ትእዛዝ ባንተ ላይ ቅሬታ ያለው ሰው የሚለው ነገር እውነት በሆነበት ሁኔታ ብቻ የተወሰነ አለመሆኑን ልብ በል። ኢየሱስ፤ ወንድምህ የተቀየመብህ ነገር ቢኖር ሂድና ታረቀው ሲል፤ ቅሬታው ተገቢ ነው ብለህ አመንክም አላመንክም ግዴታው ይኖራል ማለቱ ነው።

ጥፋተኛ መሆንህን ባታምንም እንኳን፤ የመጀመሪያው እርቅ ፈላጊ መሆኑን የሚኖርብህ በብዙ ምክንያቶች ነው። ከሁሉም በላይ ይህን እንድታደርግ ኢየሱስ ያዝጋል። ቀደም ብዬ እንደገለጥኩት በክርስቲያኖች መሀል ያለ ሰላምና ሕብረት በዋናነት ሌሎች ወንጌልን በሚቀበሉበት ሁኔታ ላይ ተፅእኖ ይኖረዋል። በአንተና በራቀህ ወንድምህ መካከል ሰላምን መፈለግ፤ በተለይም የበደለህ ወንድምህ ከሆነ፤

ክርስቲያኖዊ ምስክርነትህን ያሳድግዋል፤ (ሉቃስ 632-36)።

በተጨማሪም፤ አንድ ሰው ባንተ ላይ የሚኖረውን ማንኛውንም ቅሬታ በታማኝነት ብትጋፈጠው ትልቅ የአእምሮ ሰላም ይኖርሃል። ልብ ያለልካቸውን ኃጢአቶች የምትገነዘባቸው ወይም ሌሎች ባንተ ላይ ያቀረቡት ቅሬታ መሠረት የሌለው መሆኑን እንዲገነዘቡ የምትረዳቸው በጥንቃቄ ስታዳምጣቸው ነው። በሁለቱም መንገድ የንፁህ ህሊና ባለቤት ትሆናለህ። ይህ ደግሞ ለውስጣዊ ሰላምና ወደ እግዚአብሔር ለቀረበ ግንኙነት ዋና ነገር ነው።

በመጨረሻም ለወንድምህ ካለህ ፍቅርና ለርሱ ደህንነት ስትል እርቅን አንተ ልትጀምር ይገባል። ኢየሱስ እርቅን እንድንሻ ከማዘዙ በፊት በሰላም ያልተፈታ ቁጣን አደጋ እንዲህ በማለት አስጠንቅቋል። «ለቀደሙት ሰዎች (አትግደል፤ የገደለ ይፈረድበታል) እንደተባለ ሰመታችኋል፤ እኔ ግን እላችኋለሁ፤ ወንድሙን ያለአግባብ የሚቆጣ ይፈረድበታል፤ ማንም ወንድሙን (ጅል) የሚል በሽንጎ ፊት ይጠየቅበታል፤ (ደደብ) የሚለው ደግሞ የገህነመ እሳት ፍርድ ይጠብቀዋል» (ማቴ. 521-22)።

መራራነት፤ ቁጣ እና ይቅር አለማለት በእግዚአብሔር እይታ ከባድ ኃጢአቶች ናቸው። ወንድምህ ከእነዚህ ስሜቶች ውስጥ ከገባ፤ ከእግዚአብሔር ለእርቀው ለፍርድ ያጋልጡታል (ኤፌ. 430-31፤ ኢሳ. 59፡1-2) በተጨማሪም፤ እነዚህ ኃጢአታዊ ስሜቶች የወንድምህን ልብ እንደነቀርሳ በልተው የመንፈስ፤ የስሜትና የአካል ጠባሳ ያስቀሩለታል፤ (መዝ. 32፡1-5፤ 73፡21-22፤ ምሳሌ 1430)። አንድ ሰው ስህተት አድርገህል የሚል የተሣሣተ እምነት ቢኖረው እንኳን ይህ ጉዳት ሊደርስበት ይችላል። ስለዚህ ከፍቅር በሆነ መንገድ ወደ ሰውዬው በመሄድ ችግሩን ለመፍታት ባለህ ኃይል ሁሉ ተገቢውን አድርግ። ይህ ሁኔታ የራስህን ኃጢአት መናዘዝን ወይም ሌላው ሰው ለቅሬታው ምንም መሠረት የሌለው መሆኑን እንዲገነዘብ መርዳትን ይጠይቅ ይሆናል። ምንም እንኳን ሌላው ሰው ስለአንተ ያለውን አስተሳሰብ እንዲለውጥ ልታስገድደው ባትችል፤ አለመግባባትን ለማጥራትና ለእርቅ እንቅፋት የሚሆኑ ነገሮችን ለማስወገድ ማንኛውንም ጥረት ለማድረግ ትችላለህ። (ሮሜ 12፡18 ከ14፡13-19 ጋር ያነፃጽሩት)። ይህ ተደጋጋሚ ሙከራ እና ትልቅ ትእግሥትን ይጠይቃል፤ ሁለታችሁም የሚታገኙት ጥቅም ግን እጅግ የላቀ ነው።

አንድ አሁኑ ዕለት አንድ አነስተኛ የከብት አርቢ ማህበረሰብን ጎብኝቼ ማቴዎስ 521-24 ላይ የተመሠረተ ስብከት ማስተላለፊን አስታውሳለሁ። የቤተክርስቲያኑ ሥርዓት ካበቃ በኋላ አንድ ወዳጄ ወደምሳ ወሰደኝ። ምላችንን በመመገብ ላይ እያለን፣ ያንለት ጠዋት ቤተክርስቲያን ውስጥ ያየሁት አንድ ሰው ወደምግብ ቤቱ ገባ። ሲያየኝ በደስታ ፈገግ እያለ ወደነበርንበት መጣና፡

«አሁን የሆነውን ነገር ልነግርህ ይገባል፤ ስብከትህ በጣም ነው ያስደነገጠኝ። ምክንያቱም፤ ለሁለት ዓመታት የማያናገረኝ አንድ ጎረቤት አለኝ። ለድንበራችን አጥር ስንሠራነው የተጣላነው። እሱ እንዳለው አጥሬን እልፍ አላደርግም ስለው ጀርባውን ሰጠኝና በቁጣ እየተራመደ ሄደ። እኔ ትክክል ነኝ ብዬ በማሰቤ፤ ቅድኝነታችንን ወደነበረበት ለመመለስ የመጀመሪያውን እርምጃ መውሰድ ያለበት እሱ ነው ብዬ ሁል ጊዜ አስብ ነበር። ዛሬ ጠዋት ግን ጌታ እኔ እርቅ እንድፈልግ የሚሻ መሆኑን ተገነዘብኩና በዚሁ መሠረት የቤተክርስቲያን ሥርዓት እንዳበቃ ወደጎረቤቴ ሄድኩ። ከሁለት ዓመት በፊት እልክኛ ስለሆንኩበት ያዘንኩ መሆኔን ገለጥኩለትና፤ ወደጅነታችንን እንደገና ለመመሥረት እንደምፈልግ ነገርኩት። ያልኩትን ሲሰማ መውደቅ ቃጣው። ያን ለት በቁጣ እየተራመደ ትቶኝ በመሄዱ ሲያዘን እንደናረና እንዴት ወደኔ መጥቶ ሊያናገረኝ እንደሚገባው እንዳላወቀ ነገረኝ። ላናገረው በመሄዴም በጣም ደስ አለው » ብሎ ነገረኝ።

የአንድ ሰው ኃጢአቶች ከባድና በዝምታ የማይታለፉ ሲሆኑ።

የአንድ ሰው ኃጢአቶች ከባድና በዝምታ የማይታለፉ ከሆኑ ሄደህ ስለ ግጭቱ ሰውየውን አንድታናግረው እግዚአብሔር ይፈልጋል። ለዚህ ነው ኢየሱስ እንዲህ ያለው። «ወንድምህ ቢበድልህ ገሥጸው፤ ቢጸጸት ይቅር በለው» (ሉቃስ 173)። አንዳንድ ጊዜ የሌላው ሰው ኃጢአት፤ ሄደህ እስክታነጋግረው የሚያደርስ ከባድ መሆን አለመሆኑን ለመወሰን ያስቸግራል። ከዚህ በታች የተጠቀሱት ጥቂት ሁኔታዎች እንዲህ ያለው ነገር እንዲደረግ በቂ ምክንያት ሊሆኑ ይችላሉ።

ቀደም ሲል እንደተነጋገርንበት ከሌላውኛው ሰው ጋር ቅርብ ግንኙነት ባለው ሰው እስታራቂነት ሥራ መጀመሩ ተመራጭ የሚሆኑባቸው ሁኔታዎች ይኖራሉ። በአጠቃላይ ግን እንዲህ ያሉ ግንኙነቶችን በተቻለ መጠን ግላዊ ማድረጉ ይመረጣል። ይህ የሚሆንበት ምክንያት፤ ሌላኛውን ሰው ላለማሳፈር

ነው። ስለዚህ በሚቀጥለው ውይይታችን፤ ወደሌላኛው ሰው በግልና ለብቻ በምትቀርቡበት ሁኔታ ላይ በዋናነት አተኩራለሁ።

የሆነው ነገር እግዚአብሔርን የማያከብር ነው?

የተደረገው ነገር እግዚአብሔርን የማያከብርና የጎላ ኃጢአት ከሆነ፤ በዝምታ ማለፉ ከባድ ስህተት ነው (ማቴ. 21:12-24)። ክርስቲያን ነኝ የሚል አንድ ሰው፤ ሌሎች እግዚአብሔርን፤ ቤተክርስቲያኑን ወይም ቃሉን ዝቅ አድርገው እንዲመለከቱ የሚያደርግ ነገር ቢፈጽም፤ ሰውየውን ማናገርና ፀባዩን እንዲለውጥ ማድረጉ አስፈላጊ ይሆናል። ይህ ሲባል ጥቃቅን ነገሮች ሁሉ ላይ ማትኮር አለብን ማለት አይደለም። እግዚአብሔር ለምናደርጋቸው ብዙ ስህተቶች ታጋሽና ቻይ ነው። ነገር ግን የአንድ ሰው ኃጢአት፤ ክርስቲያናዊ ምስክርነትን በጎላ ሁኔታና በግልጽ የሚጎዳ ከሆነ አንድ ነገር ሊደረግ ይገባል።

ግንኙነትህን የሚያበላሽ ነገር ነው?

ከሌላ ሰው ጋር ያለህን ግንኙነት ስለሚጎዱ በደሎችም ሄደህ ሰውየውን ማናገር አለብህ። አንድን በደል ይቅር ለማለት ካልቻልክ፤ ማለት በሌላው ሰው ላይ ያለህ ስሜት፤ ሀሳብ፤ የምትናገራቸው ቃላት፤ ወይም የምትፈፅማቸው ድርጊቶች ለረጅም ጊዜ ሳይለወጡ ከቆዩ፤ በደሉ በዝምታ የማይታለፍና ከባድ ሊሆን ይችላል። ከተደጋገሙ፤ ጥቃቅን በደሎች እንኳን ግንኙነት ሊያበላሹ ይችላሉ። ምንም እንኳን ለመጀመሪያ ጥቂት ጊዜያት አንዳንድ ጥቃቅን በደሎች በቀላሉ ይቅር ቢባሉ፤ በመጨረሻ ወደብስጭትና ቁጣ ያድጋሉ። ይህ በሚሆንበት ጊዜ፤ መጥፎ ሁኔታ የሚፈጥሩ አደራረጎች እንዲለወጡ ለማድረግ ነገሩን ለሌላ ሰው ማሳወቁ አስፈላጊ ይሆን ይሆናል።

ሌሎችን በመጉዳት ላይ ነው?

አንድ በደል ወይም አለመግባባት በአንተ ወይም በሌሎች ላይ የጎላ ጉዳት የሚያደርስ ከሆነ፤ በዝምታ ማለፉ ከባድ ይሆናል። ይህ በተለያዩ መንገዶች ይሆናል። በደላኛው ሌሎችን የሚጎዳቸው በቀጥታ ይሆን ይሆናል (ለምሳሌ በሀፃናት ጥቃት ወይም ለክሮ በመንዳት)። ወይም ሰውየው ሌሎች ክርስቲያኖች አርአያነቱን እንዲከተሉ የሚያበረታታ ያልተገባ ድርጊት በመፈፀም ላይ ይሆናል።

«ጥቂት እርሾ ሊጡን ሁሉ የሚያበካ መሆኑን» በማወቅ ጳውሎስ፣ ክርስቲያኖች ሌሎች አማኞች ወደተሰሩት አቅጣጫ እንዳይሄዱ ከባድና ግልፅ ኃጢአቶችን እንዲያጋልጡ አሟላ፤ (1. 5:1-13 ጊጢሞ. 4:2-4፤ ምሳሌ 10:17)። በደል ገሀድ ከወጣና ሌሎች ክርስቲያኖች የሚወግኑበት ከሆነ፤ በሌሎች ላይ ተፅእኖ የሚያመጣ ሊሆንም ይችላል። የቤተክርስቲያን ሰላምና ሕብረት በዚህ ሁኔታ አስፈሪ ነገር ሲገጥመው፤ ከባድ መከፋፈል ከማስከተሉ በፊት መሠረታዊ ችግሩ ሊፈታ ይገባል (ቲቶ 3:10)።

በደል አድራጊውን በመጉዳት ላይ ነው?

በመጨረሻም ኃጢአት፣ በደል አድራጊውን በቀጥታ (ለምሳሌ፣ በጠጭነት) ወይም ከእግዚአብሔር እንዲሁም ከሌሎች ሰዎች ጋር ያለውን ግንኙነት በከባድ ሁኔታ ከመጉዳት ደረጃ ላይ በሚደርስበት ጊዜ አንድ ነገር ሊደረግ ይገባል። የሌሎችን ክርስቲያኖች፣ በተለይም በቤተሰብ ውስጥ ወይም በጉባኤ ሆኑትን ደህንነቶች መጠበቁ ከባድ ኃላፊነት ነው። ያለመታደል ሆነና ብዙ ክርስቲያኖች፣ ማንኛውም ሰው «የራሱን ጉዳይ» እንደወደደ እንዲያደርግ ሊፈቅድለት ይገባል የሚል አመለካከት በማዳበራቸው፣ አንድ ወንድም ወይም አህት ከባድ ኃጢአት ወጥመድ ውስጥ መግባታቸውን ቢመለከቱ እንኳን ምንም አያደርጉም። ኢየሱስ የገለጠው የፍቅር ዓይነት ይህ አይደለም፤ ከመጽሐፍ ቅዱስ ግልፅ የአስተምህሮ ጋርም አይገናኝም።

«ወንድምህን በልብህ አትጥላው፤ የበደሉ ተካፋይ እንዳትሆን ባልንጀራህን በግልጽ ገሥጸው» (ዘሌዋ. 19:17)

«ወደሞት የሚነዱትን ታደጋቸው፤ እየተጉተቱ ለእርድ የሚሄዱትን አድናቸው። አንተም (ለእዚህ ነገር ምንም አላውቅም) ብትል፣ ልብን የሚመረምር እርሱ አያስተውልምን? ሕይወትን የሚጠብቃት እርሱ አያውቅምን? ለእያንዳንዱስ እንደሥራው መጠን አይከፍለውምን?» (ምሳሌ 24:11-12)።

«የተገለጠ ዘለፋ፣ ከተደበቀ ፍቅር ይሻላል። ከጠላት ደጋግሞ መሳም ይልቅ፣ የወዳጅ ማቀላሰ ይታመናል» (ምሳሌ 27:5-6፤ 98፤ 1925፤ 2823)።

«ወንድምህ ቢበድልህ ሄደህ አንተና እርሱ ብቻ ሆናችሁ ጥፋቱን ንገረው።

ቢሰማህ ወንድምህን እንደገና የራስህ ታደርገዋለህ» (ማቴ. 18:15)።

«ወንድሞች ሆይ፣ አንድ ሰው በኃጢአት ውስጥ ገብቶ ቢገኝ፣ መንፈሳውያን የሆናችሁ እናንተ በገርነት ልትመልሱት ይገባል። ነገር ግን አንተም እንዳትፈተን ራስህን ጠብቅ» (ገላ. 6:1)

«ወንድሞች ሆይ፣ ከእናንተ አንዱ ከአውነት ቢስትና ሌላው ቢመልሰው፣ ይህን አስተውሉ፣ ኃጢአተኛን ከተሰሩበት መንገድ የሚመልሰው ነፍሱን ከሞት ያድነዋል፤ ብዙ ኃጢአትንም ይሸፍናል» (ያዕቆብ 5:19-20)።

ምንም እንኳን እነዚህ ጥቅሶች ገንቢ በሆነ መንገድ ፊት ለፊት መገናኘትን ቢፈቅዱም፣ ባሻቸው ሥፍራ እንዲገቡ ይፈቀዳቸዋል ማለት አይደለም። የሌሎችን ስህተቶች ገሀድ ለማውጣት አጋጣሚ የምንፈልግ እንዳንሆን መጽሐፍ ቅዱስ በተደጋጋሚ ያስጠነቅቀናል (ለምሳሌ 2ተሰ. 3:11፤ 1ጢሞ. 5:13፤ 2ጢሞ. 2:23፤ ጴጥ. 4:15)። እንደውም ወደ አንድ ወዳጁ ሄዶ ኃጢአቱን ሊያሳየው የሚጓጓ ሰው ምናልባት ያን ለማድረግ የማይበቃ ይሆናል። እንዲህ ያለው ጉጉት ብዙ ጊዜ የእብሪትና የመንፈሳዊ ጨቅላነት ምልክት ነው፤ ይህ ደግሞ ሌሎችን በውጤታማነት ለማገልገል ያለንን ችሎታ ሽባ ያደርገዋል (ገላ. 5:22-6:2)። የተሻለና ፊት ለፊት ተገናኝ የሆኑ ሰዎች የሚሠሩት ብዙ ጊዜ ሰዎችን ስለኃጢአታቸው ማናገር ሳይሆን፣ ለእግዚአብሔር እንዲታዘዙና ሌሎችን እንዲያፈቅሩ ማድረግ ነው።

በሌላው ጫፍ ደግሞ በምንም ዓይነት መልኩ ስለ ኃጢአት ለመናገር ማይፈልጉ ሰዎችም ይገኛሉ። እንዲህ ያሉት ሰዎች ብዙ ጊዜ (ማቴ 7:1) «እንደይፈረድባችሁ በማንም ሰው ላይ አትፍረዱ» የሚለውን ቃል እየጠቀሱ በሌሎች ህይወት ላይ እንዳንፈርድ መጽሐፍ ቅዱስ ይከለክላል ይላሉ። ይሁን እንጂ ሌሎችን እንድንመዝንና ስለጸባያቸው እንድንናገር ከሚያስገነዝበው ጥቅስ አንፃር ይህን ስንመረምር (ማቴ. 7:1-5) ግላዊ ግሳዬ ማድረግን የሚከለክል ሆኖ ሊተረጎም አልገባውም። እንዲያውም ምንባቡ የሚገልፀው ግሳዬ፣ መቼና እንዴት መከናወን ያለበት መሆኑን ነው። ኢየሱስ የሚለው ትምህርቱን በትክክል ብትከተል «በወንድምህ ዐይን ውስጥ ያለውን ጉድፍ ለማውጣት አጥርተህ ታያለህ» (ማቴ 7:5) ነው። ተገቢ ግሳዬን የሚፈቅድ መሆኑን ቃሉ በማያጠያይቅ

ሁኔታ ያመለክታል።

ሌሎች ሰዎች « ክፉ አድራጊውን ሰው አትቃወሙት፤ ነገር ግን ቀኝ ጉንጭህን ለሚመታህ ሌላውን ጉንጭህን ደግሞ አዘርሱት» (ማቴ 539) ከሚለው ሌላ ምንባብ የተነሣ፤ ስለኃጢአት ወይም ግጭት ሌሎችን ለማናገር አይፈልጉም። ይህ ምንባብ ግላዊ ግላዊ ማድረግን አይከለክልም። ይልቅስ ሰዎች እራሳቸው ፈራጆች በመሆን የበደሏቸውን እንዳይበቀሉ ነው የሚከለክለው። ይህ ጥቅስ የሚያስተምረው፤ ክርስቲያኖች ከክርስቲያናዊ ምስክርነታቸው የተነሣ ጉዳት ቢደርስባቸው ጉዳቱን ያለበቀል ለመቻል ፍቃደኞች እንዲሆኑ ነው (1ጴጥ. 1፡6-7፤ 12-3፤ 18፤ 4፤ 12-19)። ይሁን እንጂ በዕለታዊ ሕይወት ውስጥ የተለመደ አለመግባባት ቢፈጠር፤ ከባዱን ኃጢአት፤ በተለይም በክርስቲያን ወገን ውስጥ ሊገኝ፤ ክርስቲያኖች ተገቢውን ነገር የማድረግ ኃላፊነት አለባቸው።

ሌሎች ደግሞ «ምን ማድረግ እንደሚኖርበት ለሌላው ሰው ለመንገር እኔ ማን ነኝ?» በማለት ሌሎችን ለመገሰጽ አይፈልጉም። ግላዊ አሳቦቻችንን በሌሎች ላይ የመጫን መብት የሌለን መሆናችን እውነት ሆኖ፤ አማኝ ወገኖቻችን መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ለሠፈሩት የእግዚአብሔር እውነቶች ታማኞች እንዲሆኑ የማበረታታት ግላዊ ኃላፊነት ግን አለብን። ስለዚህ መጽሐፍ ቅዱስ ከእግዚአብሔር የተሰጠ ሥልጣናዊ ትምህርት ያለበት መሆኑን ካመንክና ለወንድምህ፤ እንዲሁም ለእግዚአብሔር እውነተኛ ፍቅር ካለህ፤ ይህ ወንድምህ በእግዚአብሔር መሥፈርት መሠረት እንዲኖር በተገቢው መንገድ ከመምከር ኃላፊነትህ አትሸሽም (ሮሜ 15፡14፤ ቆላስ. 3፡16፤ 2ጢሞ. 224-26)።

ወደ ሰዎች ከመሄድ የሚከለክለው ሌላ አባባል «ለሰዎች ስህተታቸውን ማሳየት የእግዚአብሔር ሥራ አይደለምን?» የሚለው ነው። ሰዎችን ስለ ኃጢአታቸው ለመውቀስና ልባቸውን ለመለወጥ የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ መሆኑ እውነት ነው። ይህንን የሚያደርገው በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ዓማካይነት ሲሆን፤ የሚፈፀመው ግን፤ ኃጢአተኞች ወደንስሐ ይመጡ ዘንድ ሲሰሙ የሚያስፈልጋቸውን ቃል በሚያደርሱላቸው ሰዎች በመጠቀም ነው (2ኛው. 12፡1-13፤ 2ጢሞ. 224-26)። እኛ ሰዎችን ለመለወጥ እንችልም፤ በፍቅር ግላዊ ግን ኃጢአታዊ ችግራቸው የት መሆኑን እንዲያዩ በማድረግ ረገድ እግዚአብሔር ይጠቀምብን ይሆናል።

ሌሎች ሰዎች ከባድ ኃጢአትን እንዲያስወግዱ በመርዳቱ ሥራ፤ የአንድን ክርስቲያን ኃላፊነት ይበልጥ ግልጽ በሆነ መንገድ ለመረዳት የሚቻለው፤ ገላቲያ 6፡1 ውስጥ የተጠቀሱትን ሁለት የተለዩ ቃላት በማጥናት ነው። በዚህ ምንባብ ውስጥ ጳውሎስ የገላቲያ ሰዎች አንድ ሰው «ኃጢአት ውስጥ ገብቶ ቢገኝ » እንዲመልሱት ነግሯቸዋል። «ገብቶ መገኘት» ተብሎ የተተረጎመው ግሪክኛ ቃል ፕሮላምባኖ (Prolambano)፤ መያዝ ወይም ከአንድ ነገር ድንገት መታገድ ማለት ነው። በዚህ መሠረት እርዳታችንን የሚፈልገው ወንድም ባለመጠንቀቁ ወጥመድ ውስጥ ገብቷል ማለት ነው። ይህ ወንድም ሳይጠነቀቅ ወደባህር ይጣል በነበረ መረብ ውስጥ የገባ አሳ አጥማጅን ይመስላል። አሁን በሚያሳዝን ሁኔታ ጀልባው ጎን ላይ ተንጠልጥሏል፤ በመስጠም እደጋ ውስጥ ነው። አሳ አጥማጁና በኃጢአት የተያዘው ሰው ተመሳሳይ ችግር ላይ ናቸው። እራሳቸውን ማዳን እስከማይችሉ ድረስ ችግራቸው ከባድ ነው። ጣልቃ ገብቶ የተጠለፉበትን ገመድ የሚበጥስላቸው ሰው ይፈልጋሉ። አሳ አጥማጁ በመረቡ ተተብትቦ ባህር ውስጥ ሲሰምጥ ቆመህ በዝምታ እንደማትመለከተው ሁሉ፤ አንድ ክርስቲያን በራሱ ኃጢአት ሲጠፋ ቆመህ መመልከት የለብህም።

ጳውሎስ በኃጢአት የተያዘን ወንድም ቤተመለከተ የገላትያ ክርስቲያኖች እንዲያደርጉ የነገራቸውን መንገዝቡም ይረዳል። ዝም ብለው ከሚተውት ወይም ከሚያገሉት ይልቅ «በገርነት ልትመልሱት ይገባል» ተብለዋል። ካታርቲክ (Katartixo) ከሚለው ቃል የተተረጎመውና «መመለስ» የሚለው ቃል፤ ማስተካከል፤ ማደስ፤ ማስታጠቅ፤ የተሟላ ማድረግ ወይም ማዘጋጀት ማለት ነው። ይህ ቃል እዲስ ኪዳን ውስጥ ብዙ ጊዜ አገልግሎት ላይ ውሏል። አሳ አጥማጆች መረባቸውን ያበጁ እንደነበር (ማቴ. 421) ለመግለጥ፤ ጳውሎስ የተሰሉንቁ ክርስቲያኖች በእምነታቸው የሚጎድላቸውን የሚሞላላቸው መሆኑን ለመግለጥ፤ (1ተሰ. 3፡10)፤ ኢየሱስ ፈቃዱን እንዲያደርጉ አማኞችን በመልካም ነገር ሁሉ የሚያስታጥቃቸው መሆኑን ለመግለጥ (ያዕ. 1321) እና እግዚአብሔር የተሰቃዩትን «ያበረታችኋል፤ አፅንቶም ያቆማችኋል» (1ጴጥ. 5፡10) ለመግለጥ። እነዚህ ክንውኖች እያንዳንዳቸው አንድን ነገር ወይም ሰው ለታሰበለት ዓላማ ጠቃሚ ማድረግ ሥራቸው ነው። ለምሳሌ፤ መረቦች ሰዎችን በአንድ በተለየ መንገድ እንዲያገለግሉ እንደታወቁ፤ እኛም

እግዚአብሔርን በአንድ በተለየ መንገድ እንድናገለግለው ታቅደናል። ስለዚህ ካታርቲዞ የሚለው ቃል ገላትያ 6፡1 ውስጥ ያገለገለው የተሰበሩ ሰዎችን ለማደስና በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ የሚጠቅሙ እንዲሆኑ መመለስ ለሚል ዓላማ ነው።

እነዚህን ሁለት ቃላት ማወቁ፣ አንድ በደል ምን ያህል ከባድ መሆኑን እና መታለፍ ይገባው እንደሆነና እንዳልሆነ ለመለየት ይረዳህል። በመጀመሪያ «መያዝ» የሚለው ስዕል በእስክሮህ ይኑር። አንድ ኃጢአት አንድን ወንድም የሚጎዳ ወይም ግንኙቱን የሚያበላሽ ካልመሰለ፣ ያ ወንድም ለውጥ የሚያስፈልገው መሆኑን እግዚአብሔር እንዲያሳየው መጸለዩ ይመረጣል። በሌላ በኩል ወንድምህን ኃጢአቱ ቁልቁል የሚጎትተው ከሆነ፣ ሳትዘገይ ወደሱ ሂድ። ሁለቱን፣ የካታርቲዞን መርህ አስታውስ። የዚያ ሰው ኃጢአት መንፈሳዊ ጤንነቱን እየጎዳ፣ ለእግዚአብሔር ጠቃሚ ሰው የመሆኑን ነገር ቀንሶበታል (ሰፊ ክፍተት የአሳ ማጥመጃ መረብን ጠቃሚነት እንደሚቀንስ)? እንዲያ ከሆነ በተረጋጋ ውይይት የሚከናወን «ማስተካከል» ያስፈልጋል። ይህ እንዴት ሊሆን ይችላል የሚለውን ለመመልከት ከዚህ በቀደመው ምዕራፍ ውስጥ ያለውን ታሪክ እንደገና አንብብ።

ልዩ ግንዛቤ

ወደ ሰዎች ሄዶ ጥፋታቸውን ማሳየትን በተመለከተ እንዳንድ መሠረታዊ መመሪያዎችን ካስቀመጥን በኋላ፣ ልዩ ግንዛቤ የሚጠይቁ ጥቂት ሁኔታዎች ወይም አሳሳቢ ነገሮችን ማጤኑ ይረዳል።

ክርስቲያን ወዳልሆኑት መሄድ

ሰዎች ክርስቲያኖች ሆኑም አልሆኑ፣ ስለነሱ ግድ ሊለን እንደሚገባ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምረናል። (ሉቃስ 10፡25-37፣ ገላ. 6፡10)። «ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ኑሩ» (ሮሜ 12፡28) ተብለንም ታዘናል። (ሮሜ 12፡18)። ስለዚህ ከላይ ከቀረቡት መርሆዎች በአብዛኞቹ ክርስቲያን ባልሆኑ ሰዎች ዘንድ ያሉ ግጭቶችን የሚመለከቱ ናቸው። እርግጥ አመለካከታቸውና ፍላጎታቸው የሚለማህ ሆነህ አቀራረብህን ትንሽ ማሻሻል አለብህ። አንድ የተለየ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ከመጥቀስ ይልቅ፣ ብዙዎች የተቀበሉትን ጥቅም ወይም ፋይዳ የሚመለከት ነገር፤

ለምሳሌ ጋብቻ መጠበቅን ወይም ጥሩ ስም ማትረፍን የመሳሰሉትን የሚመለከት ነገር ልታነሣ ትችላለህ። (ይህ ጉዳይ ምዕራፍ 11 ውስጥ ይበልጥ ይቀርባል)። ይህም ቢሆን እንኳን እዚህ መጽሐፍ ውስጥ የተገለጡት አብዛኞቹ መርሆዎች ክርስቲያን ካልሆነ ሰው ጋር የሚፈጠርን ግጭት ለመፍታት ተግባራዊ ሊሆኑ ይችላሉ። በአንዳንድ ሁኔታዎች ደግሞ፣ ሌሎችን ለመርዳት በአስታራቂነት የምታደርገውን የታማኝነት ጥረት እግዚአብሔር በክርስቶስ ወደማመን እንዲመጡ በማድረጊያነት ይጠቀምበታል።

በሥልጣን ላይ ወዳለ ሰው መሄድ

በኃጢአት ወደተያዘ ሰው የመሄድ ኃላፊነትህ ያ ሰው አለቃህ (ለምሳሌ ቀጣሪህ ወይም የቤተክርስቲያን ሽማግሌ) በመሆኑ ምክንያት አይሻርም። እነዚህ ሰዎች እንዳንተ ሰዎች ስለሆኑና ኃጢአት ስለሚሠሩ፣ ያንተን የማስተካከል እርዳታ ይፈልጋሉ (1ጢሞ. 5፡19-20)። እርግጥ ነው እንዲህ ካለው ሰው ጋር በምትነጋገርበት ጊዜ ቃላትህን በመምረጥ ረገድ መጠንቀቅ አለብህ። በአክብሮት ተናገር። የሰውዬውን ሥልጣንም እንደምታከብር አረጋግጥ (ለምሳሌ ዳን.1፡11-14)። ይህን ስታደርግ አስፈላጊዎቹን ለውጦች ማበረታታት ብቻ ሳይሆን፣ ያ ሰው ለአንተ ያለው ከበሬታ እንዲጨምር ታደርጋለህ (1ሳሙ. 25፡23-35)።

ጥቃትን ማስተካከል

ለመፍታት በጣም ከሚያስቸግሩ ጉዳዮች አንዱ፣ በሥልጣን ታግዞ የሚደረግ ጥቃት፣ ማለት አካላዊ ወይም ወሲባዊ ጥቃት ነው። ተጎጂው ጎጂውን በቀጥታ ሄዶ ማናገር የማይታሰብ ነገር ነው። በአብዛኛው ሁኔታ አንድ ተጎጂ ከጎጂው ጋር በግል መነጋገሩ በብዙ ሁኔታዎች የሚደገፍ አይደለም። ጉዳት የሚያደርሱ ብዙ ሰዎች፣ ሌሎችን በማሳመንና በማስፈራራት ሥራ የተካኑ ስለሆኑ፣ ውይይቱን እንደተጨማሪ ጉዳት የማድረሻ ዕድል ይጠቀሙበታል። ስለሆነም ፊት ለፊት በማነጋገሩ ሂደት ውስጥ ሌሎችን ማስገባቱ ብዙ ጊዜ እጅግ ይመረጣል።

ጉዳት አድራሹ ክርስቲያን ከሆነ፣ ኃጢአቱን ማሳየት፣ እውነተኛ ፀፀትና ንስህ እንዲኖር ማድረግ፣ በምክር መርዳትና ለሚመጣው ሕጋዊ ተጠያቂነት እንዲገዛ የመንገሩ ኃላፊነት የቤተክርስቲያኑ ነው። ይህ በነገሩ ውስጥ የመግባት ድርጊት፤

የመንግሥት ባለሥልጣናት ጉዳቱን በተመለከተ ከሚወስዱአቸው እርምጃዎች ጋር በመተባበር ሊወሰድ የሚችልና መቻልም ያለበት ሊሆን ይገባል።

በዚሁ ጊዜ ቤተክርስቲያን የጉዳቱ ተጠቂ የሆነውን ሰው በፍቅርና በትጋት ልታገለግለው ይገባል። ይህ ቤተክርስቲያን ተጎጂውን በተገቢው መንገድ በመከላከል ረገድ ማድረግ የነበረባትን አለማድረግን፣ እንዲሁም አስፈላጊውን ምክር አለመስጠቷን አምኖ መቀበልን እና ወደፊት ተመሳሳይ ጉዳት እንዳይፈፀም ፖሊሲዎችንና ድርጊቶችን አለማወጣትን አምኖ መቀበልን ይጠይቃል።

አልፎ አልፎና በተደጋጋሚ ሂድ

ብዙ ልዩነቶችና ጥቃቶች ከተግባራዊ ስህተትነት ይልቅ ያለመግባባት ውጤቶች መሆናቸውን ማስታወሱ ብልህነት ነው። ስለዚህ ወደ ሌላ ሰው በምትቀርብበት ጊዜ፣ በጊዜያዊ ሁኔታ ይሁን፣ ስህተት ስለመፈጠሩ ግልፅና ከምንጩ የሆነ እውቀት ከሌለህ ለሌላው ሰው ግልፅ ሁንና ይህን ሁኔታ በትክክል ያልዳሰስከው መሆንህን እንዲጠራጠር ዕድል ስጠው። ጥንቁቅና ከትክክለኛ አእምሮ የሆነ አሠራር፣ ራስን ለመከላከል የነገር ማፍረሻ ከማቅረብ ይልቅ፣ ዘና ያለ ሃኔታ በመፍጠር ቅን ውይይትን ያበረታታል።

የመጀመሪያ ቅን ውይይትህ ላይሳካ የሚችል መሆኑን ለመቀበል ተዘጋጅ። የምታናግረው ሰው ቅንነትህን ሊጠራጠር ወይም ልዩነቶችን እንዲህ ባለው ቀጥታና ሐቀኛ መንገድ የማየቱን ሁኔታ ያልለመደው ሊሆን ስለሚችል፣ በማስታረቅ ጥረትህ የመጀመሪያው መከራና በቀጣዩቹ ቀናት የምትከተኩታቸው ፍሬዎች ከመዝራት የበለጠ ነገር ሊከውን አይችልም። ማቴዎስ 18:15 ውስጥ ያለውን «ሄደህ» የሚለው ግሪክኛ ግሥ ቀጣይ ድርጊትን ነው የሚያመለክተው። የመጀመሪያው መከራህ ባይሳካልህ፣ ስህተቱ ምን እንደሆነ ለይና እወቅ (ምናልባት የዚህን መጽሐፍ ክፍሎች በመዳሰስ)፣ ተገቢ የሆነውን ምክር ፈልግና ስህተቶችን እስተካክል። ለሌላው ሰው የማሰቢያ ጊዜ ስጠው (እግዚአብሔርም እንዲሠራ ጊዜ ስጠው)፣ ከዚያም እንደገና ሂድ። ቀጣይ የግል ውይይቶች ትርጉም አልባ እስኪሆኑና ጉዳት የሚያስከትሉ እስኪመሰሉ ድረስ ግጭቱን በግል ለመፍታት የምታደርገውን ጥረት አጠናክረህ ቀጥል። እዚህ ደረጃ ላይ ስትደርስ፣ ነገሩን ሙሉ በሙሉ መተው የሚሻል መሆኑንና አለመሆኑን መርምር። ይህን ማድረግ ተገቢ

ካልሆነ፣ ከሌሎች እርዳታ መፈለግ ይኖርብህል። ይህ አሳብ ምዕራፍ 9 ውስጥ ይቀርባል።

ግንዱ ከዓይንህ ውስጥ ከወጣ በኋላ

ሊየሱስ ማቴዎስ 73-5 ውስጥ እንዳስተማረው፣ ለችግሩ መፈጠር አንተ ስለነበረህ ድረሻ ንስህ ላትገባ፣ ከሌሎች ጋር ስለስህተታቸው ለመነጋገር አትሞክር። የሊየሱስን ትምህርት በምትከተልበት ጊዜ፣ የአንተ ኑዛዜ፣ እንዳንድ ጊዜ ሌላው ሰው ኃጢአቶቹን እንዲያምን ያበረታታዋል። እንዲህ የመተባበር አፅፋ የሚሰጡት ግን ሁሉም አይደሉም። በሌላ በኩል ሌላው ሰው ለተፈጠረው ችግር ትንሽ ኃላፊነትን ይቀበል ወይም አይቀበል ይሆናል። እንዲህ ያለው ሁኔታ ደስ በማያሰኝ ሥፍራ ያስቀምጥህል። የሰውዬውን ስህተቶች ማውጣትህን ብትገፋበት፣ ራስህን ተከላክልህ ማለት ነው። ከዚህም የተነሣ ቀደም ሲል ያደረግከው ኑዛዜ የይምሰል እንደሚሆን አመን። በሌላ በኩል የሌላውን ሰው ስህተቶች እንስተህ ላትነጋገር ብትሂድ፣ የሰውጥን አስፈላጊነት ሳይጨብጥ ይቀራል። ታዲያ ምን ታደርጋለህ? ባጠቃላይ አነጋገር፣ ልንከተላቸው የሚገቡ አራት አቅጣጫዎች አሉ፡

1. ጉዳዩን በቀላሉ ልታልፈው ትችላለሁ። ለችግሩ መፈጠር ስለነበረህ ድርሻ ንስሐ ግቡ፣ ሌላው ሰው ያደረገውንም ተወውና ሕይወትህን ቀጥል። የሌላው ሰው ኃጢአት በአንፃራዊነት ቀላል ከሆነና ግንኙነታችሁን ለዘለቄታው የማይጎዳ ከሆነ ይህ መንገዱ ተገቢ ይሆናል። በተጨማሪም በተፈጠረው ነገር ውስጥ ያለህ ድርሻ ከሌላው ሰው ድረሻ በክብደት የሚሰልጥ ከሆነ፣ ስለሌላው ሰው ስህተቶች እንዳች ነገር ከማለት ይልቅ፣ ለምትፈልገው ለውጥ ያለህን ትኩረት ከፍ ልታደርገው ይገባል።

2. የሌላውን ሰው የይስሙላ ኑዛዜ መነሻ በማድረግ ልትሠራ ትችላለሁ። ያንተ ንስሐ፣ ሌላው ሰው አንድ ነገር እንዲታደርግ ያበረታታው ይሆናል፤ ፍፁም ያልሆነ፣ ወይም በግማሽ ልብ የተደረገ ቢሆን ማለት ነው። (ለምሳሌ፡ «እኔም ትእግሥት ያጣሁ ይመስለኛል») «ጥፋቱ ያንተ ብቻ አይደለም» «የተናደድክበት ምክንያት ገባኝ») የሚል ዓይነት። እንዳንድ ጊዜ ከሌላኛው ሰው ንግግር በመነሣት ወደ በለጠ ዝርዝር መሄዱ ተገቢ ነው። ልትናገር የምትችላቸው ጥቂት

ምሳሌዎች እነሆ፦

«ተናደህ እንደነበር በማመንህ አመሰግናለሁ ቦብ፤ ያ ሁኔታህ ምን እንዲሰማኝ እንዳደረገልክ ልግለጽልህ?»

«እንዲህ በማለትህ አመሰግናለሁ፤ የፈጸምኸው ስህተት ምን ይመስልህል?»

«ለምን የተናደድኩ ይመስልህል?»

3. አሁን ስለሌላው ሰው ኃጢአት መናገር ያስፈልግህል። ችግሩ ከባድ ወይም የሌለው ሰው ዝንባሌና ፀባይ የሚጎዳ ሊሆን በፍጥነት ይህን ማድረግ ተገቢ ይሆናል፤ ያለዚያ ተጨማሪ ችግሮች ይፈጠራሉ። በሌላ ሰው ፀባይ ላይ የምትሠራ ከሆንክ፤ እሱ ወይም እሷ ዓላማህን የሚጠራጠሩበትን ሁኔታ ለመቀነስ ንግግርህን ቀደም ብለህ በጥንቃቄ አቅድ። ለምሳሌ፦

«ይቅርታ ስላደረክልኝ አመሰግንሃለሁ ቢል፤ ወደፊት ንግግራን ለመቆጣጠር እጥራለሁ። እንደውም ሁለተኛ እንደቀድሞ ስናገር ከሰማሽኝ ብትነግረኝ ደስ ይለኛል። እንዲሁም ወደፊት እንዲህ ያሉትን ችግሮች ለማስወገድ የሚረዱና ለየት ባለ ሁኔታ ልታደርግ የምትችላቸው ነገሮች እንደሚኖሩም አምናለሁ። ምን ማለቴ እንደሆነ ልናገር?»

«ለንዳ፤ ግዴለሽ ንግግሮቼ ይህ ችግር እንዲፈጠር ድርሻ የነበራቸው መሆኑ ምንም እያጠያይቅም፤ ስለአበሳጩሁሽ በእርግጥ አዝናለሁ። ለዚህ ችግር መፈጠር በምን ሁኔታ የራስሽን ድርሻ እንዳዋጣሽ የተረዳሽ ስለመሆንሽ እርግጠኛ አይደለሁም። ነገሩን ለመተው የመፈለግ ያህል፤ ችግሮቻችንን ሁሉ አውጥተን ካልፈታናቸው፤ ተመሳሳይ ችግሮች እንደገና ይገጥሙናል ብዬ እሰጋለሁ። ይህን ነገር በተመለከተ ፀባይሽን እንዴት እንደተረዳሁት ልግለጥ?»

4. ፊት ለፊት መጎፈጡን ለሌላ ጊዜ ልታስተላልፈው ትችላለህ። ነገሩ አስቸኳይ ካልሆነና ቶሎ ፊት ለፊት መገናኘቱ ወይም መጋፈጡ ውጤት የሚያስገኝ ካልመሰለህ ይህን ማድረግ ተገቢ ነው። ስለ ስህተትህ በእውነት ንስሐ ከገባህና ዝንባሌህን፤ እንዲሁም ፀባይህን ለመለወጥ በቅንነት በመጣጣር ላይ ከሆንክ የተለያዩ ውጤቶች ይከሰታሉ። በመጀመሪያ፤ የሌላው ሰው ስህተቶች

በመሰረቱ የጎሱ አይደሉም ብለህ የኋላ ኋላ ትወስን ይሆናል። እንዲህ ከሆነ፤ ነገሩን ማንሳት አስፈላጊ አይሆንም። ሁለተኛ፤ ራስህን ለመለወጥና ግንኙነትህን ወደነበረበት ለመመለስ የምታደርገው ጥረት፤ በሌላው ሰው ላይ የህሊና ወቀሳ በማሳደር፤ ወደአንተ መጥቶ ያለፈ ስህተቱን እንዲያምን ያነሳሳው ይሆናል። ሦስተኛ፤ በተመሳሳይ ጉዳይ በኋላ ከተደገመና የአንተን ስህተቶች በተመለከተ አስፈላጊውን አድርገህ ከሆነ፤ ጉዳት አድራሽን ለማነጋገር የተሻለ ሁኔታ ይፈጠርህል። ያንተ መፀፀትና የፀባይህ መለወጥ ሌላው ሰው ጥፋተኛነትን ወደአንተ ለማዛወር የሚያደርገውን ጥረት ፤ ልጥ አስቸጋሪ ስለሚያደርግበት፤ በመጨረሻ መጥፎ ድርጊቱን በማመን ለመለወጥ ጥረት ያደርጋል።

ስህተትህን ለሌላው ሰው መናዘዝ የሚያስፈልግህ መሆኑን ካወቅህ፤ በውይይቱ ወቅት ሰውዬው ስለሠራቸው ስህተቶች መናገሩ ተገቢ መሆኑና አለመሆኑን ለመለየት በቅድሚያ ጸልይ፤ አስብም። ሌላው ሰው ስህተትህን በማመንህ የሚሰጠው አፀፋ ምን መሆኑን አስክታውቅ ድረስ፤ በጉዳዩ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ለመስጠት ባትችልም፤ ከግንኙነትህ በፊት ቢሆንም እንኳን በአእምሮህ ጊዜያዊ አቅድ ይነገር። ይህ ግድ የለሽ ቃላትን ከመናገር ይጋርድሃል፤ እንዳውም ለሌላኛው ሰው ገንቢ ነገርን እንድትናገር ያስችልሃል።

ፍሬ ነገርና ትግበራ

የሌሎችን ኃጢአት በቀላሉ ዝም ብሎ ማለፉ ከሁሉ የሚመረጥ ነገር ቢሆንም፤ ይህን ማድረግ መለያየትን የሚያራዝምበትና ሰዎች በሚጎዳ ሁኔታ ድርጊታቸውን እንዲገፉበት የሚያደርግበት ጊዜ ይኖራሉ። አንድ ሰው ባንተ ላይ ቅሬታ ያለው መሆኑን ካወቅህ፤ በተቻለ ፍጥነት ሂድና ስለተፈጠረው ቅሬታ ተነጋገር። በተመሳሳይ ሁኔታ የአንድ ሰው ኃጢአታዊ ድርጊቶች እግዚአብሔርን የማያከብሩ፤ ግንኙነቶችህን የሚያበላሹ፤ ሌሎችን የሚጎዱ፤ ወይም እራሱን ሰውዬውን የሚጎዱ ከሆኑ፤ ልታደርጋቸው ከሚቻሉህ የፍቅርና ክልብ ከሆኑ ነገሮች አንዱ፤ ሄደህ መለወጥ የሚያስፈልገው መሆኑን እንዲመለከት መርዳት ነው። በእግዚአብሔር ጸጋ እና በትክክለኛ ቃላት ለማካኝነት (ይህ የአንተን ኑዛዜ ያጠቃልላል) እንዲህ ያሉት ውይይቶች ብዙ ጊዜ ወደቀድሞ ሰላምና ጠንካራ ግንኙነቶች ይመራል።

በአሁኑ ጊዜ አንድ ግጭት ውስጥ ገብተህ ከሆነ፤ ከዚህ በታች ያሉት አሳቦች በዚህ ምእራፍ የቀረቡትን መርሆዎች እንድትተገብራቸው ይረዱሃል።

1. አንድ ሰው በአንተ ላይ አንዳች ቅሬታ አለው ብለህ የምታምንበት ምክንያት አለህ? ከሆነ ለምን?
2. በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሌላው ሰው ኃጢአት የሠራው እንዴት ነው?
3. የደረሰብህን ጉዳት በዝምታ ማለፉ ይሻላል፤ ወይስ ወደሰውዬው በመሄድ ስለጉዳቱ መነጋገር? በእያንዳንዱ ድርጊትና ሂደት ይገኛሉ ተብለው የሚታሰቡ ጥቅሞችና ያጋጥማሉ የሚባሉ እንቅፋቶች ምንድናቸው?
4. የለላው ሰው ኃጢአት በዝምታ የማይታለፍና ከባድ ነው? ይበልጥ በግልፅ ሲገለጥ፦
እግዚአብሔርን አያክብርም? ካላክበረ እንዴት?
ግንኙነትህን በማበላሸት ላይ ነው? ከሆነ እንዴት?
ሌሎችን በመጉዳት ላይ ነው? ከሆነ እንዴት?
ሰውዬውን እራሱን በመጉዳት ላይ ነው? ከሆነ እንዴት?
ሰውዬው ለጌታ ያለውን ጠቃሚነት ያሳንሰዋል?
5. ከሰውዬው ኃጢአቶች የትኛው ነው ውይይት ሊደረግበት የሚገባው?
6. ወደሰውዬው ለብቻ መሄድ ነው የሚሻለው? ወይስ ወደያውኑ ሌሎች ሰዎችን ማካተት? ለምን?
7. ጉዳዩን በቀጥታ ማንሳቱ ነው የሚመረጠው ወይስ ሰውዬው ቀጥተኛ ባልሆነ ዘዴ መልስ ቢሰጥ? ውይይትን ለመጀመር፤ እንዴት ነው በታሪክ፤ በማመሳሰል፤ ወይም የጋራ ጥቅም ባላቸው ነጥቦች ለመጠቀም የምትችለው?
8. ሌላው ሰው ስለፈፀመው ስህተት ከመናገርህ በፊት፤ የራስህን ኃጢአት ቶች ለመናገር ትፈልጋለህ? እንዲያ ከሆነ፤ ሌላው ሰው የራሱን ኃጢአት ባይቀበል ምን ታደርጋለህ?
9. በዚህ ምዕራፍ በትምህርትነት በቀረቡ መርሆች ላይ የተመሠረተ ጸሎት በመመዝገብ ወደጌታ አቅርቦው።

እውነትን በፍቅር ተነጋገሩ

ይልቁንም እውነትን በፍቅር የተነጋገርን፤ ራስ ወደሆነው ወደ እርሱ በነገር ሁሉ እናድጋለን እርሱም ክርስቶስ ነው።

ኤፌሶን 4፡15

ቃላት በሁሉም ግጭቶች ውስጥ ማለት ይቻላል፤ ቃላት ቁልፍ ሚና ይጫወታሉ። ቃላት በተገቢው መንገድ ጥቅም ላይ ሲውሉ፤ መግባባትን በመፍጠር ስምምነትን ያበረታታሉ። አግባብ ባልሆነ መንገድ ጥቅም ላይ ሲውሉ ግን ብዙ ጊዜ አለመግባባትን በመግባባት ሰዎችን ይበልጥ ያራርቃሉ። አንድን አለመግባባት በምትፈታበት ጊዜ ቃላትህ ከጥሩነት ይልቅ የበለጠ ጉዳት የሚያስከትሉ ቢመስሉ፤ ተስፋ አትቀረጥ። በእግዚአብሔር እርዳታ በሚያንፅ መንገድ የመግባባት ችሎታህን ታሻሽላለህ። በዚህ ምዕራፍ አንዳንድ መሠረታዊ የተግባባት መርሆችን እንመለከትና፤ በግጭት መካከል ልንጠቀምባቸው የምንችልባቸውን የተለዩ መንገዶች እንመረምራለን።

በወንጌል ዓማካይነት ተስፋ አምጣ

አንድ ሰው ቅር ሲያሰኘኝ ወይም ሲያስቀይመኝ የማደርገው ተፈጥሯዊ ዝንባሌ «ሕጉን» ይገፍ የሠራቸው ስህተቶች ምን እንደሆኑና ለማስተካከል ምን ማድረግ እንደሚገባው እየደስኮርኩ ክርሱ ጋር መጋፈጥ ነው። ይህ አቀራረብ ባጠቃላይ ሰዎችን፤ እራሳቸውን፤ ተከላካዮችና ስህተታቸውን ለመቀበል ፈቃደኝነት የሌላቸው ያደርጋቸዋል። ይህ ደግሞ ግጭቱን ያባብሰዋል።

ጉድለታቸውን በተመለከተ ሌሎች ሰዎችን የምቀርብበትን የተሻለ መንገድ

ሲያስተምረኝ ጌታ በፀጋው በመሥራት ላይ ነው። እኛ ይገባቸው ከመሄድ ይልቅ ወንጌል ይገባ የምሄድበትን መንገድ በመማር ላይ ነን። በሌላ አነጋገር፤ ሰዎች ምን ማድረግ እንዳለባቸው ወይም ሳያደርጉ የቀሩት ምን መሆኑን እየገነርኩ ከመኖር ይልቅ፤ እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል ስላደረገላቸው፤ አሁንም በሚያደርግላቸው ነገር ላይ ማትኮርን በመማር ላይ ነን። ይህ አቀራረብ በመላው መጽሐፍ ቅዱስ የተገለጠና እናደርገውም ዘንድ የሚገባ ነው።

ኢየሱስ ከሳምራዊቱ ሴት ጋር ያደረገውን ውይይት እንደገና ተመልከት። በኃጢአት የተሞላ ሕይወቷን እያነሣ ከማረቅ ይልቅ ብዙ ጊዜውን ያሳለፈው፤ ስለድነት፤ ዘላለማዊ ህይወት፤ እውነተኛ እምልኮ እና ስለመሲሐ መምጣት (ዮሐ. 4፡7-26) ውይይት ውስጥ በማስገባት ነው። ለዚህ ወንጌል ተኮር ለሆነ አቀራረብ በጉጉት መልስ ሰጠች፤ የመከላከል አቀራረቧን ተወች፤ እናም በክርስቶስ ኢየሱስ አመነች። ምንም እንኳን ኢየሱስ ልብ ደንዳናዎቹን ፈረሳውያን በገለፀ ጊዜ፤ ይህን መንገድ ያልተከተለ ቢሆን አብዛኛውን ጊዜ ሰዎችን ወደ ንስሐ ለማምጣት ይጠቀምበት የነበረው መንገድ የእግዚአብሔርን የይቅርታ የምሥራች ለነርሱ ማቅረብ ነበር። (ለምሳሌ ሉቃስ 19፡1-10 ዴሐ 8፡10-11)።

ሐዋርያው ጳውሎስ ከባድ ኃጢአት ሲያጋጥመው እንኳን ተመሳሳይ አቀራረብ ነበረው። ለቆርንቶስ ሰዎች በፃፈው የመጀመሪያ ደብዳቤው መከፋፈልን፤ የሥነ ምግባር ብልሹነትን፤ መወነጃጀልን፤ ለጣኦታት የተሰው ምግቦችን እና የጌታን አራት አለአግባብ መጠቀምን እንዲሁም መንፈሳዊ ስጦታዎችን የተመለከቱ ጉዳዮችን ማንሣት ነበረበት። እነዚህን አስከፊ ኃጢአቶች ከማንሣቱ በፊት ግን፤ ፀጋ በተሞላት ሰላምታዎቹ እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል ለቆርንቶሳውያን ያደረገላቸውን ነገር በማስታወስ የይቅርታና ለውጥ ተስፋን አቅርቦላቸዋል።

በቆርንቶስ ላላቸው የእግዚአብሔር ቤተክርስቲያን በክርስቶስ ኢየሱስ ተቀድሰው፤ የእነርሱና የእኛ ጌታየሆነውን የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ስም በየስፍራው ሆነው ከሚጠሩት ሁሉ ጋር ቅዱሳን ለመሆን ለተጠሩት። -በክርስቶስ ኢየሱስ ስለተሰጣችሁ ጸጋ ዘወትር ስለ እናንተ እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ። ምክንያቱም በማናቸውም ነገር ይሄውም በንግግር ሁሉ፤ በዕውቀትም ሁሉ፤ በእርሱ በልፅጋችኋል፤ ስለክርስቶስ

የመስከርንላችሁ በእናንተ ዘንድ ጸንቶአል። ስለዚህ የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን መገለጥ በጉጉት በመጠባበቅ ላይ ሳላችሁ ማንኛውም መንፈሳዊ ስጦታ አይገኝልባችሁም። በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ቀን ያለ ነቀፋ እንድትገኙ እርሱ እስከመጨረሻው ድረስ አጽንቶ ይጠብቃችኋል። ወደልጁ ወደ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ንብረት የጠራችሁ እግዚአብሔር የታመነ ነው።

1 ቆርንቶስ 12-9

መድረኩን ለንስህና ለለውጥ ማዘጋጀት እንዴት ያለ አስደናቂ መንገድ ነው! ጳውሎስ ለሌሎች አብያተ ክርስቲያንና ግለሰቦች በጻፈው ደብዳቤ ያደረገው ተመሳሳይ ነገርም ነበር። ሁል ጊዜ በትምህርቱና በምክሩ ወይም ግላጌው መካከል ኢየሱስ እንዲኖር አድርጓል። ለምሳሌ ለኤፌሶን ሰዎች በሚጻፍበት ጊዜ የደብዳቤውን የመጀመሪያ ግማሽ የእግዚአብሔርን የቤዛነት ዕቅድ በዝርዝር ለመግለጽ ተጠቅሞበታል። በመጨረሻ በጉባዔ መካከል ያሉ ስህተቶችን ወደማሰየቱ መለስ በሚልበት ጊዜ፤ እንባቢዎቹ ቀደም ብለው በተስፋና በመበረታታት መሠረት ላይ ቆመው ነው የሚያገኛቸው።

ጳውሎስ መገስፅና ትምህርት ካስፈለጋቸው የፊልጵስዩስና ቆላስይስ ሰዎች ጋር በነበረው ግንኙነት ያደረገው ተመሳሳይ ነገር ነው። ሁሉንም ደብዳቤዎቹን የጀመረው እግዚአብሔር ለእነዚህ ሁለት አብያተ ክርስቲያን ወደአደረገው ነገር ትኩረታቸውን በመሳብ ነው (ፊልጵ 1፡3 ፣ ቆላስ 1፡3-23)። ከዚያ ከአንዱ ጉዳይ ወደሌላው በመሸጋገር ላይ እያለ፤ ስለወንጌል መጥቀሱን ይቀጥላል። ለምሳሌ የቆላስይስ ሰዎችን በማመስገን ላይ እያለ በመካከሉ ከዚህ ቀጥሎ ያለውን አንቀፅ ያስገባል። «እንግዲህ የተቀደሳችሁና የተወደዳችሁ የእግዚአብሔር ምርጦች እንደመሆናችሁ ርህራሄን፤ ቸርነትን፤ ጨዋነትንና ትዕግሥትን ልበሱ» (ቆላስ 3፡12)። ይበልጥ ሊያደርጉት ስለሚገባቸው ነገር ከመናገሩ በፊት፤ እነርሱ በክርስቶስ ማን መሆናቸውን ነው ጳውሎስ የሚነግራቸው።

እነዚህ ምንባቦች እንደሚያሳዩት ከሰዎች ጋር ስለስህታቸው ለመነጋገር በምንፈልግበት ጊዜ፤ በስህተታቸው ላይ በማትኮር እንዲሸነፉ የመጫን ዝንባሌያችንን ለመቋቋም እንድንችል ይረዳን ዘንድ እግዚአብሔርን መጠየቅ

አለብን። በእርግጥ አንድንድ ጊዜ ኃጢአታቸውንና ከእግዚአብሔር መንገዶች የወጡት የት መሆኑን ልናሳያቸው ያስፈልጋል። ነገር ግን የቃላቶቻችን ዋና ትኩረት ያ መሆን የለበትም፤ ምክንያቱም ፍርድ ምን ጊዜም ማስከፋቱ አይቀርምም። በዚያ ፋንታ በእግዚአብሔር እርዳታ እርሱ በክርስቶስ ዓማከይነት የኃጢአት ይቅርታ እንደሰጠንና መንገደችንን እንድንቀይር ሊረዳን እንደሚፈልግ ወደሚገልጠው አስደናቂ የምሥራች ትኩረትን በመሳብ ተስፋን እናቀርባለን። ከአንድ ሰው ጋር ስለሀሜት በምትነጋገርበት ጊዜ እንዲህ ልትል ትችላላሁ፡-

«ሆን ብለህ ቢልን ለመጉዳት ያደረከው አይመስለኝም፤ ቃላትህ ግን መልካም ስሙን አጥፍቶት ይሆናል። መልካሙ የምሥራች ግን ኢየሱስ አንተን፤ እኔን፤ ቢልን፤ ሁላችንንም ከኃጢአቶቻችን ነፃ ሊያወጣን መሞቱ ነው። እግዚአብሔር አንድ ማስጠንቀቂያና አስደናቂ ተስፋ ሰጥቶናል። ስህተታችንን ብንደብቅ፤ እስክንለወጥ ድረስ ይቀጣናል፤ ኃጢአታችንን ብንናዘዝ ግን፤ ይቅርታ አድርጎልን ግንኙነቶቻችንን እንደገና ያድስልናል። ኢየሱስ ካደረገልን ነገር የተነሣ ፤ እንዲህ ያለ ተስፋ አለን፤ እርዳታውን ብትጠይቅና በሚያስተምርህ መንገድ እነዚህን ብታደርግ፤ የተፈፀሙ ነገሮች ሁሉ ይወገዳሉ»።

የማስታረቅ ተግባራን በቤቴ፤ በቤተክርስቲያኔ ውስጥ ወይም በመደበኛ የማስታረቅ ጉዳይ ውስጥ ገብቼ በምሥራበት ጊዜ፤ ይህ አቀራረብ ለንስህና ሰላም በር ሲከፍት ተመልክቻለሁ። እግዚአብሔር ባደረገውና በማድረግ ላይ ባለው ነገር ላይ በማትኮር ተስፋ በሰጠህ ቁጥር ሌሎች ሰዎች ያሳሰቡን ጉዳይ ይበልጥ ሊሰሙህ ስህተታቸውን ሊቀበሉ እና ወደ እርቅ አቅጣጫ ሊጓዙ ይችላሉ።

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የማደርገውን የመጨረሻ ለውጥ ከመጀመሪያ አንድ ዓመት በፊት ፤ መጽሐፍ ቅዱስ በልቤ ሥር እስካልሰደደ ድረስ በትምህርቴ፤ እንዲሁም ከሌሎች ጋር በማደርገው ትምህርታዊ ውይይት ወንጌልን ሥር በሰደደ ሁኔታ በተከታታይነት ላቀርብ እንደማልችል ተገነዘብኩ። በተፈጥሮ «ሐግ ተናጋሪ » መሆኔን እግዚአብሔር አሳየኝ፤ ፀጋን በቀላሉ ከማምጣት ይልቅ የሚፈርድ አይነት ሰው ነኝ። ይህን ስረዳ እግዚአብሔር ፍፁም የሆነ የልብ ለውጥ እንዲሰጠኝ የማስበው፤ የምናገረው፤ እና የማደርገው ነገር ሁሉ፤ ወንጌልን ያማከለ እንዲሆን እንዳደርግ ያስችለኝ ዘንድ ጸልይኩ። አንተም ምናልባት ተመሳሳይ ዝንባሌ ይኖርህ ራስህን የመለወጥ አስፈላጊነትን ትመለከት ይሆናል። ከሆነ፤

ክርስቶስ ያዘጋጀልህን ክብር ለማየት ትችል ዘንድ እግዚአብሔር ዐይኖችህን እንዲከፍትልህ ጸልይ። ክርስቶስ በመስቀል ላይ ስለፈጸመው ሥራ በማንበብና በማሰላሰል ደስተኛመሆንን ተማር። ነፍስ፤ አሳቦችህና ትምህርታዊው ውይይትህ በወንጌል የተሞላ ይሆናል። ወንጌል በሌሎች የሕይወትህ ክፍሎች ሞልቶ በመፍሰስ፤ ለሌሎች ተስፋና መበረታታትን ይሰጣል፤ በኃጢአታቸው እንዲጸጹና እንዲለወጡ ስትነግራቸውም እንኳን።

ለማዳመጥ የፈጠንክ ሁኑ

የውጤታማ ግንኙነት ሌላው ባህርይ ሌሎች የሚናገሩትን በጥንቃቄ ማዳመጥ ነው። ይህን ማድረግ ተፈጥሯችን አይደለም፤ ያዕቆብ ለቀደምት ቤተክርስቲያን ይህን ማስጠንቀቂያ ሰጥቷል። «የተወደዳችሁ ወንድሞቼ ሆይ፤ ይህን አስተውሉ ፤ ሰው ሁሉ ለመስማት የፈጠነ፤ ለመናገር የዘገየ፤ ለቁጣም የዘገየ ይሁንኑ» (ያዕ. 1፡19)።

በጥሩ ሁኔታ ማዳመጥ በተለይ ለአስታራቂ ጠቃሚ ነው። ለሌሎች የመረዳት ችሎታዎችህን ያሻሽላል፤ ለጥያቄዎች ሁሉ መልስ የሌለህ መሆንህን እንደተረዳህ ያመለክታል፤ ለሌላ ሰው ሀሳብ እና አስተያየት ዋጋ የምትሰጥ መሆንህን ያሳያል። ሌሎች በሚሉት ወይም በሚያደርጉት ነገር ሁሉ ልትስማማ ባትችልም። ለማድመጥ ፈቃደኛ መሆንህ አክብሮትህን ያሳያል፤ እንዲሁም አመለካከታቸውን ለመረዳት ጥረት ማድረግህን ያመለክታል። ይህ ሁኔታ የጋራ መከባበር ድባብን በመፍጠር ግንኙነትን ለማሻሻል ይረዳል። በእግዚአብሔር እርዳታ ብዙ የማድመጥ ክህሎቶችን ልታዳብር ትችላላህ።

መጠበቅ

ሌሎች ሲናገሩ በትእግሥት መጠበቁ የማድመጥ ቁልፍ ክህሎት ነው። ያለዚህ ክህሎት ብዙ ጊዜ የአንድን ግጭት መሰረታዊ ምክንያት መረዳት አትችልም፤ ተገቢ ያልሆነ አጻፋ በማሳየትም ነገሮችን ታወሳስባቸዋለህ። መጽሐፈ ምሳሌ 18፡13 ይህንን ያስተምራል፤ « የጻድቅ ሰው ልብ የሚሰጠውን መልስ ይመዝናል፤ የክፉ ሰው አፍ ግን ክፋትን ያጐርፋል»። «ሳይሰማ ነገርን በሚመልስ ስንፍናና እፍረት ይሆንበታል» (ምሳሌ 15፡28 ያንጸጽሩት)። የመጠበቅ ክህሎትህን

የምታዳበርበት ብዙ መሠረታዊ መነገዶች አሉ። ሌሎች ስለሚያስቡት ነገር ቸኩሰህ ያለጊዜው ከሆነ ማጠቃለያ ላይ ለመድረስ አትሞክር፤ ጊዜ ስጣቸውና የሚሉትን ሁሉ ስማ። ሰዎች ሲናገሩ ላለማቋረጥ እራስህን ተቆጣጠር፤ ሲናገሩ ያለማቋረጥንም ተማር። በዝምታ ምቹት ይሰማህ ዘንድ ተማር እንዲሁም ሰዎች በመካከል ዝም ሲሉ ምላሽ ለመስጠት አትሞክር። ሰዎች ለሚያመጡልህ ችግሮች ሁሉ ወዲያውኑ መፍትሔ አትስጥ። አንዳንድ ጊዜ የውስጣቸውን አውጥተው የሚነግሩት ሰው ስለሚፈልጉ ነው እንጂ፤ ምን ማድረግ እንዳሚኖርባቸው ያውቃሉ።

በትኩረት ማድመጥ

የሰው አእምሮ አንድ ሰው ከሚናገረው አራት ጊዜ እጥፍ ያህል ሊያስብ ይችላል። ስለሆነም የአንድን ሰው ንግግር በምታደምጥበት ጊዜ አእምሮህ ስለምታደርገው ይበልጥ ያስብ ይሆናል። አእምሮህ እንዲበታተን ከፈቀድክለት ወይም ለምትሰማው ነገር የምትሰጠውን መልስ በማውጠንጠን ላይ ከሆንክ፤ ሌሎች የሚናገሩት ብዙ ነገር ያመልጥሃል። ከሁሉም ይልቅ የሚያነግሩህ ሰዎች ሀሳብህ ወደሌላ መሄዱን ስለሚረዱ፤ ግንኙነት ለመፍጠር የሚያደርጉት ጥረት እንዳልተሳካ ያውቁና ተስፋ ያስቆርጣል።

ሌሎች ለሚናገሩት ነገር ትኩረት የሰጠህ መሆንህን ልታሳይ የምትችልባቸው ብዙ መንገዶች አሉ። ከምታናገረው ሰው ጋር ሁልጊዜ ዐይን ለዐይን ተያዩ፤ አሉታዊ የሆነን አካላዊ ቋንቋን፤ ማለት እጆችህ ማጣመርን፤ እግርን መተምተምን ወይም ዙሪያ ገባውን መመልከትን የመሳሰሉ ነገሮችን አስወግድ። በተቻለ መጠን ሃሳብ የሚበታትኑ ነገሮችን አስወግድ፤ ቴሌቪዥኑን አጥፋ፤ ድምፅ ለመቀነስ በሩን ዝጋ፤ እና ወደሌላ ለማየት በተደጋጋሚ በማትፈተንበት ሥፍራ ተቀመጥ። በመጠኑ ወደ ፊት ዘመም ማለትና እፅፋን የሚያሳይ ሞቅ ያለ የፊት እንቅስቃሴ፤ ለማድመጥ መፈለግን ያመለክታል። ተናጋሪው የሚለውን ነገር ወይም ስሜቱን የተረዳህ መሆንህን ለማሳየት አልፎ አልፎ እራስህን ነቅንቅ። አልፎ አልፎ የሚገለጹ አጠፋዎች ማለት «አሁ» «አሁ» «ገባኝ» እና «ውይ» የመሳሰሉት አፀፋዎች፤ ቃላቶቻቸው ወደአንተ በመዝለቅ ላይ መሆናቸውን ለተናጋሪዎች ይገልፁላቸዋል። ንግግራቸውን እንዲቀጥሉም ያበረታታቸዋል።

ይህ ደግሞ መልስ ከመስጠትህ በፊት የታቻለህን ያህል ብዙ መረጃዎችን እንድታገኝ ያደርግልሃል።

ማብራራት

ማብራራት ተናገሪው የሚለው ነገር የገባህ መሆኑን የምታረጋግጥበት ሂደት ነው። ብዙ ጊዜ ቀጥሎ ያሉትን የመሰሉ ጥያቄና አነጋገሮች አለብት።

«... ማለትህ ነው?»

«ስለ ... ይበልጥ ንገረኝ»

«አንድ ምሳሌ ልትሰጠኝ ትችላለህ?»

«ስለ -- ግራ ተጋብቻለሁ»

«ገብቶኝ ከሆነ እስቲ ...»

እንዲህ ያሉት ቃላት መስማትህንና፤ ስለተነገረው ነገር በማሰብ ላይ መሆንህን ያመለክታሉ። እነዚህ አነጋገሮች የበለጠ መረጃ ለማግኘት መፈለግህንም ስለሚገልጹ ተናጋሪው ስሜቶቹን እና አስተውሎቱን ይበልጥ እንዲያካፍልህ ያበረታቱታል። ሌላው ሰው እንዲህ ላለው አቀራረብ እፅፋ ከሰጠህ፤ ከላይ ካሉት ጉዳዮች አልፈህ በመሄድ፤ ከሥር ያሉትን አሳሳቢ ነገሮችን፤ ዓላማዎችን ስሜቶችን ይበልጥ ግልፅ በሆነ መንገድ ትለያቸዋለህ።

ማንፀባረቅ

ማንፀባረቅ ወይም «በራስ አባባል መግለጥ» ማለት የሌላውን ሰው ዋና ዋና ነጥቦች በራስህ አባባል አሳጥሮ መግለጥና በሚያንጽ መንገድ መልሶ የመላክ ሂደት ነው። ማንፀባረቅ ሌላው ሰው የተናገረው ነገር ይዘትና ከዚያ ጋር የተያያዙ ስሜቶችን የሚመለከት ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ፦

«ስትናገር ለማድመጥ ጊዜ እንዳልሰጠሁ ነው የምታምነው»

«ስለአንተ ያን መናገሪያ በአንተ አመለካከት ተሳስቻለሁ»

«እንግዲያው በአንተ አመለካከት ብዙ ተስፋ የለም ማለት ነው --»

«ይህ ሁኔታ በአንተና በቤተሰብህ ላይ ብዙ ችግሮችን ፈጥሯል»

«ስለ -- ታማኝነቴን ያጎደልኩ መሆኔን ያመንክ ትመስላለህ»

«ለዚህ ኘሮጀክት በእርግጥ ልትጠነቀቅለት ይገባል»

«በእርግጥ እንዳናደርኩህ ተረድቻለሁ»

«በክፍሉ ተማሪዎች ፊት ስለአንተ በሰጠሁት አስተያየት በእርግጥ ተጎድተህ ነበር»

«ሥራውን ላንተ ሳይሆን ለጆን በመስጠቴ የተበላጩህ ትመስላለህ»

ማንፀባረቅ ሌላው ሰው ከሚለው ነገር ጋር እንድትስማማ አይጠይቅም፤ የሌላውን ሰው ሀሳብና ስሜት መረዳት አለመረዳትህን የሚያሳይ ብቻ ነው። ማንፀባረቅ በትኩረት ማዳመጥህንና ተናጋሪውን ሰው ለመረዳት በመሞከር ላይ መሆንህን የሚያሳይ ነው። ሌሎች ይህን ሲረዱ የሚናገሩትን ነገር አይደጋግሙም፤ ለመደመጥ ሲሉም ድምፃቸውን ከፍ አያደርጉም። ማንፀባረቅ ሌላው ሰው የሚለውን ነገር ግልጥ ለማድረግና ብዙ ችግሮችን በአንድ ጊዜ ከመመልከት ይልቅ ውይይቱን በአንድ ጉዳይ ላይ ብቻ እንድታተኩር ይረዳህል። የውይይቱን ፍጥነትም ዝግ ያደርገዋል። ይህ በተለይ ስሜቶች ከፍ ሲሉና ንግግሮች በሚፈጥኑበት ጊዜ በጣም ይጠቅማል። በመጨረሻም ሌሎች የሚናገሩትን መልሶ ማንፀባረቅ አንተ ለመናገር የፈለክውን ለማድመጥ ይበልጥ ፍቃደኞች እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል።

መስማማት

ሌላው ሰው ከሚናገረው ነገር ጋር መስማማት ልዩ ኃይል የተሞላ የማዳመጥ አፀፋ ነው። ይህ ማለት የምትተማመንበትን ነገር ትተዋለህ ማለት ሳይሆን፤ ይልቁንም የማያግቡ ነጥቦችን ከማብራራትህ በፊት፤ እውነት መሆናቸውን የምታውቃቸውን ነገሮች መቀበልህን የሚያመለክት ነው። በመናገር ላይ ካለው ሰው ጋር መስማማት፤ ብዙ ጊዜ ተናጋሪው ወይም ተናጋሪዋ በግልፅ እንዲናገሩና አላስፈላጊ ድግግሞሽን እንዲተው ያበረታታቸዋል።

መስማማት በተለይ የተሣሣትከው አንተ በምትሆንበት ጊዜ በጣም ይጠቅማል። ለምሳሌ ከዚህ በታች ያሉትን የመሰሉ አፀፋዎች በጭቅጭቅና ትርጉም ባለው ውይይት መካካል ልዩነት ይፈጥራሉ።

«ትክክል ነህ። ... እንደዛ ማለቴ ስህተት ነበር»

«አሁን ከተናገርካቸው ብዙዎቹ እውነት ናቸው። ፀባዬን ማስተካከል አለብኝ»

«እንደገና ዘግይቼ በመምጣቴ ለምን እንደተበላጩህ ይገባኛል።»

በተለይ ስህተትህን በሚገልፁበት ጊዜ ከሌሎች ጋር መስማማት፤ ቀላል አይደለም፤ ቢሆንም በማስታረቅ ሃደት ውስጥ ግን ወሳኝ ሚና ይጫወታል። ከሌላ ሰው ጋር በምትነጋገርበት ጊዜ እራስህን ለመከላከል እንድትችል፤ ሌሎችን እንድትወቅስ ወይም በማያግባቡ ነጥቦች ላይ እንድታተኩር የሚገዳደርህን ፈተና እየተከለከልክ እውነቱን አድምጥ። «ይህ ሰው በሚናገረው ወይም በምትናገረው ነገር ውስጥ አንዳች እውነት አለ?» በልና እራስህን ጠይቅ። መልስህ፤ «አዎን» ከሆነ፤ እውነት የሆነውን ነገር ተቀብለህ ወደልዩነታችሁ ከመሄድህ በፊት የሚያስማማችሁን ነገር ለይና እውቅ። እንዲህ ማድረጉ የጥበብና የመንፈሳዊ ብስለት ምልክት ነው። «ጻድቅ ሰው ይቅጣኝ፤ ይህ በጎነት ነው፤ ይገለፀኝም፤ በራሴ ላይ እንደሚፈስ ዘይት ነው፤ ራሴም ይህን እምቢ አይልም» (መዝ. 141:5) «ሕይወት ሰጪ የሆነውን ተግሣጽ የሚሰማ፤ በጠቢባን መካከል ይኖራል» (ምሳሌ 15:31፤ 15:5፤ 17:10፤ 25:12)። በሚቻልበት ጊዜ ሁሉ ከሌላው ሰው ጋር በመስማማት አንዳንድ ጉዳዮችን በቀላሉ ልትፈታና ተጨማሪ ውይይት በሚገባቸው ነገሮች ላይ ልታተኩር ትችላለህ።

አንዳንድ ጊዜ በአንድ ጉዳይ ላይ መሳሳታችንን ለመቀበል ፍቃደኞች ከማንሆንባቸው ምክንያቶች አንዱ፤ ለተፈጠረው ችግር ሁሉ ኃላፊነት የምንወስድ ይመስልብናል ብለን ስለምንፈራ ነው። ይህን መሰናክል የማስወገጃው ተመራጭ መንገድ፤ በጣም ግልጽ በሆኑ ጉዳዮች ላይ ከሌሎች ጋር መስማማት ነው። ለምሳሌ፦

«አሁን እንደሰማሁ፤ የጠቀስከው ክፍል የኔ ጥፋት መሆኑን ለመረዳት ቻልሁ። በስምምነታችን መሠረት የራሴን ድርሻ ባለመወጣቴና ስለአንተ ያለኝን ቅሬታ ለሌሎች በመንገር ነገሮቹ እንዲባባሱ በማድረጌ ተላሽቻለሁ። የፈፀምኩት ሌላ ስህተት አለ ብለህ ታምናለህ?»

«ቃሌን ባለማክበሬ ስህተተኛ መሆኔን እቀበላለሁ፤ ለወደፊቱ ይበልጥ ታማኝ መሆን እንደሚያስፈልገኝም አምናለሁ። ከዚህ ሌላ በዚህ አለመግባባታችን ውስጥ ሌሎች ችግሮች አሉ ብዬ አምናለሁ። ነገር ግን ስለፈፀምከው ነገር ከመነጋገራችን በፊት፤ ሀሳብህን በሙሉ ለመስማት ፈልጋለሁ። የኔ ድርጊት እንዴት እንደጎዳህ በግልጽ ትነግረኛለህ?»

እንዲህ ያሉት አፀፋዎች፤ እውነተኛ ትህትናንና ስሜትህን በጥብቅ መግዛትህን ይጠይቃሉ። እንዲህ ያለው ጥረት ዋጋ አለው። ምክንያቱም፤ እራስን በመግዛት የሚሰጡ አፀፋዎች፤ ስሜታዊ ከሆነ አፀፋ ይልቅ ሰላምን ያመጣሉ። እውነት ከሆነው ነገር ጋር በፍጥነት በመስማማት ለፈፀምከው ድርጊት ጋላፊነትን ተቀብለህ። «መልካም፤ ስለፈፀምኳቸው እንዳንድ ስህተቶች ተስማምተናል። ለዚህ ችግር የራስህን ድርሻ ያበረከትከው እንዴት ነው ብለህ ታስባለህ?» ብትለው፤ ሌላው ሰው ይበልጥ ግልፅ ሆኖ ይቀርብሃል። ስህተትህን የምትቀበል ትሁት ሰው ብትሆን፤ ሌሎችም እንዳንተ ያደርጋሉ።

የጠቢብ እንደበት ፈውስን ያመጣል

የውጤታማ ተግባራት ሦስተኛ ዋና ነገር፤ ከሌሎች ጋር በግልፅ፤ በሚያንፅና በሚያሳምን ሁኔታ መነጋገር ነው። ምሳሌ 12፡18 በተለይ ከዚህ ሀሳብ ጋር ይዛመዳል። «ግድ የለሽ ቃል እንደሰይፍ ይወጋል፤ የጠቢብ እንደበት ግን ፈውስን ያመጣል» ከሌሎች ጋር በጥበብ ለመግባባት የሚረዱ ብዙ ልምዶችና ችሎታዎች አሉ።

ፀጋን ተንፍስ

እዚህ መጽሐፍ ውስጥ እንደተመለከትከው፤ አስታራቂዎች በግጭት ወቅት ለሌሎች ጸጋን የሚተነፍሱ ሰዎች ናቸው። ወደ ውስጥ ያልሳብነውን ወደውጭ መተንፈስ የማንችል እንደመሆናችን ይህ ሂደት ከእግዚአብሔር ጋር በየጊዜው በሚኖረን ግንኙነት ላይ የሚደገፍ ይሆናል። ቃሉን በማጥናት፤ ወደርሱ በመጸለይ፤ ስለምህረቱ በማመስገንና ባገኘው ድነት ደስ እያለን፤ እያመለከነው፤ በጌታ እራት እየተሳተፍን እንዲሁም ከሌሎች አማኞች ጋር ግንኙነት እየፈጠርን የእግዚአብሔርን ፀጋ ያለማቋረጥ «ወደ ውስጥ መተንፈስ» አለብን። በጸጋው በተሞላን መጠን፤ የፈፀምነውን ስህተት ንስሐ እየተናዘዝን፤ በወንጌል ዓማካይነት ለሰዎች ወንጌልን እያደረስን ስህተታቸውን በፍቅር እየገለጽንላቸው፤ እግዚአብሔር ይቅር እንዳለን ስህተታቸውን ይቅር እያልን፤ በቃላቸውና በድርጊታችን የመንፈስ ቅዱስን ፍሬ፤ «ፍቅር፤ ደስታ፤ ሰላም፤ ትእግሥት፤ ቸርነት፤ በጎነት፤ ታማኝነት፤ ገርነት፤ ራስን መግዛት» (ገላ. 5:22-23 እንዲሁም ያዕ.

3፡17-18) እየገለጽን ፀጋን እንተነፍሳለን። ግጭት ውስጥ እያለን እንዲህ ያለውን ፀጋ በምንተነፍስበት ጊዜ፤ ሌሎች ሰዎች ብዙ ጊዜ በኛ በኩል የእግዚአብሔርን ጸጋ ይቀበላሉ። እንዲህ በሚያደርጉበት ጊዜ፤ ራሳቸውን የሚከላከሉበት ሁኔታ ይቀንስና፤ ያሳለበንን ነገር ወደመስማቱ ያዘነብላሉ።

ቅን ፍርድ ሰጥ

ሰዎች በሕይወታቸው ሊለውጡት የሚያስፈልጋቸውን ሥፍራ ልታሳያቸው በመትፈልግበት ጊዜ፤ ከቃላትህ ይልቅ አመለካከትህ ይበልጥ ክብደት አለው። ሰዎች ስለነሱ ፈጥነህ ወደድምዳሜ የምትደርስና ከነሱ ላይ ጥፋት በማግኘት ደስ የምትሰኝ መሆንህ ሊሰማቸው፤ መታረምን እምቢ ይሉ ይሆናል። በጣም ጥሩ የሆነ ነገራቸውን ለማመን የምትሞክር መሆንህን ከገመቱ ግን ያሳሰቡን ነገር ለመስማት ይበልጥ ያዘነብላሉ። ስለዚህ ስለሌሎች ቅንነት የተሞላበት ፍርድ ለመስጠት እንዲያስችልህ እግዚአብሔርን ጠይቀው። (ቅንነት በቀላሉ «አፍቃሪነት» ማለት ነው)።

ቅን ፍርድ መስጠት ማለት፤ ለእግዚአብሔር ካለህ ፍቅር የተነሣ፤ ስለሌሎች በጣም መልካም የሆነውን ነገር ለማመን መጣጣር ነው። ይህን የምታደርገው፤ አመለካከትህን የሚሽር ማስረጃ እስከሌለ ነው። በሌላ አባባል፤ አንድ ሰው የተናገረውን ወይም ያደገውን ነገር በተገቢው መንገድ ሲተረጎም በሁለት መንገድ የሚያስኬሄድ ከሆነ፤ ከአሉታዊው ይልቅ አዎንታዊውን ነገር እንድትይዝ፤ ወይም ቢያንስ ከድምዳሜ ላይ የሚያደርስህ እውነት እስክታገኝ ድረስ ውሳኔህን እንድታዘገይ እግዚአብሔር ይጠይቅሃል። (1ቆሮ. 13፡6፤ ማቴ. 7፡12፤ 22፡39፤ ያዕ. 4፡11-12)

ይህን መርህ አድምጦህ ካልተቀበልክ፤ ሰዎች ስለነሱ ያለህን አመለካከት የደመደምክ መሆኑን ስለሚገነዘቡ፤ ካንተ ጋር መነጋገሩ ትርጉም የለሽ ሆኖ ይሰማቸዋል። ይህ ግንኙነትን ይጎታል። በአንድ በኩል ለአንድ ሰው የመጠራጠር ዕድል ከሰጠኸው ነገሮች መረዳት የሚቻልበትን መንገድ ካመቻቸህ፤ ሐሚትን ካሰወገድክ እና የሱን ወይም የሷን ወገን ታሪክ ለማድመጥ በእውነት ዝግጁ ከሆንክ ድርጊትህ ተግባራትህን ያሻሽለዋል።

እግዚአብሔር እርስ በርሳችን እውነትን እንድንነጋገር ብቻ ሳይሆን፤ «እውነትን በፍቅር እንድንነጋገር» (ኤፌ. 4፡15) እዘናል። የሚበድሉንን ወይም አግባብ ያልሆነ ነገር የሚፈፀሙብንን ሰዎች ያካቲታል (1ኤፕ. 39፡1-ቃስ 627-28፤ ሐዋ. 759-60፤ ሮሜ 12፡14፤ 1ቆሮ. 4፡12-13)። ይህ ሂደት የሚጀምረው፤ በተፈጥሮ በአንተ ዘንድ የሌለውን ፍቅር ልብህ ውስጥ እንዲያኖር እግዚአብሔርን ስትጠይቀው ነው (1ቆሮ. 13፡1-7)። ቀጥሎም ይህን ፍቅር ለሌሎች በትህትናና በትእግሥት እንዲሁም ለእነርሱ በጉነት እና ፍላጎት በእውነት እንደምትጨነቅ በማሳየት ፤ ይህን ፍቅር ለመግለጥ ትችል ዘንድ ችሎታን እንዲሰጥህ እግዚአብሔርን ጠይቀው (ፊልጵ. 23-4)።

እርግጥ ሌሎችን በጥብቅ፤ እንደውም ፍርጥርጥ ባለ ሁኔታ ልትናገር የሚገባበት ሁኔታ ይኖራል፤ በተለይም ሰዎች ጨዋነት ለተሞላበት አቀራረብ ትኩረት ሳይሰጡ ከቀሩና በኃጢአታዊ ባህርያቸው ከገፉበት። ያም ቢሆን፤ መጀመሪያ ጨዋነት ያለበትን አቀራረብ መያዝና እንደአስፈላጊነቱ ጠበቅ ማለቱ ብልህነት ነው (1ተሰ. 5፡14-15)። ጠንካራ ቃላት ተከላካይነትንና ተቃርኖን ያመጣሉ፤ እናም ውይይት አንዴ ይህን አቅጣጫ ከያዘ፤ ወደወዳጅነቱ ሥፍራ መመለሱ አስቸጋሪ ነው።

ጎን ለጎን እንጂ ከሰላይ ሆነህ አትናገር

ለሌሎች ስህተታቸውን ልታሳውቃቸው ስትፈልግ፤ ስህተት የሌለብህ በመምሰልና ካንተ ያነሱ በማስመሰል ዝቅ አድርገህ አትመልከታቸው። ከዚያ ይልቅ በመስቀሉ ግርጌ ጎን ለጎን እንደቆምክ በመቁጠር አነጋግራቸው። አሁንና ሁልጊዜ አዳኝህ የሚያስፈልግህ መሆኑን ግለጽላቸው። ከተመሳሳይ ወይም ሌሎች ኃጢአቶች እንዲሁም ድካም ጋር ትግል እያደረክ መሆንህን ተቀበል፤ እና እግዚአብሔር እንዴት ይቅርታ እንዳደርግልህና እንድትለወጥ ሊረዳህ በእሁኑ ጊዜ በውስጥህ በመሥራት ላይ መሆኑን ግለጥ፤ (የዚህን አቀራረብ ምሳሌ ገፁ ውስጥ ተመልከት)። ሰዎች እንዲህ ያለውን ትህትና ሊመለከቱ በኩራትና ራስን በመከላከል ሁኔታ አፀፋ መሰጣታቸው ይቀንሳል።

ምዕራፍ 5 ውስጥ እንደተመለከትነው፤ የአብዛኛዎቹ ግጭቶች መሠረታዊ ምክንያት፤ ልቦቻችን ውስጥ ያሉትና እኛነታችንን አስከመያዝ እንዲሁም አስከመቆጣጠር ድረስ የበረቱ ምኞቶች ናቸው። እነዚህ ምኞቶች ሀሳባችንን፤ ግባችንንና ድርጊታችንን የሚገዙ ትንንሽ አማልክት ወይም ጣኦቶች መሆን ይጀምራሉ። እነዚህ ጣኦቶች ብዙ ጊዜ ጥሩ ነገሮች ስለሚመስሉንና እንድንፈልጋቸው ስለማያደርጉን፤ ምን ያህል አሳሳችና አጥፊዎች መሆናቸውን ለመመልከት ብዙ ጊዜ የታወርን እንሆናለን። እነዚህ ጣኦቶች እስካልተጋለጡና እስካልተተው ድረስ እውነተኛ ሰላምና እርቅ ተጨባጭ ሊሆኑ አይችሉም።

ለሌሎችን ስለ ኃጢአታዊ ቃላቶቻቸውና ፀባያቸው ማናገሩ ከባድ ነው። በልባው ምን በመከናወን ላይ እንዳለ ማወቁና ስለዚያም ጉዳይ እነሱን ማነጋገሩ በጣም ያስቸግራል። እንደውም አንድ ሰው ኃጢአትነቱ ተለይቶ የታወቀ ፍላጎት ያለው ለመሆኑ በግልፅ ካላመነ፤ በልቡ ውስጥ ያለውን ነገር በእርግጠኛነት ልታውቅ አትችልም። ታዲያ እንዴት ነው ሰዎች ግጭትን የሚያነሳሱ ኃጢአታዊ ፍላጎታቸውን እንዲቀበሉና ጎስህ እንዲገቡ መርዳት የሚቻለው ይቻላል? በጣም የሚመረጠው የመነሻ ነጥብ፤ በራስህ ልብ ውስጥ ስለአገኘኸው ጣኦት በትህትና መግለጥና በእሁኑ ግጭት ወይም በሌሎች ተመሳሳይ ሁኔታዎች ውስጥ እንድትሳሳት እንዴት እንዳነሳሱህ በንስሐ መግለጥ ነው። በተለይ ያዕቆብ 4፡3 እና ማቴ. 15፡19 የመሳሰሉ ጥቅሶችን ጥቀስ፤ እንዲሁም በራስህ ልብ ውስጥ ያሉትን ጣኦታዊ ፍላጎቶች እንድትገነዘብ እንድታስወግዳቸው እግዚአብሔር እንደረዳህ ግለጥ።

ለላው ሰው ይህን ፅንሰ አሳብ ባጠቃላይ መልኩ የሚቀበል ከመሰለ፤ ምናልባት እርሱም በልቡ ባደረው ጠንካራ ምኞት ወይም መልካም ፍላጎት የተገፋፋ መሆኑን ሁኔታው ሊያመለክት ይችላል። ይህ ነገር ሰውዬው እራሱን እንዲመረምርባቸው በምዕራፉ 5 ውስጥ የተጠቀሱት ጥያቄዎች ውጤት ይሆን ይሆናል። በአሳብህ የሚያምን ከመሰለው፤ በእሱ በኩል በጣም ጠንካራ ሆነው ያደጉ ዋና ዋና ፀባዮችን የሚገልጡ ወደሚመስሉ ነገሮች ልታመለክተው ትችላለህ። ምንም እንኳን በራሳቸው ልብ ውስጥ ስላለው ነገር በእርግጠኝነት

ለሰዎች ለመንገር ባትችል ጉዳዩን ልታነሣና የራሳቸውን ልብ እንዲመረምሩና ሁል ጊዜ ግጭት ከሚያስነሱ ጣራቶች እንዲላቀቁ ልታበረታታቸው ትችላለህ።

ትክክለኛ ጊዜ እና ቦታ ምረጥ።

ለውጤታማ ተግባራት ትክክለኛ ጊዜን ማወቅ በጣም አስፈላጊ ነገር ነው። ከተቻለ ከደከመው፣ በሌሎች ጉዳዮች ጭንቀት ውስጥ ወይም በመጥፎ ስሜት ውስጥ ካለ ሰው ጋር ስሜት በሚነኩ ጉዳዮች ላይ ውይይት አታድርጉ። እንዲሁም በቂ ጊዜ ከሌላችሁ በጣም አስፈላጊ የሆነ ነገርን አንስታችሁ በጥልቅ ለመነጋገር ወደሌላ ሰው አትሂዱ።

የምትነጋገሩበትን ቦታም አስቀድመህ በጥንቃቄ አስብበት። በጣም አስፈላጊ ከሆነ፣ ስሜትን በቀላሉ ሊጎዱ የሚችሉ ጉዳዮችን በሰዎች ፊት አታንሳ። ከቴሌቪዥን፣ ከሰዎች ጫጫታ እና ከከፍተኛ ድምፅ ነፃ የሆነ ሥፍራ ፈልግ። ልታናግረው የፈለግከው ሰው የደነገጠ ወይም የተጠራጠረ ከሆነ፣ ደህንነት እንዲሰማው የሚያደርግ ቦታ ምረጥለት፤ ይህ ምናልባት ቤት ውስጥ ሊሆን ይችላል።

በሚቻልበት ጊዜ ሁሉ ከሰውዬው ጋር ፊት ለፊት ተነጋገር።

በምዕራፍ 7 ውስጥ እንደተመለከትከው በተቻለ መጠን ተግባራት (ውይይት) ውጤታማ የሚሆነው የአንድ ለአንድ ግንኙነት ሲሆን ነው። ስለዚህም ሁለት በስልክ ከማነጋገሩ ሰዎች ይልቅ፣ ፊት ለፊት ቢነጋገሩ ይሻላል። ምክንያቱም ሰዎቹ ከቃላት በተጨማሪ የፊት ገጽታን እና አካላዊ ቋንቋንም ማናበብ ይችላሉ። ከደብዳቤዎች ጋር ሲነፃፀር በንግግር የማደረጉ ውይይቶች ሌላኛው ንግግራችሁን የሚያዳምጥበትን ሁኔታ የማጤን፣ ንግግራችሁን በትክክል ካልተረዳው ይበልጥ ግልጽ ለማድረግ ይረዳል። እንዲሁም ወደ ሌሎች ጉዳዮች ከመሸጋገራችሁ በፊት ስለተደረጉት ውይይቶች አስተያየት ለማግኘት ይጠቅማል። እነዚህ ጠቀሜታዎች ትክክለኛ ያልሆነ መላምት ይዛችሁ አላስፈላጊ የሆነ የሚያሳዝን ነገር እንዳትጽፉ ያደርጋችኋል።

በሌላ በኩል ደግሞ ፣ ሌሎች የተግባራት መንገዶች ጠቃሚ የሚሆኑበት ሁኔታ አለ። ለምሳሌ ማህበረሰባችን ልምድ አንድ ሰው እጅግ አስፈላጊ ነገርን ለመወያየት በድንገት ወደ መኖሪያ ቤታችን እንደመጣ አይፈቀድም። ስለዚህ፣

የግል ውይይት ለማመቻቸት በስልክ ማሳወቁ ብልህነት ነው። ጥንቃቄ የሚሹ ነገሮች ካሉ፣ በስልክ በምታደርገው ውይይት ወደ ሰፊ ገለጣ አትግባ። ከዚያ ይልቅ ሌላኛው ሰው እንደተመቸው በቀሎ ልታገኘው እንደምትፈልግ ግለጥለት።

አንዳንድ ጊዜ ደብዳቤዎች ለጠቃሚ ዓላማ ይውላሉ። ልታናግረው የምትፈልገው ሰው ለስልክ ጥሪህ ወይም ለግል ውይይት አምንታዊ መልስ የማይሰጥ ከሆነ፣ ሌላ ግንኙነትን ለመጠየቂያነት አጭር ደብዳቤ መላኩ ብቸኛው መንገድ ይሆን ይሆናል። በደብዳቤ መገናኘት የሚኖርብህ ከሆነ በተቻለ መጠን ግላዊና ጭዋነት የተሞላበት አድርገው ። ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን አትደርድር፤ ይህን ካደረግህ ደብዳቤህ ስብከት ይሆናል። እንዲሁም ቢያንስ በመጀመሪያዎቹ ደብዳቤዎችህ ፣ ራስህን በመከላከል ወይም ያደረከውን ነገር ለማብራራት አትሞክር፤ ምክንያቱም አሉታዊ ትርጉም ይሰጠው ይሆናል። ደብዳቤህን ግንኙነት ለመፍጠሪያነት ተጠቀምበት፤ ዝርዝር ውይይቶችን ለግላዊ ውይይት ጊዜ አቆያቸው። ጊዜ የሚፈቅድልህ ከሆነ፣ የመጀመሪያ የደብዳቤ ረቂቅ ለአንድ ወይም ለሁለት ቀናት አስቀምጠው። እንደገና በምታነበው ጊዜ ከጥቅም ይልቅ ጉዳት የሚያመጡ ቃላትን ታገኝበት ይሆናል። የቅርብ ወዳጅ የሆነ ሰው እንዲያነበው ማድረግም ብልህነት ነው። ምክንያቱም አመዛዛኝ እንባቢ አስፈላጊ ለውጦችን ለይቶ ሊያውቅ ይችላል። (ደብዳቤው የሌላ ሰው ግላዊ ምስጢር የሆነ ነገር ካለበት ግን ማንም ከመመልከቱ በፊት አጥፋው።)

የአንድ ደብዳቤ ጥቅሙ፣ ተደጋግሞ ሊነበብ መቻሉ ነው። ሌላው ሰው ምንም እንኳን በመጀመሪያ ቃላትህን ባይወዳቸው፣ ደብዳቤህን ደግሞ ሲያነባው ተገቢ ሆነው ያገኛቸው ይሆናል። የደብዳቤ አሉታዊ ጎን የአንባቢውን ሰው ሁኔታ አይቶ የማይቀየር መሆኑ ነው። ስለዚህ፣ ምንም እንኳን ደብዳቤዎች ብዙ ጊዜ ጠቃሚ ቢሆኑ፣ ሰዎችን በማስታረቅና ችግሮችን በመፍታት ጊዜ ግን፣ ግላዊ ውይይቶች የላቀ ሥፍራ ይኖራቸዋል።

ከማስታወቅ ይልቅ አላትፍ

ሰዎች በፍጥነት እራሳቸውን ወደመከላከል እንዲገቡ ከሚያደርጓቸው ነገሮች አንዱ፣ ስህተታቸውን በድንገት ለነርሱ ማሳወቅ ነው። የሰዎችን ስህተት በዝርዝርና በቀጥታ መግለጥ ብትጀምር ፣ ጆሯቸውን ዘግተው እፀፋ ጥቃት

መጀመራቸው አይቀርም። ስለዚህ፤ እውነተኛ አሳቢ መሆንን ለሌላው ሰው የሚያሳይ መንገድ ውይይት መጀመርና፤ ራስን መከላከል ባልሆነ መንገድ የምትናገረውን እንዲያዳምጥህ የምታደርግበትን ሁኔታ በጥንቃቄ ማሰብ ብልህነት ነው።

የምታናገረው ሰው የሚያምንህንና ለማንሣት በምትፈልገው ጉዳይ ላይ ጠንካራ ተቃውሞ የማያቀርብ ወዳጅ ከሆነ፤ በእውነተኛነትና በቅንነት ልታናገረው ይገባል። ያለህን አክብሮትና ወዳጅነት ካረጋገጥክ በኋላ፤ ያሳለበህን ነገር በቀጥተኛ አባባል ግለጥ።

በመካከላችሁ ጠንካራ መተማመን ያልተገነባ፤ ወይም ጉዳዩ እራስን የመከላከል ሁኔታ የሚያጭር ከሆነ ግን፤ ያሳለበህን ነገር በተዘዋዋሪ፤ እንዲሁም ልብና እእምሮውን በሚይዝ ሁኔታ ማንሳቱ ጥበበኛነት ነው። ይህን ከማድረጊያ ተመራጭ መንገዶች አንዱ፤ የሌላውን ሰው ልብ በሚነካ ታሪክ መጠቀም ነው። ኢየሱስ በዚህ ዘዴ በመጠቀም ሊቅ ስለሆነ፤ የሰዎችን ልብ ለመማረክ በብዙ ዓይነት ምሳሌዎች ተጠቅሟል (ሉቃስ 10:25-37፤ 11:32)። ነብዩ ናታን ለንጉሥ ዳዊት ጋጢአቱን ሊያሳየው በፈለገ ጊዜ፤ በዚህ አቀራረብ ነበር የተጠቀመው (2ኛው 12:1-13)። ኢየሱስንም ንጉሥ ዳዊት ለአቤሌሎም ይቅርታ እንዲያደርግለት ሊያሳምነው በፈለገ ጊዜ ተመሳሳይ ነገር ነው ያደረገው (2ኛው 14:1-22)።

ተመሳሳዩ፤ ዘዴ በሌላ ሰው ሕይወት ላይ በሚያገለግል ተምሳሌት ወይም ዘይቤያዊ አነጋገር መጠቀም ነው። ይህ የሚያገለግለው፤ ሰዎች እራሳቸው የሚያሳዩትን ባህርይ እንደማሳያነት ለመገልገል ነው (ማቴ. 13:24-33፤ 44-52፤ ማቴ. 18:5-23፤ 20:21)። ይህ ሁኔታ ለሌላው ጠቃሚ የሆነን ነገር ፣ ማለት ቤተሰብን፣ ቤተክርስቲያንን፣ ሥራን፣ ስፖርትን ወይም ታሪክን መጥቀስን ያካትታል። ለምሳሌ ልጄ ዘወትር ማድረግ የሚገባውን ነገር አለመፈፀሙን አስመልክቼ ላናገረው ስፈልግ፤ በወታደር ነክ ዘይቤአዊ አነጋገር አጠቀማለሁ። ወታደሮችን ያደንቃል፤ ስለሆነም በወታደራዊ ሥነ ሥርዓትና አክብሮት ላይ ያለ እምነቱን ሳነሣበት በበለጠ ጥንቃቄ ያዳምጠኛል። ግንኙነታዊ ጉዳዮቼን አስመልክቼ ሴት ልጄን ላናግራት ስፈልግ፤ ካነበበቻቸው ብዙ መጻሕፍት ውስጥ የምታደንቀውን ገፅ ባህርይ እነሣባታለሁ። ታዋቂ ሰው ስለመሆንና ስለግንኙነቶች ታላቅ ጉጉት አላት፤ ስለዚህ ከምትወዳቸው ገፅ ባህርያት ከአንዷ ጋር ሳንጸጽራት

በንቃት ታዳምጠኛለች። በተመሳሳይ ሁኔታ አንድን መጋቢ/ፓስተር በአገልግሎቱ ውስጥ ስለታየ አንድ ጉድለት ላነጋግረው ስፈልግ፤ ብዙ ጊዜ እረኝነትን በሚያመለክት ዘይቤያዊ አነጋገር አጠቀማለሁ፤ ነብዩ ናታን ንጉስ ዳዊትን እንዳናገረው።

የትኛውንም የአቀራረብ ዘዴ ብትጠቀም፤ ግብህ ያሳለበህን ነገር የሌላውን ትኩረት ለሚስብ፤ ፋይዳውን በሚመለከት እና ጉዳዩ በመልካም ሁኔታ የሚፈጸም ስለመሆኑ ተስፋ በሚሰጥ መንገድ መግለጥ ነው። የሌላውን ሰው ልብ ይበልጥ ስትማርክና ስህተቶቹን አሳንሰህ ስትገልጥ፤ ሊያዳምጡህ ይበልጥ ጆሯቸውን ይሰጡሃል።

የተሣሣተ ግንዛቤ በማይሰጥ ሁኔታ ሀሳብህን ለሌሎች በግልጽ አሰረዳ

ብዙ ግጭቶች የሚፈጠሩበት ወይም የሚባባሱበት ምክንያት፤ የሰዎችን አሳብ በተሳሳተ መንገድ ከመረዳት ነው። ሰዎች እውነት ወይም ተገቢ የሆኑ ነገሮችን ይናገሩ ይሆናል፤ ቃላቶቻቸውን በጥንቃቄ ካለመምረጣቸው የተነሣ ግን ፣ ሌሎች በተሣሣተ ሁኔታ እንዲረዱቸውና ጉዳት እንዲያደርሱ በር ይከፍቱላቸዋል። አለመግባባትን ከሚያስወግዱ መንገዶች አንዱ፤ እንደ ኢንጂነርነቴ የተማርኩትን አንድ ህግ ማስታወስ ነው። ሰዎች አሳብህን እንዲረዱ ብቻ መናገሩ በቂ አይደለም፤ በተሳሳተ መንገድ እንዳይረዱህ በግልጽ ተናገር። (ይህ መርህ በተለይ በመሪነት ሥፍራ ላይ ላሉ ሰዎች ጠቃሚ ነው። ንግግራቸው በብዙ ሰዎች ላይ ተፅእኖ ያሳድራል። ለተለያዩ ትርጉሞች ንግግራቸው በር በሚከፍትበት ሁኔታ በሚናገሩበት ጊዜ ደግሞ ላለመግባባትና ለግጭት መድረክ ያዘጋጃሉ)። ስለዚህ፤ ከሰዎች ጋር ስለጠቃሚ ጉዳይ ለመነጋገር በምትፈልግበት ጊዜ ሁሉ፤ በንግግርህ ውስጥ ስለምትጠቀምባቸው ቃላት በጥንቃቄ አስብ፤ ግልጽ፤ ትክክል ስለመሆናቸውና የሚያሳስቡ ነገር የሌላቸው ስለሚሆናቸው እርግጠኛ ሁን። የምትናገረውን ነገር ስብስብ ያለና ግልጥ በማድረግ ግጭት የሚያቀጣጥሉ ብዙ አለመግባባቶችን ልትከላከል ትችላለህ።

ቃላትህን አትዳቸው

ከሰዎች ጋር ስለስህተታቸው ለመነጋገር በምትፈልግበት ጊዜ፤ ቃላትህን

የማቀድን ጠቃሚነት ላጋንነው አልቸልም። ጥንቃቄ የሚሻ ሁኔታ ሲገጥም፤ በጥንቃቄ ማቀድ በተረጋጋ ሰላምና እያደገ በሚሄድ ጠላትነት መከከል ልዩነት ያበጃል። የማቀድ ሥርዓት በመጽሐፍ ቅዱስ በክፍተኛ ሁኔታ ተደግፏል። «በጎ ነገር የሚያቅዱ ግን ፍቅርንና ታማኝነትን ያተርፋሉ» (ምሳሌ 14:22)። በጠቃሚ ጉዳዮች ላይ ወይም ጥንቃቄ ከሚሹ ሰዎች ጋር በምትሠራበት ጊዜ፤ ስለምትናገረው ነገር በቅድሚያ ማሰብ አለብህ። በብዙ ጉዳዮች፤ ቀጥሎ ያሉትን የመሰሉ ብዙ ነገሮችን መጻፉ ብልህነት ነው።

ልፈታቸው ይገባል ብለህ የምታመናቸው ጉዳዮች (በዋና ጉዳዮች ላይ ለማትኮር እንድትችልና በጥቃቅን ዝርዝር ጉዳዮች ትኩረትህ እንዳይበተን ጉዳዩን በተቻለ መጠን ጠበብ አድርግና ግለጠው)

በውይይትህ ውስጥ ሊካተቱ የማይገባቸውን፤ እንዲሁም ሌላውን ሰው ያስቆጡት ይሆናል የምትላቸው ቃላትና አርእስት።

ሌላው ሰው የሚረዳቸውንና ፋይዳው የሆኑ ተምሳሌቶችና ፊሊጣዊ እነጋገሮችንስሜትህን የሚገልጡ ቃላትን (ለምሳሌ፡ አሳስቧል፤ ተስፋ አስቆርቧል ግራ-አጋብቷል፤ ቅር አሰኝቷል)።

ችግሩ በአንተና በሌሎች ላይ ያስከተለው ውጤት መግለጫ።

ለችግሩ መፍትሔ ናቸው የምትላቸው አማራጮችና መፍትሔዎች። መፍትሔ በመፈለጉ ሂደት ውስጥ መተባበሩ የሚያስገኛቸው ጥቅሞች።

የምትናገረውን በምታቅድበት ጊዜ፤ ቃላትህ ፀጋ ያለባቸው፤ ግልጥ እና የሚያንፀቅ እንዲሆኑ ማንኛውንም ጥረት አድርግ። ጥንቃቄ በሚሹና የሀሳብ ልዩነት ያመጣሉ ብለህ በምታስባቸው ጉዳዮች ላይ በምትወያይበት ጊዜ የምትጠቀምባቸውን ቃላት በጽሑፍ መያዙ ይረዳል። ውይይትህን በሙሉ በጽሑፍ መያዙ የሚቻል ባይሆንም፤ የውይይት መክፈቻ አሳቦችህን በጽሑፍ መያዙ ውይይቱ በአዎንታዊ ሁኔታ እንዲጀምር ይረዳል። ለውይይት መጀመሪያነት የሚረዱ ሁለት ምሳሌዎች እነሆ፤

የስልክ ጥሪ፤ «ጂም፤ ዴቭ ነኝ። አርብ እለት ስለተናገርኩት ነገር በጣም አዝናለሁ፤ ካንተ በመራቂም ጥፋተኛ መሆኔን አውቃለሁ፤ በሚቀጥሉት

ሁለት ቀናት ውስጥ ጊዜ ካለህ መጥቼ በግል ይቅርታ ልጠይቅህና የጀመርከውን ፕሮጀክት እንዴት ለመቀጠል እንደምትፈልግ ማወቅ እወዳለሁ»

ፊት ለፊት፡ «ጊዜ ወስደህ ልታናግረኝ በመወሰንህ አመሰግናለሁ። በሥራዬ ደስተኛ አለመሆንህ እሁን ተሰምቶኛል። የሠራሁት ስህተት ካለ ወይም፤ በሥራዬ ላሻሽላቸው የሚገቡ ግልጽ ነገሮች ካሉ ልሰማ እወዳለሁ። በቅርብ ጊዜ ውስጥ ቁጭ ብለን ልንነጋገር እንችላለን?»

እንዲህ ያሉ የንግግር መክፈቻዎች፤ በተጀመረው ጭቅጭቅ ለመቀጠል አለመፈለግህንና አዎንታዊ ውይይት መፈለግህን ያመለክታሉ። ሰውን ለስብሰባ መጠየቅ፤ ስብሰባ አለ ብሎ ከመንገር ያነሰ ማስፈራት ነው ያለው። ይህ አቀራረብ፤ ሌላው ሰው ቢያንስ እንድታናግረው እድል እንዲሰጥህ ያበረታዋል።

የንግግር መጀመሪያ አባባሎችን ከማቀድ ጋር፤ ሌላው ሰው ለምትናገራቸው ቃላት ስለሚሰጣቸው መልሶች ማሰብና እያንዳንዱን ክስተት የምትቆጣጠርባቸውን ሁለት ወይም ሦስት መንገዶች ማሰብ ብልህነት ነው። ሌላው ሰው ያልጠበከውን ነገር ቢናገር እንኳን፤ ያደረከው ዝግጅት ተገቢውን አፀፋ የመስጠቱን ተግባር ያቃለዋል። ለምሳሌ፤ ልታናግረው ያስብከው ሰው ይናደዳል ብለህ ትገምት ይሆናል። አዎንታዊ መልስ ሊሆን የሚችል ነገር እነሆ፡

«ቴድ፤ ብዙ የገንዘብ ጫና ያለብህ መሆኑ ምንኛ እንደሚያበሳጭህ ልረዳ እችላለሁ። መኪናዬን እንደሸጥኩልህ ወዲያውኑ እንድታድሰው መገደድህ ለምን እንዳናደደህም ይገባኛል። ምን ማድረግ እንዳለብኝ እያሰብኩ ስለሆነ የሞተሩ ብልሽት ምን እንደሆነ ይበልጥ ባውቁ ይጠቅመኛል። ለማንኛውም በግል ብንነጋገር በተሻለ ሁኔታ ልንገባባ የምንችል መስለኛል፤ ስለዚህ በዚህ ሳምንት አንድ ምሽት ላይ ወደ አንተ ብቅ ልል እችላለሁ?»

ለተናደደ ሰው አፀፋ በምትሰጥበት ጊዜ፤ «የለዘበ መልስ ቁጣን ያበርዳል፤ ክፉ ቃል ግን ቁጣን ያጭራል» (ምሳሌ 15:1) የሚለውን ቃል አስታውሰ። ለተቆጣ ሰው ዝግ ያለ ድምፅ፤ ዘና ባለ ሁኔታና የተረጋጋ ገጽታ እያሳየህ መልስ ስጥ። የሌላውን

ሰው የቁጣ አገላለጥ በቁምነገር እንደምትቀበለውና፤ እንዲህ ያደረገውን ችግር በመፍታቱ ሂደት ልትረዳት የምትፈልግ መሆንህን በተቻለህ መንገድ ሁሉ ግለጥ። ሊገጥሙህ ለሚችሉ እምቢታዎች እንዴት አፀፋ እንደምትሰጥም አስቀድመህ አቅድና በግልጥ እንዲሁም በተገቢው መንገድ ፍታው።

ሌላው ሰው ከአንተ ጋር ለመገናኘት ፍቃደኛ እንደማይሆን ካመንክ፤ ከዚህ በታች ያለውን አይነት እቅድ ልታቅድ ትችላለህ፡-

«ቱድ፤ በኮንትራታችን መሠረት መኪናዬን መልሼ ለመውሰድ፤ ያስያዝከውን ገንዘብ ለማስቀረትና፤ የእድሳቱን ዋጋ ስለመክፈሉ ጉዳይ እንድትጨነቅ ላደርግህ ሕጋዊ መብት ያለኝ መሆኑን ልነግርህ እፈልጋለሁ። ያን ላደርግ ግን አልፈልግም። አሁንም ቢሆን ጉዳዩ ለሁለታችንም አርኪ በሚሆን መንገድ እንዲፈታ ለማድረግ እፈልጋለሁ። ቢያንስ ስለአቀረብኩልህ አሳብ ለማሰላስል ፍቃደኛ ትሆናለህ፤ ከሁለት ቀን በኋላ ልደውልልህ?»

እንደገና ሌላው ሰው አስቀድመህ ባዘጋጀኸው ጽሑፍ መሠረት መልስ ይሰጠኛል ብለህ አትጠብቅ። ለሚከሰቱ አዳዲስ ነገሮች እንደአስፈላጊነቱ አፀፋ ለመስጠት የተዘጋጀህ መሆን ያስፈልግህል። ይሁን እንጂ፤ አንድን ውይይት በምትጀምርበት ጊዜ፤ ቀደም ብለህ የተዘጋጀህ ከሆንክ፤ በራስህ የምትተማመን ትሆንና የሚከሰቱ ነገሮችን በበለጠ ገንቢ ሁኔታ ልትወጣቸው ትችላለህ። እንደውም፤ ሃሳብህን የመግለጥ ችሎታህ የሚያሳስብህ ከሆነ፤ አንዱ የቅርብ ወዳጅህ አንተን መስሎ ያስብከውን ነገር እንዲያለማምድህ ጠይቀው። ይህ ሁኔታ በመጀመሪያ የሚያስቸግር ይመስላል፤ ነገር ግን በአስቸጋሪ ሁኔታዎች ውስጥ በግልጽ የማሰብ ችግር ላለባቸው ሰዎች ይጠቅማል።

«እኔ» በሚሉ አረፍተ ነገሮች ተጠቀም

ኮርሌቴ ካስተማረችኝ በጣም ጠቃሚ ነገሮች አንዱ «እኔ» የሚል ቃል ባለበት አረፍተ ነገር የመጠቀምን መንገድ ነው። እንዲህ ያሉ አረፍተ ነገሮች ሌላውን ሰው ከመቃወም ይልቅ፤ ስለራስህ መረጃ የሚሰጡ ይሆናሉ። «ምንም የማይሰማህ ነህ» ወይም «ኃላፊነት የሚሰማህ ሰው አይደለህም» በሚሉ ዓይነት

ንግግሮች እንድትጠቀም ይረዳሃል። «እኔ» ያለበት ንግግር ዓይነት ደንብ «እኔ — ይሰማኛል፤ ምክንያቱም — = በመሆኑም —» የሚል ነው። ቀጥሎ ያሉት ምሳሌዎች ከፍተኛን ሥፋራዎች ይሞላሉ።

«በሰዎች ፊት በእኔ ላይ ስትቀልድ መንፈሴ ይጎዳል፤ ምክንያቱም ንግግርህ ጅልና ሞኝ የሆንኩ ያህል እንዲሰማኝ ያደርገኛል። በመሆኑም፤ ሰዎች ወዳሉበት ሥፍራ ከአንተ ጋር መሄድን ወዳለመፈለጉ ደርሻለሁ»
«ቃልህን ለመጠበቅ ባለመቻልህ አዝኛለሁ፤ ምክንያቱም በዚህ ክፍል ውስጥ አንተ ቀልፍ ሚና ትጫወታለህ፤ በአንተ ላይ መተማመኑ ወይም ከአንተ ጋር መሥራቱ አስቸጋሪ እየሆነብኝ ነው» (በፍፁም አታዳምጥም በምትለኝ ጊዜ ግራ ይገባኛል። ምክንያቱም ከሁለት ቀን በፊት ያሳሰቡህን ብዙ ጥልቅ ነገሮች ስታወራልኝ ከአንድ ሰዓት በላይ ቁጭ ብዬ ሰምቼህለሁ። ከዚህ ሌላ ምን ማድረግ እንዳለብኝ በእርግጥ አላውቅም»

«እኔ» ያለባቸው አረፍተ ነገሮች ሦስት ተግባራት፤ ያከናውናሉ። በመጀመሪያ የሌላው ሰው ፀባይ እንዴት እንደሚጎዳህ ለዚያ ሰው ይነግሩታል። እራስህን ግልጽ በማድረግ፤ እራስ ተከላካይነትን ትቀንሳለህ፤ እንዲሁም የምታናገረው ሰው ያለበትን ፍርሃት እንዲናገር ታበረታታዋለህ። ሁለተኛ፤ ይህን የመሰለው እነጋገር ሌላው ሰው ያደረገውንና አንተንም ያሳሰበህን ነገር ግልጽ ያደርጋል። ችግሩን በግልፅ በማብራራትና ተዛማጅ ያልሆኑ ነገሮችን ባለማካተት ሌላውን ሰው የሚያስፈራሩ ነገሮችን ዕድል ትቀንሳለህ። ሦስተኛ «እኔ» ያለበት እነጋገር፤ ጉዳዩ ለአንተ ጠቃሚ የሆነበትንና ከሌላው ሰው ጋር ልትወያዩበት የፈለክበትን ምክንያት ይገልጣል። ሌላው ሰው ያሳሰበህን ነገርና ፀባይ በአንተ (በሌሎችም ሊሆን ይችላል) ላይ የሚያስከትለውን ተፅዕኔ የበልጥ ሲረዳ፤ ለውይይትና ችግሩን ለማስወገድ ይበልጥ የተነሣሣና ፍቃደኛ ይሆናል።

ሚዛናዊ ሁኔታ

ለአንድ ሰው ስህተቱን ልታሳየው በምትሞክርበት ጊዜ፤ ንግግርህን በተቻለህ መጠን ሚዛናዊ አድርገው። ግላዊ ግንዛቤና የስሜቶችህ መግለጫ አንድ ሰው ስሜትህን እንዲረዳ ለማድረግ የሚረዱ ቢሆኑም፤ ብዙ ግላዊ አስተያየቶችና ፍርዶችን የምታጎላ ከሆንክ፤ የምታስተላልፈው መልእክት ያን ሰው ዝቅ

የሚያደርግ ወይም የሚኮንን ይሆናል። ስለዚህ በሚቻልህ ጊዜ ሁሉ በተጨማሪው እውነቶች ተጠቀም።

ይህን በምታደርግበት ጊዜ፤ ላለማጋነን ጥረት አድርግ። «አንተ/አንቺ ሁልጊዜ» «አንተ/አንቺ በፋጹም» እና «ሁልጊዜ» የመሳሰሉት ሀረጎች፤ የምትናገራቸውን ነገሮች ሌሎች በቁምነገርነት የመቀበላቸውን ሁኔታ ይቀንሱታል። ቀጥሎ ያሉት የነዚህ መርሆች ማሳያዎች ናቸው፤

«ሁል ጊዜ ሥራ የምትገባው ዘግይተህ ነው» ከማለት «ባለፉት ሁለት ሳምንታት አምስት ቀን አሥራ እየዘገየህ ነው የገባኸው» በል።

«የልጅህ የትምህርት ቤት ውጤት ደካማ መሆኑን አላወክም?» ከማለት «የጀን የትምህርት ውጤት በሦስት ክፍል ዝቅ ብሏል» በል።

«ማንም ከአንተ ጋር ለመሥራት አይፈልግም» ከማለት «እውነቱን ለመናገር፤ ከአንተ ጋር አንድ ኮሚቴ ውስጥ ላለመሥራት ከምመርጥበት ደረጃ ላይ ደርሻለሁ» በል።

በመጽሐፍ ቅዱስ በጥንቃቄ ተጠቀም

ከሌላ ክርስቲያን ጋር ለመስማማት ውስጥ በምትገባበት ጊዜ፤ መጽሐፍ ቅዱስን እንደተጨባጭ የእውነት ምንጭነት መጠቀሙ ብዙ ጊዜ ይመክራል። ይህ በታላቅ ጥንቃቄ ካልተደረገ ግን፤ ሰዎችን ከማግባባት ይልቅ ያራርቃቸዋል። መጽሐፍ ቅዱስን የውይይቱ አንድ ክፍል በምታደርግበት ጊዜ ልታስታውሳቸው የሚገቡ ጥቂት መርሆዎች እነሆ፤

ኤፌሶን 4:29ን በአእምሮህ ያዝ። ሌሎችን በጌታ ለማነጽ እንጂ ለማፍረሽያነት መጽሐፍ ቅዱስን አትጥቀስ።

አንድን ምንባብ የምትገልጽበት ለታለመበት ዓላማ ስለመሆኑ እርግጠኛ ሁን። አንድን ጥቅስ ከእውዱ በማውጣት ግልጽ ከሆነው ትርጉሙ ውጭ ሌላ ነገር የሚል ለማስመሰል አትሞክር።

የሚቻል ከሆነ ሰዎች ምንባቡን ከራሳቸው መጽሐፍ ቅዱስ እንዲያነቡ አድርግና፤ «የምንባቡ ፍች ምን ይመስለሃል?» ብለህ ጠይቃቸው። የራስህን ትርጉም ከምትጭንባቸው ይሄኛው መንገድ ብዙ ጊዜ የተሻለ

ውጤት ያስገኛል።

መቼ ማቆም እንደሚኖርብህ እውቅ። የምታናገረው ሰው መጽሐፍ ቅዱስን በመጥቀስህ የሚከፋ ከሆነ፤ ነገሩን መተውና እንዲያስብበት ጊዜ መስጠቱ ብልህነት ነው። (መደበኛ የቤተክርስቲያን የሥነ ሥርዓት እርምጃ የመወሰን ጉዳይ ከሆነና ተጠያቂው ግልጽ የሆነን የመጽሐፍ ቅዱስ ማስጠንቀቂያ እንዲሁም ግሳዔ ላለመቀበል የሚሞክር ከሆነ፤ ጥቅሱን መተው ተገቢ አይሆንም)

አስተያየት ጠይቅ

አንድን ሰው በምታናገርበት ጊዜ ዋና ዋና ግቦችህ ተፅዕኖን ከአሳብ ወይም ዓላማ ጋር ማገናኘት ናቸው። በሌላ አነጋገር፤ ለማለት ያሰብከው ነገር በሙሉና በትክክል ወደሌላው ሰው ያደላ ስለመሆኑ እርግጠኛ ለመሆን ትፈልጋለህ። ሌላው ሰው ነገሩን ግልፅ ለማድረግ፤ በማሰብ ወይም ከአንተ አሳብ ጋር በመስማማት አፀፋ ከሰጠህ፤ አሳብህ የገባው ስለመሆኑ ጥሩ ግንዛቤ ይኖርሃል።

ይሁን እንጂ፤ በብዙ ጉዳዮች ንግግርህ በሌሎች ላይ ስላሳደረው ተጽእኖ ለመግለጽ ያስቸግራል። ስለዚህ፤ አንዳንድ ጊዜ ሌላው ሰው አስተያየቱን እንዲሰጥህ መጠየቅ ያስፈልጋል ይሆናል። ይህን ልታደርግ የምትችልባቸው አንዳንድ መንገዶች እነሆ፤

«ይህን በትክክል ስለመግለጫ እርግጠኛ አይደለሁም፤ ምን ተናግሯል ብለህ እንደምታስብ ልትነግረኝ ትፈቅዳለህ?»

«ግራ አጋባሁህ?»

«ሀሳቤን በትክክል ገልጼልሁ ይሆን?»

«ስለሰብሰባው ምን ታስባለህ?»

«ከተናገርኳቸው ነገሮች ከኔ ጋር የምትስማማው በየትኛው ነው?»

የማትስማማበትስ?

ጥያቄህዎችን ማቅረብህ ወይይት እንድትጀምር ያደርግሃል። እንዲሁም የምታናገረው ሰው በሰጠህ መልስ መሠረት ምን ያህል ሃሳብህን እንደተረዳ እንድታውቅ ያስችልሃል። የሚሰጥህን አስተያየት እየተቀበልክ፤ ማብራራት የሚያስፈልጋቸውን ነገሮች እያብራራህ የምትናገረውን ነገር ታስተካክላለህ።

በዚሁ መሠረት ተከታታይ ቃላት በተገቢው መንገድ ከጉዳዩ ጋር የተዛመዱና ውጤታማ ይሆናሉ።

መፍትሔዎችንና አማራጮችን አቅርብ

ከሰዎች ጋር በሕይወታቸው ውስጥ ስላሉ ጉዳዮች በምትነጋገርበት ጊዜ፣ ለተረዳሃቸው ችግሮች መፍትሔ ለመስጠት ተዘጋጅ። አንድ ሰው ካለበት ለስቸጋሪ ሁኔታ የሚወጣበት ተገቢ መንገድ ልታሳየው ከቻልክ፣ ሊያዳምጥህ ይበልጥ ፍቃደኛ ይሆናል። ንስሐና ለውጥን በማበረታታት ሂደት ውስጥ፣ ተስፋ ቁልፍ ድርሻ አለው።

ይህ ሲሆን ሳለ፣ ለጥያቄዎች ሁሉ መልስ ያለህ የሚያስመስል ምልክት እንዳታሳይ ተጠንቀቅ። የምታቀርባቸው አሳቦች መነሻዎች ብቻ መሆናቸውን በመግለጥ፣ ሌላው ሰው ባሉት አሳቦች ሁሉ ላይ ለመወያየት ፈቃደኛ መሆንህን አሳውቅ። ምርጫህን ለእርሱ መንገርና የምርጫዎች ልውውጥ እንዲኖር ማበረታታቱ ይረዳል። ጥቂት ምሳሌዎች እነሆ፤

«(ከንትራቱን ከመተው ስለውሉ እንደገና መወያየትን አመርጣለሁ፤

ስለዚህ የሚመጡ አሳቦችን ለመቀበል ዝግጁ ነኝ፤ ያንተስ ምርጫ

ምንድነው?)»

«(የመጀመሪያው ምርጫዬ ቤተሰቡ በሙሉ ተሰብስቦ ስለአባቴ ንዛዜ ፊት

ለፊት እንዲነጋገር ማድረግ ነው። ምን ይመስልሃል?)»

ውይይትና ምክንያታዊ አስተሳሰብን ይበልጥ ለማበረታታት ስትችል ሰዎች በአንድ አቋም ተገናበው የመቆየታቸው ሁኔታ በጣም ያነሰ ይሆናል። ለሰዎች ችግሮችን ለመፍታት የተለየ መንገድ ካሳየኋቸው እንዲሁም የተለያዩ አማራጮችን በግልጽነት እንዴት መመዘን እንዳለባቸው በምሳሌነት ካሳየኋቸው ወይይቱ ጥሩ ውጤት ያመጣል።

አቅምህን እውቅ

በመጨረሻም፣ ለአንድ ሰው ስህተቱን ለማሳየት በምትሞክርበት ጊዜ ሁሉ፣ ልትሠራቸው የምትችላቸውን ነገሮች በተመለከተ ውሱንነት እንደሚኖር

አስታውስ። ያሳሰቡህን ነገሮች ልታነሣ፤ መፍትሄዎችን ለትጠቀምና ምክንያታዊ አስተሳሰብን ልታበረታታ ትችላለህ፤ ለውጥን በግድ ልታመጣ ግን አትችልም። አንድን ጉዳይ ወደሌላ ሰው አእምሮ እንድታደርስ እግዚአብሔር እንደቃል አቀባይ ይጠቀምብህ ይሆናል፤ የዚያን ሰው ልብ ነክቶ ለንስህ ሊያበቃው የሚችለውም ግን እግዚአብሔር እራሱ ነው። ጳውሎስ ይህን የሥራ ክፍል 2ጢሞ. 224-26 ውስጥ ከዚህ እንደሚከተለው በግልጽ አስገንዝቧል። «የጌታም አገልጋይ ሊጣላ አይገባውም፤ ይልቁን ሰው ሁሉ ገር፤ ለማስተማር ብቃት ያለው፤ ትእግሥተኛም መሆን ይገባዋል፤ እውነትን ወደማወቅ ይደርሱ ዘንድ፤ እግዚአብሔር ንስሐን እንደሚሰጣቸው ተስፋ በማድረግ የሚቃወሙትን በየዋህነት የሚያቃና መሆን ይኖርበታል።»

እዚህ መጽሐፍ ውስጥ እንደተመለከትነው፣ እግዚአብሔር የጠራን፣ ውጤት ሳይሆን ታማኝነት የሚያሳስበን እንድንሆን ነው። በጸሎት የተደገፈ ዝግጅት ካደረግህ፤ እውነትን በፍቅር ከተናገርክና ያሳሰቡህን ነገር ውጤታማ በሆነ መንገድ ለሌላው ሰው ለማስታወቅ ከቻልክ፣ የሌሎች አፀፋ ምንም ሆነ ምን፣ በእግዚአብሔር እይታ ውጤታማ ትሆናለህ (ሐዋ. 20፡26-27)። ከዚያ በኋላ ጉዳዩን እግዚአብሔር ይወስደዋል፤ ያንተ ቃላት በእግዚአብሔር ጊዜ እርሱ የፈለጋቸውን ውጤቶች ያመጣሉ።

ዋና ነገርና ትግበራ

ሮን ክሬይቢል የተባለና የተከበረ አሰታራቂ ክርስቲያን እንዲህ ብሏል፦ «ውጤታማ የሆነ ግላጺ፣ ከረዳትነት እውነትን ወደማሳወቅ፣ የሚመላለስ ሞገስ ያለው ጭፈራ ይመስላል። ይህ ጭፈራ በመማር ላይ ላሉ ሰዎች አስቸጋሪ ወይም ያልተለመደ ይሆንባቸው ይሆናል፤ ቢሆንም ፀንቶ ማከናወኑ ውጤት ያስገኛል። በእግዚአብሔር እርዳታ ሌሎችን የሚያንፃባቸውን ብቻ በመናገር፣ እነሱ የሚሉትን በኃላፊነት ለሚት በማዳመጥና በጥበብ መርሆች በመጠቀም፣ እውነትን በፍቅር መናገርን ትማራለህ። እነዚህን ክህሎቶች ስትለማመድና፣ ከሰዎች ጋር የሚኖርህ የዕለት ተዕለት ውይይት ክህሎቶቹን ስታደርጋቸው ስታዳብር፣ ግጭት በሚፈጥርበት ጊዜ ልትጠቀምባቸው የተዘጋጀህ ትሆናለህ። ፊት ለፊት በፍቅር የመጋፈጥ ክህሎቶችን በማዳበር «የጠቢብ አንደበት ግን ፈውስን ያመጣል»

የሚለውን እውነት አራስህ ትረዳለ።

በአሁኑ ጊዜ ግጭት ውስጥ የምትገኝ ከሆንክ፣ ቀጥሎ ያሉት ጥያቄዎች በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የቀረቡ መርሆችን በሥራ ላይ ለማዋል ይረዱህል።

1. ለፀበኛህ ለራሱ ወይም ስለሱ ለሌላ ሰው በምትናገርበት ጊዜ፣ ለመናገር የምትፈተንባቸው ጎጂ ወይም ዋጋ የሌላቸው ነገሮች ምን ሊሆኑ ይችላሉ?
2. እግዚአብሔር ባደረገውና በማድረግ ላይ ባለው ነገር ላይ በማትኮር ለሌላው ሰው ተስፋን ልታቀርብለት የምትችለው እንዴት ነው?
3. የትኞቹ የማድመጥ ክህሎቶች ናቸው የሚያስቸግሩህ፣ መጠበቅ፣ በውይይት ላይ መገኘት፣ ማብራራት፣ አላብ መስጠት፣ ወይስ መስማማት? እነዚህን ድክመቶች ለማሸነፍ የምታደርጋቸውን አንዳንድ ነገሮች ጻፋቸው።
4. ሌላኛው ሰው ውስጥ ስላለ ጥሩ ነገር ለማመን በመሞከር ላይ ነህ፣ (በጎ ፍርድ ለመስጠት)? ይህን በማድረግ ላይ መሆንክን እንዴት ልትገልጥ ትችላለህ?
5. ለፀበኛህ ስላለህ ፍቅርና ስለምታቀርበው አሳብ ያለህን መጨነቅ ለመግለጥ ምን ለማለት ትችላለህ?
6. ከፀበኛህ ጋር ለመነጋገሪያነት ተመራጩ ሰዓትና ቦታ የቱ ነው?
7. ብልህነት የተሞላው የግነኝነት መንገድ የትኛው ነው? በስልክ ወይስ በደብዳቤ? ለምን?
8. ከዚህ በታች የተጠቀሱትን ጨምሮ መናገርና መናገር የሌለብህን ነገሮች በአጭሩ ጻፍ፤

መፍትሔ ሊሰጣቸው ወይም ሊነሱ በሚገቡ ጉዳዮች
መወገድ ያለባቸው ቃላትና ጉዳዮች
ሌላው ሰው የሚረዳቸውና ፋይዳ የሚሰጣቸው ታሪኮች ወይም
ንፅፅሮች
ስሜትህን የሚገልጡ ቃላት
ግጭቱ በአንተና በሌሎች ላይ የሚያስከትለውን ውጤት
የሚያሳውቅ ገለጻ

በመፍትሄነት በምታቀርባቸው ሀሳቦችና አማራጮች መፍትሄ
ለማምጣት በሚደረጉ ትብብሮች የሚገኙ ጥቅሞች

9. የምትናገረው ነገር የተሳሳተ ትርጉም እንዳይሰጠው ስትል የምትፈልገውን ነገር እንዴት ልታሻሽለው ትችላለህ?
10. የንግግር መክፈቻ አረፍተኛነትህን አቅድ። ተቃዋሚዎች ወይም ፀበኞችህ ለዚህ አረፍተኛ ነገር አፀፉ የሚሰጡባቸው ሦስት መንገዶች ምንድናቸው? ለያንዳንዱ መልሶች እንዴት ነው በሚያንጽ መልኩ መልስ ልትሰጥ የምትችለው?
11. የምትጠቀምባቸውንና «እኔ» ያለባቸውን አንዳንድ ንግግሮች ጻፍ።
12. ሚዛናዊ፣ ወይም በተጨማሪ ነገር ላይ የተመሠረተህ መሆንህን እንዴት ለማሳየት ትችላለህ?
13. ሰው ሊረዳው በሚችለው መንገድ መጽሐፍ ቅዱስን የምትጠቅሰው እንዴት ነው?
14. አስተያየቶችን እንዴት ትጠይቃለህ?
15. በዚህ ምዕራፍ በትምህርትነት በቀረቡት መርሆች ላይ የተመሠረቱ ፀሎቶችን በመጻፍ ወደጌታ አቅርባቸው።

አንድ ወይም ሁለት ሰው ያዝ

«ባይሰማህ ግን፤ ቃል ሁሉ በሁለት ወይም በሦስት ምስክሮች ፊት ስለሚጸና አንድ ወይም ሁለት ሰው ይዘህ እነጋግረው»

ማቴ. 18:16

ባለፉት ምዕራፎች እንደተመለከትነው፤ ክርስቲያኖች ልዩነታቸውን በተቻለ መጠን በግል እንዲፈቱት መጽሐፍ ቅዱስ ያበረታታል። ከእግዚአብሔር ፀጋን ተቀብለን በመጽሐፍ ቅዱስ የሰጠንን መርሆች ከተከተልን፤ ብዙዎቹን ግጭቶች እራሳችን ልንፈታቸው እንችላለን። አንዳንድ ጊዜ ግን እርዳታ ያስፈልገናል። ምዕራፍ ሰባት ውስጥ እንደተመለከትነው፤ ሌላን ሰው ለማነጋገር ከመሞከራችን በፊት፤ እንዳስታራቂ የሚያገለግል አንድ ሰው ማግኘቱ አንዳንድ ጊዜ የሚመረጥበት ሁኔታዎች አሉ። በሌላ ጉዳዮች ልዩነታችንን በግል ለመፍታት ባንችል፤ አንድ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ የተከበሩ ወዳጆቻችንን፤ የቤተክርስቲያን መሪዎችን ወይም ወገንተኛ ያልሆኑ ግለሰቦችንና የእግዚአብሔር ሰዎችን እንዲያስታርቱን መጠየቁ ያስፈልገን ይሆናል። ኢየሱስ እራሱ ግጭት መፍታትን አስመልክቶ ከሌሎች እርዳታ ስለመፈለግ ያስቀመጠው መሪ መንገድ እንዲህ ይላል፤

ወንድምህ ቢበድልህ ሄደህ አንተና እርሱ ብቻ ሆናችሁ ጥፋቱን ንገረው። ቢሰማህ፤ ወንድምህን እንደገና የራስህ ታደርገዋልህ። ባይሰማህ ግን ቃል ሁሉ በሁለት ወይም በሦስት ምስክሮች ፊት ስለሚጸና፤ አንድ ወይም ሁለት ሰው ይዘህ እነጋግረው። እነርሱን ባይሰማ ለቤተክርስቲያን ንገር፤ ቤተክርስቲያንንም ባይሰማ እንደ አሕዛብና አንደቀረጥ ሰብሳቢ ቁጠረው። እውነት እላችኋለሁ፤ በምድር ያሠራችሁት ሁሉ በሰማይ የታሰረ ይሆናል፤ በምድር የፈታችሁት ሁሉ በሰማይ የተፈታ ይሆናል።

ማቴ. 18:15-20

በዚህ ምንባብ ኢየሱስ የሚያስተምረን፤ በኃጢአት የወደቀ ክርስቲያን ወገኖችንን በምን ሁኔታ ልናገለግለው እንደሚገባ ነው። ቶሎ ያልተፈታ ግጭት ኃጢአት ስለሚኖርበት (ያዕ. 4:1)፤ ይህ ምንባብ፤ ለማስታረቅ ተግባር በቀጥታ ሥራ ላይ የሚውል ነው። (ሐዋርያው ዳውሎስ፤ ክርስቲያኖች በመካከላቸው ሕጋዊ ውዝግብ በሚፈጠርበት ጊዜ፤ ከዓለማዊው ፍርድ ቤት ይልቅ በክርስቲያን ወገኖቻቸው በኩል እንዲፈቱት ሲያስተምር ምናልባት ይህን ትምህርት ታላቢ አድርጎ ይሆናል፤ 1ቆሮ. 6:1-8)። በዚህ ምዕራፍ በሂደቱ ውስጥ ደረጃ በደረጃ በመጓዝ፤ አንድ ሰው ከእግዚአብሔርና ከሌሎች ሰዎች ጋር ትክክለኛ ግንኙነት ወደሚያደርግበት ደረጃ እንዲመለስ ለማድረግ በምትፈልጉበት ጊዜ ያን እንዴት ተግባራዊ እንደምታደርጉት እንመለከታለን።

የማቴዎስ 18 ሂደት

ማቴዎስ 18 ውስጥ የቀረበው አጠቃላይ መርህ፤ ግጭት ውስጥ የገቡ ሰዎችን ዙሪያ ክብ በተቻለ መጠን ትንሽና የተቻለውን ያህል ረዘም ያለ እንዲሆን ለማድረግ መሞከር ነው። አንድን ግጭት በግል ለብቻ መፍታት የምንችል ከሆነ እንደዚያ ነው ማድረግ ያለብን። ነገሮችን ብቻችንን ልንፈታ የማንችል ሲሆን ግን፤ ንስህ እና እርቅን ለማምጣት ስንል እንደአስፈላጊነቱ ብቻ ክቡን በማስፋት ከሌሎች ሰዎች እርዳታን መፈለግ አለብን። ይህ የቤተክርስቲያን አካል በመሆን ከሚገኙ ታላላቅ በረከቶች አንዱ ነው፤ አንድን ችግር ወይም ግጭት ብቻህን ለመፍታት በማትችልበት ጊዜ ሁሉ ምሪትና እርዳታ ለመፈለግ ፊትህን ወደ ክርስቶስ አካል ልትመልስ ትችላለህ። ይህ ሌሎችን ወደ ጉዳዩ የማስገባት ሂደት እምስት ደረጃዎች አሉት።

ደረጃ አንድ፤ ጥቃቅን ጥፋቶችን እለፋቸው

ሌሎች ሰዎችን አንድ ግጭት ውስጥ ጣልቃ ለማስገባት ከማስብህ በፊት፤ ግጭትን በግል ለማስወገድ ልትወስድ የምትችላቸውን ደረጃዎች እንደገና ማጤኑ ብልህነት ነው። መጀመሪያ ፤ የተፈጠረውን ሁኔታ እግዚአብሔርን እንደማክበሪያ፤ ሌሎችን እንደማገልገያ እና ክርስቶስን ወደመምሰል የማደጊያ ዕድል አድርገህ የምትጠቀምበትን መንገድ አጥና፤ (ከ1-3 ያሉትን ምዕራፎች

ተመልከት)። ከዚያም ጥቃቅን ጥፋቶችን በማለፍና አንዳንድ ግላዊ መብቶችን በመተው (ምዕራፍ 4ን ተመልከት) ግጭቱን ለብቻህ ለመፍታት በጥብቅ አስብ።

ደረጃ ሁለት፣ በግል አነጋግር

ሌላ ሰው ከበደልክ፣ ይቅርታ ለመጠየቅ ወደ በደልከው ሰው እንድትሄድ እግዚአብሔር ያዝሃል (ምዕራፍ 5፣ እና 6ትን ተመልከት)። ሌላ ሰው ሊታለፍ የማይገባው ከባድ ጥፋት ከፈፀመ፣ ወደዚያ ሰው በመሄድና ግላዊ ጉዳዮችን በመፍታት፣ እውነተኛ ግንኙነትን ለመመሥረት ማንኛውንም ጥረት ማድረግ ያንተ ኃላፊነት ነው። (ምዕራፍ 7 እና 8 ትን ተመልከት) ወይም የያዝከው ጉዳይ ዝም ብለህ የማታልፋቸው ቁሳቁሳዊ ጉዳዮች ያሉበት አስፈላጊ ጉዳይ ከሆነ፣ በደርድር ከአንድ ስምምነት ላይ ለመድረስ መሞከር ትችላለህ (ምዕራፍ 11ን ተመልከት)። በዚህ ሁሉ ጥረት ውስጥ፣ የራስህን ስህተቶች በግልጽ ለመመልከትና ለሌላው ሰው ብልህነት የተሞላበት መልስ ለመስጠት እንድትችል የእግዚአብሔር ሰዎች ከሆኑ ለማከራዎች ምክርና ማበረታቻን መፈለጉ ተገቢ ነው። በእነዚህ ግላዊ መንገዶች ነገሩን ለመፍታት የሚደረጉ ተደጋጋሚ ጥረቶች ከከሸፉ፣ እና ነገሩም በዝምታ የማይታለፍ ከባድ ከሆነ፣ በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ 18 መሠረት ወደሚቀጥለው ደረጃ ልትሸጋገር ትችላለህ።

ደረጃ ሦስት፣ አንድ ወይም ሁለት ሰው ያዝ

ግጭቱ በግል ሊፈታ ካልቻለ፣ ሌሎች ሰዎች ነገሩ ውስጥ ጣልቃ እንዲገቡ እንጠይቅ ዘንድ ኢየሱስ ይነግረናል። «ባይለማህ ግን፣ ቃል ሁሉ በሁለት ወይም በሦስት ምስክሮች ፊት ስለሚፀና፣ አንድ ወይም ሁለት ሰው ይዘህ አነጋግረው» (ማቴ. 18፡16)። ጳውሎስም ፊልጵስዩስ 42-3 ውስጥ ተመሳሳይ መመሪያ ሰጥቷል። በአንዳንድ ጉዳዮች ሌሎች እንደአስታራቂ ሊያገለግሉ ይችላሉ፤ ይህን የሚያደርጉት መግባባት ይፈጠር ዘንድ ከሁለቱ ወገኖች ጋር በአንድ ጊዜ በመገናኘት ነው (ምዕራፍ 7ን ተመልከት)። እነዚህ ሰዎች ፣ በብዙ ጉዳዮች በመነሻነት ግንኙነትን በማሻሻልና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምክር በመስጠት ይሠራሉ። ካስፈለገ፣ በመጨረሻ እንደዳኛ በማገልገልና ነገሩ መፈታት ስለሚገባበት ሁኔታ ግዴታ ያለበት ውሳኔ በመስጠት ይሠራሉ። (1ቆሮ. 6፡1-8 ተመልከት)። ገለልተኛ

ሰዎች አንድ ግጭት ውስጥ ሊገቡ የሚችሉባቸው ሁለት መንገዶች አሉ።

የጋራ ስምምነት። አንተና ፀበኛህ ግጭታችሁን በግል ለመፍታት ካልቻላችሁ፣ ውጤታማ የሆነ ሌላ ውይይት እንዲያመቻችላችሁ ሚዛናዊ የሆኑ አንድ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎችን ለማነጋገር ለፀበኛህ ሀሳብ ልታቀርብለት ትችላለህ። እነዚህ ሰዎች በማህበረሰባችሁ ውስጥ ያሉ የጋራ ወደጀቻችሁ፣ የቤተክርስቲያን መሪዎች፣ የተከበሩ የእግዚአብሔር ሰዎች ወይም የሰለጠኑ አስታራቂ ክርስቲያኖች ሊሆኑ ይችላሉ። ለዚህ ውይይት ዓላማ እንዲህ ያሉትን ሰዎች ሁሉ «አስታራቂዎች» ብዬ ጠራቸዋለሁ።

ምንም እንኳን የአስታራቂነት ስልጠና በጣም ጠቃሚ ቢሆን (ተቀጥላ ስን ይመልከት)፣ በግላዊ ግጭቶች ውስጥ ለማገልገል፣ አስታራቂዎች በባለሙያነት መሰልጠን የለባቸውም። ከዚያ ይልቅ ከበሬታና እምነትህ የተገባቸው፣ እንዲሁም ብልህና መንፈሳዊ እድገት ያላቸው ሊሆኑ ይገባል። (1ቆሮ. 6፡5፣ ገላ. 6፡1)። ግጭታችሁ ቴክኒካዊ ጉዳዮች ያሉበት ከሆነ፣ ከአስታራቂዎቹ አንዱ ወይም ከዚያ በላይ የሆኑት ሰዎች በአስታራቂነት ተገባር ልምድ ያላቸው ቢሆኑ ይጠቅማል። ለምሳሌ፣ ግጭታችሁ በአንድ ግንባታ ሥራ ኮንትራት የተፈጠረ ችግር ከሆነ፣ አንድ ልምድ ያለው የሥነ ሕንጻ አዋቂ ወይም የግንባታ ሰው በአስታራቂነት ሊረዱ ይችላሉ። ብዙ ጊዜ ግን በመጀመሪያ እንደ አስታራቂ ሆነው በመቅረብ ሁለቱ ወገኖች ይበልጥ እንድንጋገሩ በማድረግ መጽሐፍ ቅዱሳዊ የምክር አገልግሎት ይሰጣሉ። አስፈላጊ ሆኖ ስገኝ ዳኞች በመሆን ችግሩን ለፈታ የሚችል አስታራቂ ውሳኔ ይወስናሉ (1ቆሮ. 6፡1-8 ይመልከቱ)።

አንዳንዶቹ ጥሩ አስታራቂዎች ከአንተ ጋር በግል ወይም ከፀበኛህ ጋር የሚተዋወቁ ወይም የተሻለው ደግሞ ሁለታችሁንም ጠንቅቀው የሚያውቁ ቢሆን ይመረጣል። ይህ አይነቱ ትውውቅ ግን ከቤተክርስቲያን ውጭ ባለ የማስታረቅ አገልግሎት ውስጥ አይመከርም፤ ምክንያቱ ሚዛናዊነትን ያዛባል ከሚል እሳቤ የተነሳ ነው። መንፈሳዊ ብስለት ባላቸው አስታራቂዎች የምትጠቀሙ ከሆነ ግን የአድልኦ ጉዳይ ለእነዚህ ሰዎች ትክክለኛ ነገር ለመፈፀም ቃል በገቡለት በእግዚአብሔር ፊት ነገርን ከመሸፈን የላቀጉዳይ ነው። እንዲያውም ከልምዴ እንደተረዳሁት ለምናውቀው ሰው ታማኝና እውነተኛ እንሆናለን። ከአንድ አስታራቂ የሚፈለገውም ትክክለኛ ነገር ይህ ነው።

በጉዳያችን ውስጥ ሌሎች ይግቡበት የሚለውን አሳብህን ፀበኛህ የሚቃወመው ከሆነ፤ እንዲህ ያለውን ነገር ማድረግ የሚሰጠውን ጥቅም በጥንቃቄ ግለጥለት። ሰውዬው ክርስቲያን ከሆነ፤ ያቀረብኸው ሀሳብ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት ያለው መሆኑን ለማስገንዘብ ማቴዎስ ምዕራፍ 18 እና 1ኛ ቆሮ. 6ትን ልትጠቅስ ትችላለህ። በዚህ ጉዳይ ከአንድ ክርስቲያን ወገን ጋር ሠራህም አልሠራህ ሌሎች ሰዎችን ጉዳዩ ውስጥ ማስገባቱ የሚያስገኛቸውን ጥቅሞች ልትገልጣቸው ትችላለህ፤ እነሱም፤ ጊዜ፤ ገንዘብ፤ ኃይል (ከመደበኛው የሕግ ሂደት ጋር ሲነፃፀር) መቆጣጠል፤ ነገሩ ይፋ እንዳይወጣ መከላከል፤ የሌሎችን ልምድና ፈጠራ የማግኘት ጥቅም ናቸው። (ተቀጥላ ለ ከነዚህ ጥቅሞች አንዳንዶችን ይገልጣል)። በአስታራቂ አገልግሎቶች የተዘጋጁ ጽሑፎችን ልታካፍል ወይም ፀበኛህ ልምድ ካለው አስታራቂ ጋር እንዲነጋገር ማበረታታት ያስፈልግ ይሆናል። በቂ መረጃና የሚያስብበት በቂ ጊዜ ከሰጠኸው፤ አንድ አስታራቂ ጉዳያችሁ ውስጥ እንዲገባ ይስማማ ይሆናል።

በራስህ አሳብ እነሳሽነት። የጋራ ስምምነት ሁልጊዜ ተመራጭ ሆኖ ሳለ፤ ፀበኛህ ክርስቲያን ነኝ ባይ ከሆነ ግዴታ ግን አይደለም። ፀበኛህ የማይፈልገው ቢሆንም እንኳን፤ አንተ የአስታራቂዎችን እርዳታ መፈለግ ያለብህ መሆኑን ማቴዎስ 18:16፤ ያመለክተል። ይሁን እንጂ፤ ይህን እርምጃ ከመውሰድህ በፊት፤ ልታደርግ ያሰብኸውን ነገር ለፀበኛህ በማስጠንቀቂያ መልክ መንገሩ ብልህነትና ጠቃሚም ነው። ለምሳሌ እንዲህ ልትል ትችላለህ። «ሰሙን ጠርታችሁ፤ ይህ ነገር በሁሉን መካከል ቢያልቅ እመርጥ ነበር። ይህ ስላልሆነና ጉዳዩ በዝምታ የማይታለፉ ጠቃሚ ነገሮች ስላሉበት፤ ያለኝ ብቸኛ አማራጭ የመጽሐፍ ቅዱስን ትእዛዝ መፈፀም ነው። ይሄውም ይረዱን ዘንድ ጥቂት ሰዎችን ከቤተክርስቲያናችን መጠየቅ ነው። ይህን እርዳታ ለማግኘት አብረን ብንሄድ እመርጣለሁ፤ ያልተባበርኩን ግን፤ እኔ እራሴ እጠይቃለሁ።»

«ተጠቃሹ ሰው» ሀሳቡን እንዲለውጥ እንዲህ ያሉ ንግግሮች የረዱበትን ብዙ ጉዳዮች አይቻለሁ። በነገሩ ውስጥ ከፊል ጥፋተኛ የመሆኑን እውነት ከተረዳ፤ ከቤተክርስቲያኑ ሌላ ሰው በነገሩ ውስጥ እንዲገባ አይፈልግ ይሆናል፤ ስለሆነም ከአንተ ጋር በግል ለመሥራት በፍጥነት ፍቃደኛ ይሆናል። በሌላ በኩል ደግሞ፤ አንድ ዓይነት ጥቅም እንዳታገኝ ለማድረግ የሚያስበው ሌላ ምክንያት ካልኖረው፤

ቢያንስ አስታራቂውን በመምረጡ ተግባር ለመሳተፍ ይወስን ይሆናል።

ክርስቲያን የሆነው ፀበኛህ ሊተባበርህ ካልተስማማ፤ በብዙ መንገድ የአስታራቂዎችን እርዳታ ልታገኝ ትችላለህ። ፀበኛህ የሚያከብረውንና የሚያምነውን ሰው እርዳታ ለማግኘት ከቻልክ፤ ከአስታራቂው ጋር በመሄድ ፀበኛህ እንዲያናግራችሁ ልትጠቁት ትችላላችሁ። በዚህ አቀራረብ ፀበኛህ በጣም የሚቆጣ ስለመሆኑ በቂ ምክንያት ካለህ፤ ከፀበኛህን አስታራቂው በግል እንዲያናግረው እና በመጀመሪያ ከአንተ ጋር ከዚያም አስታራቂው ባለበት ወይይት እንዲዘጋጅ ልትጠይቅ ትችላለህ። ወደ ፀበኛህ ቤተክርስቲያን በመሄድ ከመሪዎቹ አንዱ እንዲረዳህ ልትጠይቅም ትችላለህ። እንደ ሁኔታው አንድ መጋቢ ወይም የቤተክርስቲያን ሽማግሌ ከአንተ ጋር ሊሄድ ወይም በግል ከፀበኛህ ጋር ሊነጋገር ይችላል።

የፀበኛህን ተሳታፊነት ለማግኘት ስትል አስታራቂዎችን የምትመርጥበት ሁኔታ ምንም ሆነ ምን፤ ስለግጭቱ ወይም ፀቡ ለአስታራቂዎቹ አላስፈላጊ ዝርዝሮችን ላለመስጠት የተቻለህን ጥረት አድርግ። በአንተና በሌላው ሰው መካከል አለመግባባት መፈጠሩን ብቻ ነግረህ እርዳታቸውን እንደምትፈልግ ግለጥላቸው። ለአስታራቂዎቹ ዝርዝር ነገሮችን ከነገርካቸው፤ ፀበኛህ አስታራቂዎቹ ወደአንተ አድልተዋል ከሚል ድምዳሜ ላይ ይደርሳል። ይህን ማድረግ ከዚህም አልፎ ወደ ስም ማጥፋትና ሀሜት ይገፋፋሃል። አንተና ፀበኛህ ባላችሁበት ብቻ ነው አሳብህን በዝርዝር መግለጥ አለብህ። የአስታራቂዎችን እርዳታ በደብዳቤ መጠየቁ በአንዳንድ ሁኔታዎች ብልህነት ይሆናል። እንዲያ ከሆነ፤ ፀበኛህ ያደረገውን ነገር ይገነዘብ ዘንድ የደብዳቤውን አንድ ቅጂ ላክለት። ቀጥሎ ያለው ጽሑፍ፤ እንዲህ ያለው ደብዳቤ ምሳሌ ነው።

ውድ መጋቢ ስሚዝ፤ ከጆን ጆንስ ጋር አለመግባባት ውስጥ ገብተናል፤ ይህ ሰው የቤተክርስቲያናችሁ አባል ነው ብዬ አምናለሁ። እኔና ጆን ይህን ነገር በግላችን ልንፈታው አልቻልንም። እኔ 1ቆሮ. 6:1-8 እና ማቴ. 18:15-20 ውስጥ ያለውን የእግዚአብሔር ትእዛዝ ለመከተል ስለምፈልግ፤ እርስዎ ወይም ሌላ የቤተክርስቲያናችሁ መሪ ከኛ ጋር ተገናኝቶ ወደአንድ ስምምነት እንድንደርስ ሊረዳን ቢፈቅድ ደስ ይሰኛል። ለጆን ቀና ለመሆን በመፈለግ፤ ያለመግባባታችን ምክንያት ጆን አንድ ድርጅት ከኔ መግዛቱን የሚያመለክት መሆኑን ከመግለጥ

በቀር በዚህ ደብዳቤ ወደዝርዝር ነገር አልገባም። የሁለታችንንም አስተያየት ያኔ ለመስማት ይችሉ ዘንድ እኔና ፀበኛዬ ከእርስዎ ጋር እስክንሆን ድረስ እጠብቃለሁ።

እርስዎ ወይም ከቤተክርስቲያንዎ መሪዎች አንዱ፣ ለዚህ ጉዳይ መፍትሔ እንድናገኝ ሊረዳን የሚፈቅድ ከሆነ፣ በሚቀጥሉት ጥቂት ሳምንታት በማንኛውም ምሽት ከእርስዎና ከጆን ጋር ለመገናኘት እችላለሁ። ከቤተክርስቲያኔ ሽማግሌዎች አንዱም ከኛ ጋር ሊሰበሰብ ፈቃደኛ ነው።

ሥራ እንደሚበዛብዎት አውቃለሁ፤ በመሆኑም ይህን ጥያቄ በማቅረብ ጫና ስላበዛሁቦት ይቅርታ ጠይቃለሁ። ነገር ግን በክርስቲያኖች መካከል ሊኖር ስለሚገባው ሰላምና አንድነት ስል በኔና በጆን መካከል ያለው አለመግባባት ሳይፈታ እንዲቀር ማድረግ ተገቢ አይመስለኝም። ስለእርዳታዎ አመሰግናለሁ። (በነገራችን ላይ፣ ክርስቶስ ጋር ግንኙነት መጀመሪያ እንዲያውቅ የዚህን ደብዳቤ አንድ ቅጂ ለጆን ልኬለታለሁ)።

ስብሰባውን ለማዘጋጀት የሚደረጉ የመጀመሪያ ሙከራዎች ባይሳኩ፣ አስታራቂዎቹ ከፀበኛህ ጋር ለመነጋገር ወይም ደብዳቤ ለመጻፍ ተደጋጋሚ ሙከራዎችን ማድረግ አለባቸው። ፀበኛህ አላደምጥም ብሎ በግትርነት እምቢ እስካላለ ድረስ አስታራቂዎቹ ሙከራቸውን መተው የለባቸውም። ይህ ካልሆነ ግን ቤተክርስቲያን በዚህ ምዕራፍ ዘግየት ብለን ወደምንነጋገርበት ይበልጥ መደበኛ ወደሆነው ሂደት መተላለፍ አለባት።

አስታራቂዎች ምንድነው የሚያደርጉት?

አስታራቂዎች በአንድ ግጭት ውስጥ የተለያዩ ሚናዎች ሊጫወቱ ይችላሉ። ዋናው ተግባራቸው አንተና ፀበኛህ ሰላም ለማምጣት በሚያስፈልጉ ውሳኔዎች ላይ እንድትደርሱ መርዳት ነው። እንዲያ በማድረግ ምዕራፍ 8 ውስጥ የተጠቀሱትን የመስማትና የግንኙነት ክህሎቶችን በሥራ ላይ ያውላሉ። መጀመሪያ ላይ፣ ሁለቱ ወገኖች እርስ በርሳቸው በጥንቃቄ እንዲደማመጡ በማበረታታት ግንኙነትን በቀላሉ ያመቻቻሉ። በተጨማሪም እራሳቸው በጥንቃቄ በማዳመጥ፣ ተገቢ ጥያቄዎችን በመጠየቅ፣ እንዲሁም አንተና ፀበኛህ ተጨማሪ አውነቶችን በመገንዘብ እውነቱን አንድነት ላይ ይረዳሉ።

ማቴዎስ 18:17 እና 1ቆሮንቶስ 6:1-8 ውስጥ እንደተጠቀመው፤

አስታራቂዎች ችግሩን መፍታት የሚቻልበትን መንገድ ሊመክሩም ይችላሉ። መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከተጠቀሱት ትምህርቶች ጋር የማይመሳሰለውን ማንኛውንም ፀባይ በማመልከት፣ አንዱ ወይም ሁለቱም ወገኖች ንስህ እንዲገቡና እንዲለወጡ ያበረታቷቸዋል። መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ወዳሉት ተዛማጅ መርሆዎችና ምሳሌዎች በማመልከት ለቀላላዊ ጉዳዮች መጽሐፍ ቅዱሳዊ መፍትሔዎችንም ያመቻቻሉ። በመጨረሻም፣ በእውቀትና በልምዳቸው ላይ በመሥረት ለተለዩ ችግሮች ተግባራዊ መፍትሔዎችን ያቀርባሉ።

አንተና ፀበኛህ ከፈለጋችሁ፣ የቆመው የእርቅ ጉዳይ እንዲቀጥል አስታራቂዎች ይረዱ ይሆናል። አስታራቂዎቹ ለችግሩ መፍትሄ እንዲያቀርቡ አንተና ፀበኛህ በጋራ ልትጠይቁ ትችላላችሁ። (ብልህ አስታራቂዎች ግን፣ ምክራዊ አስተያየታቸውን ከመስጠታቸው በፊት ፍቃደኛነት ወደአለበት መፍትሔ ለመድረስ ማንኛውም ጥረት የተደረገ ስለመሆኑ እርግጠኞች መሆን ይፈልጋሉ) እንደውም፣ ከአስታራቂዎች ጋር ስለማንኛውም ጉዳይ ውይይት ከመጀመርህ በፊት፣ በፍቃደኛነት ላይ በተመሠረተ መፍትሔ ላይ ባትደርስ፣ የእነርሱን ምክር ለመቀበል አንተና ፀበኛህ መስማማት አለባችሁ። ይህ የሚሆነው ስምምነቱ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉትን መርሆዎች እንድትጥስ የሚጠይቅህ ካልሆነ ነው። ከፈለክ ስምምነቱን ህጋዊ ግዴታ ያለበት ልታደርገው ትችላለህ፤ ይኸውም አስታራቂዎቹ የሚሰጡት ውሳኔ በመደበኛ ፍርድ ቤት የሚፀና ይሆናል ማለት ነው። በሌሎች የሚሰጡ ውሳኔዎች ብዙ ጊዜ የሚኖራቸው እርኪነት በፍቃደኛነት ላይ የተመሠረተ ስምምነት ከሚሰጠው ውሳኔ ያነሰ ቢሆንም፣ ብዙ የገንዘብ፣ የስሜትና የመንፈሳዊነት ዋጋ እያስከፈለ ለወራት ወይም ለዓመታት ከሚጓተት ሙግት ወይም ክርክር ይልቅ ይመረጣል።

በመጨረሻም አንተ ወይም ፀበኛህ ቁሳዊ ጉዳዮችን ለመፍታት ወይም ለመታረቅ እምቢ ብትሉ፣ አስታራቂዎቹ በማስታረቅ ጥረታቸው የተመለከቱትን ጉዳዮች ለየቤተክርስቲያኖቻችሁ ሪፓርት በሚያቀርቡበት ጊዜ እንደ«ምስክሮች» ሊሆኑ ይችላሉ (ማቴ. 18:16)። ይህ መረጃ ቤተክርስቲያኖቻችሁ የእርቁን መተጓጎል ምክንያት በግልፅ እንዲረዱና ፣ ነገሩን በምን ሁኔታ መፍታት እንደሚኖርባቸው እንዲወስኑ ይረዳቸዋል።

ፀበኛህ ክርስቲያን ነኝ እያለ፣ ተግባሩ ግን እንደክርስቲያን በማይሆንበት

ጊዜም እንኳን እርምጃ ሦስት ሊተገበር ይችላል። እንደውም ይህ እርምጃ በግልፅ የታቀደው፣ አፍአዊ አማኞች ተግባራቸውን፣ ነን እያሉ ከሚገልጡት ማንነታቸው ጋር እንዲያስማሙ ለመርዳት ነው።

ፀበኛዬ ክርስቲያን ባይሆንስ?

የደረጃ ሦስት መሠረታዊ መርሆች ፀበኛህ ክርስቲያን ባይሆንም ተግባራዊ ሊሆኑ ይችላሉ። እርግጥ እንዳንድ ማስተካከያዎች ያስፈልጉት ይሆናል። እንዲህ ባለ ሁኔታ ውስጥ ግልጽ የቤተክርስቲያን ተሳታፊነት ሊኖር አይችልም። ፀበኛህንም አንተ ልትከተለው ከሚገባህ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሥፈርቶች አንፃር በኃላፊነት ልትመለከቱት አትችልም። ከዚህም በላይ ፀበኛ ለእርቅ ወይም ለውሳኔ የሚረዳ አሳብ በፍቃደኝነት መስጠትና፣ አስታራቂዎች ተጨባጭና ጠቃሚ ምክር የሚሰጡ ስለመሆናቸው በማበረታታት እንዲነገረው ያስፈልጋል። እነዚህ ውስንነቶች ቢኖሩም፣ ሂደቱ በተለይ እዚህ ጽሑፍ ውስጥ ሌላ ቦታ የተጠቀሱትን መርሆች በአእምሮህ ከያዝክ ጠቃሚና ውጤታማ ሊሆን ይችላል።

ደረጃ አራት ፣ ለቤተክርስቲያን አሳውቅ (የቤተክርስቲያን ኃላፊነት)

ፀበኛህ ክርስቲያን ነኝ እያለ የአስታራቂዎችን ምክር የማይለማ ከሆነና ነገሩም ከባድና በዝምታ የማይታለፍ ከሆነ፣ ኢየሱስ «ለቤተክርስቲያን ንገር» (ማቴ. 18:17) ብሎ አሟላ። ይህን ማለት በአምልኮ ጊዜ ብድግ ብሎ አባላትና ለሌሎች እንግዶች ባሉበት ግጭቱን ማወጅ ማለት አይደለም። ምክንያቱም ተገቢ ያልሆነ አገላለጽ በፍፁም ከማቴዎስ 18 ዓላማ ጋር አይስማማም። ከዚያ ይልቅ፣ ችግሩን ለፀበኛህ ቤተክርስቲያን መሪዎች (ምናልባት ላንተም ጭምር) መንገርና ሁለታችሁም በእግዚአብሔር ቃልና በገባችሁት ግዴታ መሠረት ተጠያቂ በማድረግ ፍትህና ሰላምን እንዲተገብሩ እርዳታቸውን መጠየቅ ይኖርብህል።

የቤተክርስቲያን መሪዎች ከአስታራቂዎች ጋር በመመካከር አማካሪነታቸውን ያረጋግጡላቸዋል (በተለይም ከአስታራቂዎቹ አንዱ የዚያች ቤተክርስቲያን አባል ከሆነ)፤ ወይም ሙሉ በሙሉ ነፃ የሆነ የማጣራት ተግባር በማዘጋጀት የራሳቸውን ምክር ይሰጣሉ። አማኝ ያልሆኑ ወላጆች የሚሰጡትን

ወሣኔ በተመለከተ፣ የቤተክርስቲያኒቲን አስተያየት የወላኙ አካል ለዎች ወደዱትም አልወደዱ በአባሏ ላይ የሚሠራ ይሆናል። ማቴዎስ 18:18-20 ውስጥ ያለው ቃል እንደሚያስተምረው፣ ቤተክርስቲያን ኃላፊነትን በተመለከተ በመጽሐፍ ቅዱስ የተሰጣትን ተልእኮ በምትወጣበት ጊዜ፣ በክርስቶስ ሥልጣን ነው የምትናገረው (ማቴ. 16:13-17)። 1ቆሮንቶስ 6:1-8 ያለው ቃል የሚያመለክተው፣ ይህን ሥልጣን ለግላዊ ችግሮች ብቻ ሳይሆን፣ ለቁሳዊ ጉዳዮችም የሚሠራ መሆኑን ነው። ክርስቲያን ለቤተክርስቲያኑ የማይታዘዝበት ብቸኛ ጊዜ፣ ቤተክርስቲያኒቱ የምትሰጠው ትምህርት መጽሐፍ ቅዱስ ከሚያስተምረው ጋር በግልፅ የሚቃረን ሲሆን ነው። (ማቴ. 23:1-3፣ ሐዋ. 4:18-20፤ 27-32)።

የሌላው ሰው ቤተክርስቲያን አንተ የማትከተለው ትእዛዝ ቢሰጥ፣ አጥጋቢ መፍትሔ እስኪገኝ ድረስ፣ ቤተክርስቲያን ከሌላው ቤተክርስቲያን ጋር መሥራት አለባት። አንደኛው ወገን የራሱን ቤተክርስቲያን ምክር አልሰማም ብሎ እምቢተኛ ከሆነ፣ ሌሎቹ የቤተክርስቲያን አባሎች፣ እምቢተኛው ወገን ትክክለኛውን ነገር የማድረግ ኃላፊነት ያለበት መሆኑን በተመለከተ በኃላፊነት እንዲጠይቁት በትህትናና በተገቢው መንገድ ሲነግራቸው ይገባል። ክርስቲያን ወዳጆች ምንም እንዳልተደረገ ቆጥረው ከእምቢተኛው ወገንም ወይም እህት ጋር ከመተባበር ይልቅ፣ በቀስታና ጠንክር ባለ ሁኔታ፣ እግዚአብሔርን በተገቢው መንገድ ከማምለኩና ክርስቲያናዊው ሕብረት ውስጥ ከመሳተፉ በፊት የሚያከናውነው ሥራ እንዳለ ሊያስታውሱት ይገባል (2ተሰ. 3፥14-15፤ 1ቆሮ. 5:9-11)። ይህ ሂደት ችግሩን የማይፈታ ከሆነ፣ ቤተክርስቲያን ወደ አምስተኛው ደረጃ መሸጋገር አለባት።

ደረጃ አምስት፡ በጌታ እንደማያምን ሰው ቁጠረው

በተደጋጋሚ እንደገለጥኩት፣ እግዚአብሔር፣ ሕዝቡ ቅን፣ ሰላም ፈላጊና ከፀበኞቹ ጋር የሚታረቅ እንዲሆን ይፈልጋል። አንድ ክርስቲያን ይህን አላደርግም ቢል የእግዚአብሔርን ፈቃድ ይተላለፋል። የቤተክርስቲያኑን ምክር አልሰማም ወይም በኃላፊነት አልፀፀትም የሚል ከሆነ፣ ቤተክርስቲያን ፣ «እንደ አሕዛብና (እንደማያምን ሰው) እና እንደቀረጥ ሰብሳቢ ትቁጠረው» (ማቴ. 18:17)

ይላል ኢየሱስ፡ “እንደ” የሚለው የኢየሱስ ቃል ታላቅ ነው። የሰውን ልብ የሚያውቀው እግዚአብሔር ብቻ ስለሆነ (1ኛ ሰዓ. 16፡17፤ ራዕይ 223)፤ ቤተክርስቲያን አንድ ሰው አማኝ ወይም የማያምን መሆኑን የመወሰን ሥልጣን የላትም። ይልቁንም ቤተክርስቲያን የተጠራችው አሠራርን የሚመለከቱ ነገሮችን፤ ማለትም አንድ ሰው ለቤተክርስቲያን ሥልጣን ባለመታዘዝ፤ የማያምን ሰው እንደሚያደረገው ቢያደርግ፤ እንደማያምን ሰው ሊታይ ይገባል የሚሉትን ለመፈፀም ነው።

በሌላ አነጋገር፤ ቤተክርስቲያን፤ ክርስቲያን ነን የሚሉ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር በመጽሐፍ ቅዱስና በቤተክርስቲያን በኩል ሲናገራቸው የማያደምጡትን ሰዎች ስትመለከት፤ ነገሮች መልካም እንዲሆኑ ማስመለል የለባትም። የማይፀቁ ሰዎችን እንደማያምኑ ሰዎች አድርጎ መቁጠር አንዳንድ ጊዜ የኃጢአታቸውን ከባድነት እንዲረዱ አድርጎ የመርጃ ብቸኛው መንገድ ነው። ይህ የጌታ እራትን፤ አገልግሎትን ወይም የአሁኑ ትምህርት ማስተማርን የመሳሰሉ አገልግሎቶችንና ልዩ ልዩ የአባልነት ዕድሎችን በመከልከል ሊፈፀም ይችላል። በኃጢአታቸው አንፀፀትም በሚል እምቢታ ከፀኑም የነገሩ ፍፃሜ፤ ከአባልነት መሠረዛቸው ይሆናል።

ሌሎችን እንደማያምኑ ሰዎች መቁጠር፤ ስለወንጌል ልንመሰክርላቸው ማንኛውንም ዕድል መፈለግ ማለትም ሊሆን ይችላል። በኢየሱስ በኩል ስለሚገኘው ድነት መልካሙን የምሥራች አያስታወስናቸው፤ ስለኃጢአታቸው በመፀፀትና በመመለስ ይቅርታውን እንዲያገኙ እናበረታታቸዋለን። የቤተክርስቲያንን ሰላም የሚያናጋ ሁኔታ የሚያሳዩ ከሆነ ግን፤ በደንቡ መሠረት ከቤተክርስቲያን ማስወገዱ ተገቢ ይሆናል። በተረፈ ግን ለሌሎች የማያምኑ ሰዎች እንደምናደርገው፤ በአሁኑ የአምልኮ ኘሮግራም ልንቀበላቸው ይገባል። በለበጣ ከምናናግራቸው ይልቅ በፍቅርና ባለማቋረጥ ወንጌሉን በማስታወስ ተፀፅተው ከስህተታቸው እንዲመለሱ እናበረታታቸዋለን። ይህ አያያዝ የታቀደው እምቢ ባይ ሰዎች ከኃጢአታዊ መንገዳቸው እንዲመለሱ እና ከእግዚአብሔር እንዲሁም ከአማኝ ወገናቸው ጋር ወዳላቸው አንድነት እንዲመለሱ ለመምራት ነው። (ይህ ቆሮንቶስ ቤተክርስቲያን ውስጥ ተግባራዊ የሆነው ሥነ ሥርዓታዊ እርምጃ ውጤት ይመስላል፤ 1ኛ 5፡1-13 እና 2ኛ 2፡5-11 እነፃፅር)

አንድን ሰው አማኝ እንዳልሆነ መቁጠር ለሦስት ጠቃሚ ዓላማዎች ያገለግላል። መጀመሪያ፤ ሰውዬውን ከቤተክርስቲያን አባልነት መሠረዙ ያ ሰው ኃጢአታዊ መንገዱን በግልጽ ቢቀጥል፤ የጌታን ስም ከመነቀፍ ያድናል (ሮሜ 2፡ 23-24)። ሁለተኛ፤ ሌሎች አማኞች በመጥፎ ምሳሌና በከፋ ስሜት እንዳይወስዱ ይከላከላል (ሮሜ 16፡17፤ 1ኛ 5፡1-6)። ሦስተኛ፤ አንድን ሰው አማኝ እንዳልሆነ አድርጎ መቁጠር፤ አመፀኛው ሰው የኃጢአቱን ከባድነት እንዲረዳ፤ ከዚያ እንዲመለስና ከእግዚአብሔር ጋር ያለውን ግንኙነት እንዲቀጥል ለማድረግ ይረዳል። ይህ ሦስተኛ ዓላማ የመደጋገም ችግር አለበት። ሌሎችን እንዳማያምኑ ሰዎች አድርጎ የመቁጠር ዓላማ እነሱን መቅጣት ወይም መጉዳት ሳይሆን የኃጢአታቸውን ከባድነት እንዲገነዘቡና ከመንገዳቸው በፀፀት እንዲመለሱ መርዳት ነው። ኢየሱስ በኃጢአት የተያዙ ሰዎችን ስለኃጢአታዊ ሁኔታቸውና ስለውጤቱም በማስጠንቀቅ በፀፀት እንዲመለሱ እስከማድረግ ድረስ ወዲቸዋል (ማር 2፡17፤ ዮሐ 4፡1-18)። ቤተክርስቲያንም ከዚህ ያነሰ ማድረግ የለባትም።

ብዙ ክርስቲያኖች በዚህ ትምህርት አይሰማሙም። አንዳንድ አብያተ ክርስቲያንም ማቴዎስ 18፡ 17ን ለመተግበር አይፈልጉም። ምንም እንኳን እግዚአብሔር ተጠያቂነትንና ቅጣትን እንደ ፍቅር ድርጊትና የጠፋ በጉችን እንደመመለሻ፤ እንዲሁም ሕዝቡ በኃጢአታዊ ምሳሌነት ሳቢያ መንገዱን እንዳይስት የመከላከል ድርጊት መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ ቢያስተምርም፤ ይህን ለማድረግ አይፈልጉም። «ልጄ ሆይ የእግዚአብሔርን ተግሣጽ አትናቅ፤ አባት ደስ የሚሰኝበትን ልጄን እንደሚቀጣ ሁሉ፤ እግዚአብሔርም የሚወደውን ይገሥጻልና» (ምሳሌ 3፡11-12፤ ዕብ. 12፡1-13፤ ቆሮ. 5፡1-6. 3፡19)። ቤተክርስቲያን ይህን ትምህርት ችላ ማለቷ የሚያመለክተው፤ የኢየሱስን ልዩ ትእዛዛት አለመታዘዝን ብቻ ሳይሆን፤ የኃጢአትን ከባድነትና ውጤቱንም ለመመልከት አለመቻሏን ነው (ሕዝ. 34፡8-10)። ዴትሪች ቦንሆፈር የተባለው ሰው እንደጻፈው፤ «አንድን ሰው በኃጢአቱ እንዳለ የሚተው ርህራሄን የመሰለ ጨካኝነት የለም። አንድን ወንድም ከኃጢአታዊ መንገዱ እንዲመለስ በጥብቅ ከመገሠፅ የበለጠ ፍቅር ወይም ርህራሄም የለም»።

ይህን ማመሳሰል ተመልከት። አንድ በሽተኛ ካንሰር የያዘው እንደሆነ፤ ዶክተሩ ይህንን ለበሽተኛው ለመንገር ይቸገራል፤ ምክንያቱም ዜናው ሲሰማ

የሚያሳዝንና ለመቀበልም የሚያስቸግር ነው። ይህም ቢሆን የካንሠሩን በሽታ ለይቶ የሚረዳ ማንኛውም ዶክተር ይህንን ለበሽተኛው ሳያሳውቅ ቢቀር፤ እግባብ ባልሆነ የህክምና ዲሲፕሊን ጥፋተኛ ይሆናል። ለነገሩ እንደ በሽተኛ በተገቢው ሁኔታ የሚታከመው በሽታው ተለይቶ ከታወቀ በኋላ ነው። ኃጢአትም በተመሳሰሉ መንገድ ነው የሚሠራው፤ ተለይቶ ሳይታወቅና ሳይታከም ከቀረ፤ ኃዘንና መንፈሳዊ ጥፋትን ያባብሳል፤ምሳሌ 10፡17 ፤ 13፡18 29፤ ሮሜ 6፡23)። ቤተክርስቲያን ሰላምና እንድነትን የማስፈን፤ እንዲሁም አማኞች ከእስከፊ የኃጢአት ውጤት እራሳቸውን እንዲያላቅቁ የመርዳት ኃላፊነት አለባት፤ (ገላ 6፡1-2)። እንደዚህ ሰው የማያምን እንደሆነ አድርጎ መቁጠር ከባድና ደስ የማይል እርምጃ ሊሆን፤ በእንግሮ ግን፤ ለእግዚአብሔር መታዘዝና በኃጢአት ለተያዘም ሰው ፍቅር የሞላበት መፍትሔ ነው።

ይህ እውነት፤ እንደ ሰውዬ ሊፈታትና ሌላ ሴት ሊያገባ በመዘጋጀት ላይ መሆኑን ለሚስቱ በነገራት ጊዜ በጠንካራ ሁኔታ ታይቷል። ሚስት ባሏ ከድርጊቱ እንዲታቀብ ለማድረግ ባልቻለች ጊዜ፤ ምክር ፍለጋ የሁለቱም መጋቢ ወደሆነ ሰው ሄደች። መጋቢው ባሏ ሀሰቡን እንዲቀይር፤ ቢያንስ ደግሞ ከመጋቢው ጋር ምክክር እንዲያደርግ የምትሞክርባቸውን ብዙ ሀሳቦች ሰጣት። በሚቀጥሉት ጥቂት ቀናት ለባሏ የነገረችው ሁሉ ከድርጊቱ እንዲመለስ አላደረገውም፤ ሚስቱን ትቷት ሊሄድ ዕቃውን ያሳስር ጀመር።

ሴትዮይቱ በተስፋ መቁረጥ ወደ መጋቢዋ ተመለሰችና ባሏን እንዲያናግረው ጠየቀችው። በመጀመሪያ መጋቢው ቀጥተኛ ተሳትፎ ለማድረግ ባለመፈለጉ « ሰውየውን በማስፈራራት ከቤተክርስቲያን ሊያስወጣው » እንደማይፈልግ ገለጠላት። የሰውየው ሚስትም ከማቴዎስ 18፡15-20፤ ገላቲያ 6፡1-2 እና ብዙ ተዛማጅ ምንባቦች አንጻር እንዲህ ያለ አቋም እንዴት እንደያዘ መጋቢውን ጠየቀችው። ከብዙ ውይይት በኋላ፤ ፓስተሩ የአረኝነት ኃላፊነቱን ችላ እንዳለ ተገነዘበ።

በመሆኑም በዚያን ምሽት ወደ ሴትዮይቱ ባል በመሄድ ለትዳሩ ችግር መፍትሄ በመፈለግ ሊረዳው እንደሚፈልግ ነገረው። ባል መንገዱን ላለመለወጥ በግትርነት እምቢ ባለ ጊዜ፤ መጋቢው ሰውየውን፤ በትዳሩ የገጠመውን ችግር ለመፍታት ቤተክርስቲያን ያላትን ሁሉ በማድረግ እንደምትረዳው በመግለጥ

ለመነው። ያም ሰውየውን ከድርጊቱ ሊመልሰው ባልቻለ ጊዜ፤ መጋቢው በመጨረሻ የማቴዎስ 18ን ሃደት ገለጠለትና፤ « የፍች ደብዳቤህን ከመጻፍ ልገታህ አልቸልም፤ ነገር ግን ለማድረግ በምታቅደው እካሄድ የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል ከተላለፍክ፤ ከቤተክርስቲያን አባልነት እንደምትወገድ ልነግርህ ይገባል» አለው። ከጥቂት ድንጋጤ በኋላ ፤ « ሚስቱን በመፍታቱ ከቤተክርስቲያን ትወገዳለህ ነው የምትለኝ?» አለ ባል።

«በነዚህ ሁኔታዎች መሠረት አዎ» አለ መጋቢው። ሰውየው ይህን ሲሰማ ተቆጣና መጋቢው ከቢሮው እንዲወጣለት አዘዘው። ይሁን እንጂ በሚቀጥለው ዕለት ጠዋት መጋቢው የስልክ ጥሪ ደረሰው፤ ሰውየው እንደገና ሊያነጋግረው ፈለገ። በዚሁ መሠረት ከእንደ ሰዓት በኋላ ተገናኙ። በዚያው ዕለት ከጠዋቱ በአራት ሰዓት ሰውየው « ሌላይቱን ሴትዮ እንደማያገባት በስልክ ነገራት። ከቀትር በኋላ መጋቢው ፀበኞቹን ባልና ሚስት ማማከር ጀመረና፤ ወደውዝግቡ ያመጣቸውን ችግር ለመፍታት በጋራ መሥራት ጀመሩ። ከእስር ዓመት በኋላ ባልና ሚስቱ ቤተሰባቸውን በጋራ እያሳደጉ፤ ኢየሱስ ባዘዘው መንገድ ጣልቃ ገብቶ ተገቢውን ስላደረገላቸው መጋቢ እግዚአብሔርን በማመስገን ላይ ናቸው።

ሁሉም የማስታረቅ ጣልቃ ገብነቶች እንዲህ በመልካም ሁኔታ ያልቃሉ ለማለት ብቸል እመኛለሁ፤ ግን እንዲህ አይሆኑም። ቢሆንም አብያተክርስቲያን ኢየሱስ ማቴዎስ 18፡15-20 ውስጥ ያስተማረውን ቃል በመታዘዛቸው ዛሬ በተገቢው ሁኔታ ያሉ ብዙ ጋብቻዎችን አውቃለሁ። ከሁሉም ይልቅ፤ ምንም እንኳን ተጠያቂ ለማድረግ ጥረቶች እየተደረገ፤ በኃጢአታዊ መንገድ ለመቀጠል የሚፈልግ ወገን የሚገኝበት ሁኔታ ቢኖርም፤ የትዳር ጥንዶቹ ቢያንስ ለኔታ ታማኞች መሆናቸውን አብያተክርስቲያናቱ አውቀዋል። እንዲህ ያለው ታማኝነት የቤተክርስቲያን አባላት ለመሪዎቻቸውና ለእግዚአብሔር ቃል ያላቸውን አክብሮት በጎላ ሁኔታ እንዲጨምር ሊያደርገው ይችላል። በዚሁ ጊዜ በውዴታ የሚፈፀም ኃጢአት በግዴለሽነት የማይታለፍ የመሆኑን መልዕክት ያስተላልፋል። ይህም ቤተክርስቲያኒቱ ውስጥ ያሉ ሌሎች ሰዎች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ታማኝነት ባለበት ሁኔታ ችግራቸውን እንዲፈቱ ያበረታታቸዋል።

ወደ ፍርድ ቤት የመሄጃ ጊዜ ነው?

በቤተክርስቲያን ወይም ቤተክርስቲያኖች በኩል እንኳን ሳይቀር ከሌላ ክርስቲያን ጋር ያለ ውዝግብ ሊፈታ የማይችል ከሆነ፣ ጥቂት አማራጮች ብቻ ናቸው የሚቀሩዎችሁ። እንደኛው ምርጫ፣ በሌለው ሰው ላይ ያለህን ጉዳይ መተውና ነገሩን ማቆም ሊሆን፣ በአንዳንድ ሁኔታዎች ይህ መደረግ ከሚገባቸው ሁኔታዎች ተመራጩ ነው (1ቆሮ. 6:1-8)። ሌላው ምርጫ፣ ሌላ መልክ ያለው የግጭት መፍቻ ሀሳብ እቅርበህ ፀበኛህ እንዲቀበለው መጎትጎት ነው (ተቀጥላ ሰ 3 ተመልከት)። ሦስተኛው አማራጭ ክስ መጀመር ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቲያኖች እርስ በርሳቸው ፍርድ ቤት እንዳይካሰሱ ስለሚከለክል (1ቆሮ. 6:7-8)፣ ሌሎችን መፍትሔዎች ሁሉ ሞክረህ ካልጨረስክና መግት መጀመር የሚያስከፍለውን ዋጋ ካልታመንክ፣ ወደ ክስ መሄድ የለብህም፤ (ምዕራፍ 4ን ተመልከት)። ተቀጥላ ሰ ውስጥ በተለያዩ ሁኔታዎች መግት እንዴት እንደሚመዘን ዝርዝር ውይይት ታገኛለህ።

ዓለም አስታራቂዎችን ትፈልጋለች!

ወደኋላ መለስ ብለህ የሰድስት ወራት ሕይወትህን ብትመረምር፣ በቤተሰብህ፣ በቤተክርስቲያን ወይም በሥራ ቦታ ግጭትን በመርታት ረገድ ችግር ስለገጠማቸው ብዙ ሰዎች ልታስብ ትችላለህ። አብዛኞቹ ጉዳዮች በዚህ መጽሐፍ ከተገለጡት የማስታረቅ መርሆዎች ጥቂቶቹን በአጭሩ የሚያስረዳቸው ሰው ፈልገው ይሆናል። በሌላ ሁኔታዎች ግጭት ውስጥ ከገቡ ሁለት ወገኖች ጋር ቁጭ ብሎ አንዱ ሌላውን እንዲረዳ፣ የግል በደሎችን እንዲቀበሉ እንዲሁም ይቅር እንዲሉና፣ ቁሳዊ ጉዳዮችን በተመለከተ አንድ ስምምነት ላይ እንዲደርሱ የሚረዳቸው አንድ ሰው ማግኘቱ ይጠቅም ይሆናል። በሌላ አነጋገር፣ ከላይ በተገለጡት ሂደቶች ውስጥ እንዲጓዙ የሚረዳቸው አስታራቂ አስፈልጓቸዋል።

ምናልባት አስታራቂ መሆን የሚቻልበትን መንገድ እንድትማር እግዚአብሔር እየጠራህ ይሆናል። ከሆነ፣ የአስታራቂነት ሥልጠና፣ የግንኙነት ዘዴን፣ አማካሪነትን እና በግጭት ጊዜ ሌሎችን ለመምራት የምትጠቀሙባቸውን የማስታረቅ ክህሎቶች እንድታዳብር ሊረዳህ ይችላል። እነዚህን ክህሎቶች፣

ወዳጆችን፣ ዘመዶችን፣ ወይም በዕለታዊ ሕይወት ከተለመዱ ግጭቶች ጋር በመታገል ላይ ያሉትን ለማገልገል በግል ደረጃ ልትጠቀሙባቸውና ሌሎችን ልትረዳባቸው ትችላለህ። የአንድ ቤተክርስቲያን ወይም አገልግሎት መሪ ከሆንክ፣ የቤተክርስቲያንህ አባላት ልዩነታቸውን በመጽሐፍ ቅዱሳዊ መንገድ እንዲፈቱ ልታስተምራቸውና ልትረዳቸው ትችላለህ። እንዲሁም የአንድ ድርጅት አስተዳዳሪ ወይም ሠራተኛ ከሆንክ፣ የማስታረቅ ጥበብ፣ ተቀጣሪ ሠራተኞችን ወይም ግጭት ውስጥ ያሉ ደንበኞችን ገንቢ በሆነ ሁኔታ እንድትመራ ክህሎትህን ሊያሻሽል ይችላል።

ስለአስታራቂነት ይበልጥ ለመማር ከፈለክ፡ « Guiding People through conflict » የሚለውን አነስተኛ መጽሐፍ እንብብ። መጽሐፉ መሠረታዊ የማማከር ሞያ መግቢያን ያቀርባል። ተቀጥላ ረ የማስታረቅ አገልግሎትን የአስታራቂነት ሥልጠና ፕሮግራም ይገልጣል፤ ከዚህም የበለጠ መረጃ ከድህረ ገጻችን ይገኛል። ይህን መረጃ በምታጠናበት ጊዜ፣ ቤተክርስቲያንህ ውስጥ ከእንዲህ ዓይነቱ ስልጠና ይበልጥ ሊጠቀሙ የሚችሉ ሌሎች ሰዎችን ልታስብ ትችላለህ። ቤተክርስቲያንና ዓለም ብዙ አስታራቂዎች ይፈልጋሉ። ስለዚህ እግዚአብሔር ክህሎትህን አሻሽሎ ግጭት ውስጥ ያሉ ሰዎችን በመምራት እንድታገለግለው እየጠራህ እንደሆነ ለማወቅ እባክህ ጸልይ።

ቤተክርስቲያንህ ውስጥ የሰላም ባህልን ማዳበር

በዚህ ምዕራፍ የተገለፀውን ሂደት በመከተል አባሎቻቸውን ለመርዳት ቆርጠው የተነሡና የተዘጋጁ አብያተክርስቲያን ቁጥር በማደግ ላይ በመሆኑ እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ። ሕዝቦቻቸው ግጭትን ለመፍታትና የኢየሱስ ክርስቶስን ፍቅር በግልፅ ከሚያንፀባርቅ መንገድ ጋር የተለማማ ግንኙነትን ለመፍጠር የሚጓጉና ያን ለማድረግ የሚያስችል ሁኔታ ለመፍጠር ችለዋል። ይህ እኔ «የሰላም ባሕል» እያልኩ የምጠራው ሁኔታ የሚከተሉት መለያዎች አሉት።

ራዕይ፡ ቤተክርስቲያን የኢየሱስ ክርስቶስን የአስታራቂነት ፍቅርና ይቅርታ በማሳየት ለእግዚአብሔር ክብር ለማምጣት ትጓዳለች፤ በመሆኑም አስታራቂነትን እንደ የክርስትና ሕይወት ዋና ክፍል አድርጋ ትመለከተዋለች።

ሥልጠና፡ ሰላም ማምጣት እንዲሁ የሚሆን ነገር እንዳልሆነ ቤተክርስቲያን ታውቃለች፤ ስለዚህ መሪዎቿና አባላቷ በማንኛውም የሕይወት ክፍል ውስጥ ግጭቶች በሚነሱበት ጊዜ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምላሽ እንዲሰጡ በጥንቃቄ ታስለጥናለች።

እርዳታ፡ አባላት ግጭቶችን በግል መፍታት በማይቻልበት ጊዜ፣ ግጭቱ ገንዘብ፣ ቅጥር ወይም ህጋዊ ጉዳዮች ያሉበት በሚሆንበት ጊዜ እንኳን፣ ቤተክርስቲያን እዚያው በሰለጠኑ አስታራቂዎች ዓማካይነት ትረዳቸዋለች።

ብርታት፡ ልክ እግዚአብሔር እንደሚጠበቅብን፣ ቤተክርስቲያን፣ የተቋረጡ ግንኙነቶችን ለመቀጠል፣ በተለይም የጋብቻ ችግር ሲያጋጥም፣ ጠበቆች በጉዳዩ ጣልቃ ሲገቡም እንኳን፣ ለረጅም ጊዜና በብርታት ትሠራለች።

ተጠያቂነት፡ አባላት በግል ለመታረም እምቢታን ያሳዩ እንደሆን፣ እነሱን ለመጽሐፍ ቅዱስ ተጠያቂ ለማድረግና ፀፀትን፣ ፍትህንና ይቅርታን ለማራመድ ሲሉ የቤተክርስቲያን መሪዎች በቀጥታ ጉዳዩ ውስጥ ይገባሉ።

መመለስ፡ ቤተክርስቲያን አስደናቂውን የእግዚአብሔር ምህረትና ፀጋ የሚመስል ተግባር ለመፈፀም ስትል፣ ስለከባድና አስደንጋጭ ኃጢአታቸው በእውነት ለሚፀቀቁ አባላቷ ይቅርታ ታደርጋለች፤ ትመልሳቸዋለችም።

ፅናት፡ ግንኙነቶች ፋይዳ የተሰጣቸውና የሚጠበቁ ስለሆኑ፣ መሪዎች በፍሬያማነት ከዓመት ዓመት ያገለግላሉ፤ አባላትም ቤተክርስቲያንን እንደረጅም ጊዜ ቤታቸው ይመለከቷታል።

ምስክርነት፡ አባላት፣ በዕለታዊ ህይወታቸው አስታራቂነትን በግልጽ ሲፈፅሙ ሌሎች ሰዎች እይተው፣ ለምን ያን እንደሚያደርጉ እንዲጠይቁቸውና ስለክርስቶስ ፍቅር እንዲሰሙ፣ በስልጠና ይታጠቃሉ፣ ይበረታታሉም።

የሰላም ባህል ጋብቻንና ሌሎች ግንኙነቶችን ይጠብቃል። ግጭትን፣ የአባላት መለዋወጥን፣ ወደክስ የመሄድን ሁኔታም ይቀንሳል። ከሁሉም ይልቅ፣ የቤተክርስቲያንን የወንጌል ሥራ ያሻሽላል። እንዲህ ያለውን ባህል ቤተክርስቲያን ውስጥ ስለማዳበር የበለጠ መረጃ ለማግኘት ተቀጥላ ሽ ን እንብብ። ቤተክርስቲያንን፣ ሕዝባቸውን በሥልጠና በማስታጠቅና በመርዳት፣ ለግጭት መጽሐፍ ቅዱሳዊ አፀፋ እንዲሰጡ እያደረጉ ይህን ጥቅም ከሚለማመዱ ብዙ አብያተክርስቲያን ጋር እንደምትቀላቀል ተስፋ አደርጋለሁ።

አስተዋፅኦ (አጣፊ) እና ትግበራ

በእግዚአብሔር ፀጋ፣ በክርስቲያኖች መካከል ያሉ አብዛኛዎቹ ግጭቶች፣ ከበዳዩ ጋር በግልና ለብቻ በመነጋገር ሊፈቱ ይችላሉ። የግል ጥረቶች በማይሳኩበት ጊዜ፣ መግባባትንና ስምምነትን ለማምጣት የሚችሉ ሌሎች ሰዎችን በጉዳዩ ስለማስገባት፣ እያሉስ፣ ቀላል፣ ግን የውጤታማ ሂደቶች ምሁና ሰጥቶናል። ይህ ሂደት ከጸሎት፣ ከጥበብና በወንጌል ኃይል ላይ ከመደገፍ ጋር ተግባራዊ በሚሆንበት ጊዜ፣ ትክክለኛ ውሳኔ ለማምጣት እንዲሁም ይህን ባናደርግ የሚበላሹትን ግንኙነቶች ለመጠበቅ በምናደርጋቸው ጥረቶች መጠቀሙ እግዚአብሔርን ያስደስተዋል።

በአሁኑ ጊዜ አንድ ግጭት ውስጥ ካለህና በግል ልትፈታው ካልቻልክ፣ እነዚህ ጥያቄዎች፣ እዚህ ምዕራፍ ውስጥ የቀረቡትን መርሆች ተግባራዊ ለማድረግ ይረዱሃል።

1. በዚህ ግጭት ውስጥ ያሉት ግላዊና ቁሳዊ ጉዳዮች በዝምታ የማይታለፉ፣ ወይም ልሻሻቸው የማይገቡ ናቸው? ለምን?
2. ይህን ውዝግብ ለብቻህ ለመፍታት ያደረካቸው ጥረቶች ያልተሳኩት ለምን ይመስልሃል? ችግሩን በግልህ ለመፍታት አሁንም ልታደርገው የምትችለው ነገር ያለ ይመስልሃል?
3. ይህን ውዝግብ ለመፍታት የውጭ እርዳታ መፈለግ የሚኖርብህ ከሆነ፣ በአንተና በፀበኛህ የሚታመኑና የተከበሩ ሰዎች አሉ?
4. ፀበኛህ፣ ከሁለታችሁም ጋር በመገናኘት ውዝግቡን በመፍታት የሚረዱ ሰዎች ጣልቃ እንዲገቡ ይፈቅድ ዘንድ ምንድነው የምትለው? በተለይ፣ የውጭ እርዳታ የማግኘትን ጥቅም እንዴት ትገልጥለታለህ?
5. ፀበኛህ በፈቃደኝነት ከሌሎች ጋር ለመሥራት ካልፈቀደ፣ ነገሩን መተው፣ ወይስ ቤተክርስቲያን በነገሩ እንድትገባበት መጠየቅ ይሻላል? ለምን?
6. ይህን ነገር ለመፍታት ያስችላሉ የተባሉት ለማራሞች ሁሉ ባይሳኩና ክስ ለማቅረብ የምታስብ ከሆንክ ተቀጥላ መ ውስጥ የተቀመጡትን ቅድመ ሁኔታዎች አሟልተሃል?
7. በዚህ ምዕራፍ በቀረቡት መርሆች ላይ የተመሠረተ ጸሎት ይዘህ በጸሎት ወደ ጌታ ቅረብ።